

1.6.

A¹
VIRGILII
CHRISTIANI

O P U S

PETRI ANGELI SPERÆ U. J. D.

Nova Impressione restauratum à J. C.

DON FRANCISCO DE VILLEGAS

D E P A S S I O N E

D. N. JESU CHRISTI

C A R M I N A

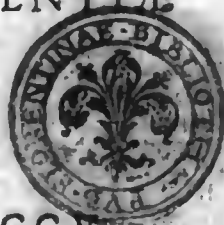
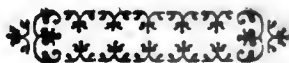
ILLUSTRISS. ET REVERENDISS. DOM.

THOMÆ BONAV.^{RÆ}

EX COMITIB. DE GHERARDESCHIS

ARCHIEPISCOPO FLORENTIÆ

D I C A T A.

FLORENTIÆ. MDCCV.

Typis Vincentii Vangelisti. Superiorum licentia.

THE
JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE
OF GREAT BRITAIN AND IRELAND
VOLUME 38
PART 1
1908
LONDON
PUBLISHED BY THE
Royal Society of Great Britain
1, BEDFORD SQUARE, W.C.1

Local names:
the name of
the place
the name of
the place
the name of
the place

ILLUSTRISS. ET REVERENDISS. DOM.
THOMÆ BONAVENTURÆ
EX COMITIB. DE GHERARDESCHIS
 ARCHIEPISCOPO FLORENTIÆ

J. C. DON FRANCISCUS VILLEGAS

Felicitatem precatur.

Agnum Infantia sua Mecenatem invenit Christianus hic Virgilius cum primum lucem vidit, Apostolicæ nimirum Sedis umbra protectus, post grandior factus clementissimam in-

† 2

Augu-

Augustissimo Hispaniorum Rege sortitus tutelam
 est: Cujus videlicet auspiciis magna emensus itine-
 rum spatia tuum tandem jure quodam suo recipe-
 re se gessit in sinum; Patere igitur, Illustrissime, &
 Reverendissime Domine, facilius soles, hanc Sacrae
 Poeseos clientelam, & officio ne desis qui deesse
 Tibi claritate sanguinis, & virtutis non potes. ha-
 bes profecto in hisce carminibus in quo foveas sapien-
 tiam, habes in argumenti sanctitate in quo religionem
 colas. Equidem plus penè dixerim Virgilio debes,
 quod Te tot nominibus Patronum adoptet, quam
 virtuti Tuae, quod omnium amorem Tibi devincias,
 hæc ut accedere ad Te cuperem effecit, ille animos
 addidit ut auderem. Jam clemens accipe quod exhi-
 beo, futurus mihi beneficentior cum acceperis; Ma-
 gna dederim, si placere Tibi hoc quaecumque conti-
 gerit, majora tamen do si vota respicies, genialem
 hanc meam, erga Authoris Opus justitiam dignetur
 humanitas Tua reflectere dum tanto ingenii Opere
 habemus Virgilium qui & si suis loquatur verbis nostro
 loquitur sensu, & meum affectum in spirituali hoc
 opere licet effectum non habeam dignare non sperne-
 re, & magna Tua utere clementia; & benignitate si
 ausus sum dicare Illustrissimo, & Reverendissimo Pa-
 stori Florentinis carissimo, & digno Ecclesiae univer-
 salis honore. Meas Jurisprudentiae in Italiae Rotis De-
 cisiones typis commissas, alacriori animo audebo pre-
 sentare si pretiosa humanitas Tua dignabitur perpen-
 dere

dère veritatem servitutis meæ erga Illustrissimam, &
 Reverendissimam Tuam Pastoralem dignitatem non
 solum, sed erga Tuarum virtutum, & pretiosorum
 meritorum acclamationes ubique panditas; Vive felix
 Tuarum Ovium Pastor, & ex hac reverenti oblatione
 alieno labore composita inspice Authoris ingenium,
 Tuis dignum laudibus, & demum vale in D. N. J. C.
 pro cuius Sanctissima Fide ut omnibus sit salutaris in-
 tus, & extra tam magnam curam Pastoralem impen-
 dis ut omnium utilitati, & æternæ plurimum saluti
 cunctis prodesse possit. Florentiæ Kal. Aprilis 1705.

Publius Virgilius Maro Poeta a Mantua.

Anagramma purum

Mors tua, Jesu, an pabulum pii? tua Gloria.

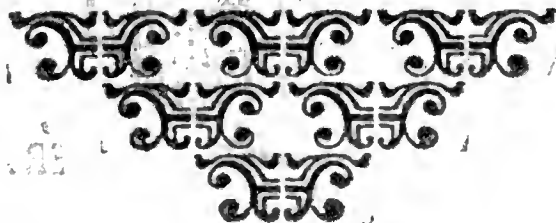

A L I U D .

Publius Virgilius Maro Poeta.

Ubi pollui? si amor Jesu purgat.

M. R. P. Joseph Vanlych Relig. Carmeli
Magister & Sacerd.

Obitu-

Obstupuit Mundus quod Scarron ludicra fecit
Carmina Virgilii : nunc stupet esse pia.

PARAFRASE POSTA IN

S O N E T T O.

S Tupì già tempo, e con ragione il Mondo,
Quando Scarrone al Gran Testor di Manto
Con vano ardir tentò di togli il vanto,
Che ha senza pari il di lui dir profondo.

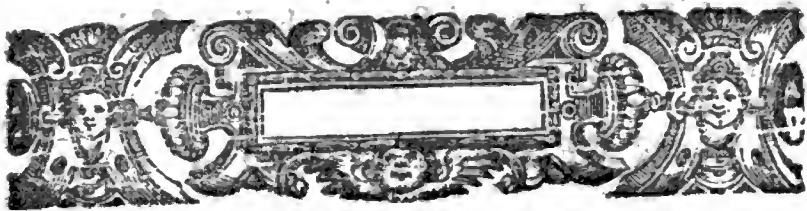
Di Virgilio lo stil troppo è facondo,
Perchè dispiaccia il suo piacevol canto:
Canto che forma un troppo grato incanto,
Quanto più inteso tanto più giocondo.

Ah! che disdice il convertirlo in gioco,
Mentre de' carmi suoi fama sincera
Più vantaggi n'addita in più d'un loco.

In fatti vedo alzar fino alla Spera
Sacre quell' Opre, che stimasti poco;
Sai per mezzo di chi? stupisci, e PERA.

Idem M. R. P. Joseph Carmel. Mag. Vanlych.

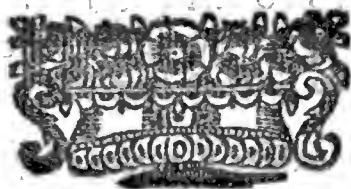
LE-

L E C T O R I.

Onorum, inquit D. Augustinus lib. 4. cap. 12. de Doctrin. Christi, Ingeniorum insignis est indoles, in rebus veram amare, non verba, ideoque si Christianam fidem dedecere, nonnulla, videbantur, Poetarum more; usurpata, ea libens Author Censura submisit, & irrita indicta voluit, proinde nihil hic occurret legendum, nisi quod in Evangelii Sanctorum Patrum, & Interpretum sensis, piisque aliorum commentationibus excogitatum, vel revelatum. Romana Ecclesia comprobavit; hac sunt quibus monendus mihi eras, benigne Lector, labores ama, patientia, & amoris, & aurum, atque me amicum habeas; Vale.

PETRI

PETRI ANGELI S P E R Æ

DE PASSIONE

D. N. JESU CHRISTI

VIRGILIOCENTONIS

Liber Primus.

Æn. 1.

UI mare, qui terras, qui res hominumque
deumque

Ibid.

Æn. 2.

Æn. 1.

Æn. 6.

Geo. 1.

Ecl. 3.

Æn. 10.

Æn. 11.

Æn. 10.

Geo. 1.

Æn. 6.

Æn. 3.

Geo. 3.

Ecl. 8.

Ecl. 9.

Æn. 7.

Æn. 9.

Geo. 1.

Ecl. 3.

Ecl. 4.

Geo. 4.

Geo. 4.

Ecl. 6.

Æn. 4.

Æn. 1.

Æn. 3.

Æn. 6.

Æn. 9.

Æternis regis imperiis, & fulmine terras,
Nate Patris summi, noctem ducentibus astris.

Natus & ipse Dea, solum te Virgine digna,

Da facilem cursum, atque audacibus annue coeptis,

Cantando ut liceat totum mihi ferre per Orbem

Hic Mortis duræ casum, tuæque optime facta,

Quo vitam dedit æternam mortalibus ægris

Omnipotens Genitor Deus: evocat agmine magno

Jampridem clausas tenebris, & carcere cæco

Illustres animas, superumque ad lumen ituras:

Infernique lacus custodem in vincla petivit.

Te sine nil altum mens inchoat; accipe mentem:

A te principium tibi desinet: aspice; vites

Cantantes sublime ferant tua dicere facta.

Argumentum ingens; magno nunc ore sonandum.

Exordium & revocatione Lazari ad vitam.

Insignis late volitans jam fama per urbes

Circum, multiplici populos sermone replebat,

Quid Domini faciant voces, & verba vocantis,

Magnus quem chorus, & socii comitantur ovantes:

Scilicet Huc reddi deinde, ac resoluta referri

Omnia, nec morti esse locum, sed viva manere.

Namque canebat, uti (magnum, & mirabile monstrum)

Dixerat Ille, Patris magni prece numen adorans,

Multa gemens, casuque animum concussus amici.

(Illos porticibus iste accipiebat in amplis)

Effusaque genis lacrymæ, lacrymæque decoræ:

Rumpe moras omnes ad lumina surgere vitæ:

8. *Ecl.*

Ibid.

8. *Æn.*

6. *Æn.*

6. *Æn.*

Ibid.

6. *Æn.*

ri *Æn.*

6. *Æn.*

8. *Æn.*

5. *Geo.*

7. *Æn.*

4. *Æn.*

4. *Æn.*

1. *Geo.*

2. *Æn.*

9. *Æn.*

3. *Æn.*

5. *Æn.*

5. *Æn.*

7. *Æn.*

A

Esce

2 De Passione Domini N.

- AEn. 3.** Ecce, tibi vitam damus, & miserescebis ulro. 2. AEn.
AEn. 3. Obsupere animi tantorum lumine quarto. 6. AEn.
AEn. 9. Spiramenta animæ, corpusque exangue sepulcro. 3. AEn.
AEn. 8. Impositum superas cœli venisse sub auras, 7. AEn.
AEn. 5. Libavisse dapes, audire, & reddere voces. 6. AEn.
*Hinc interdi, impiique Judæi mortem Christo
 festinandi occasionem arripiunt.*
- AEn. 3.** Delectos populi ad proceres ut venit, ad aures, 2. AEn.
AEn. 3. Profigium, multasque Viro se adjungere gentes, 8. AEn.
AEn. 11. Obluqua Invidia simulis agitabat amaris,
AEn. 6. Et rabie fera corda tument: iramque, noxasque 8. AEn.
AEn. 6. Cernere erat, vultu & varios errare colores. 1. Geo.
AEn. 8. Quid struat his cœptis, strepit omnis murmure campus. 6. AEn.
*Congregat Caiphas Pontifex anni illius concilium
 de perdendo Domino.*
- AEn. 15.** Ergo concilium magnū, primosque suos.
AEn. 11. Hos inter motus alta intra limina cogit. Ibid.
AEn. 10. Insula cui sacra redimibat tempora vitta,
AEn. 6. Quique Sacerdotes. De vita, & sanguine certant. 11. AEn.
Geo. 1. Illus, cœlum, & terras qui numine torquet. 4. AEn.
AEn. 7. Exin Gorgoneis Alesto infecta venenis
AEn. 2. Infert se, miscetque vitis, neque cernitur ulli, Ibid.
AEn. 7. Vipeream inspirans animam, sonitumque, metumque 8. AEn.
Invidiarum sententia.
- AEn. 9.** Quærent pars socios, ipsūque absumere ferro. 4. AEn.
AEn. 1. Finibus expulsum patris pernicibus alis 4. AEn.
Geo. 1. Sollicitant alii desertas quærere terras 3. AEn.
AEn. 4. Oceani finem juxta, Solemque cadentem;
AEn. 2. Exiliumque pati, finemque imponere curis. 4. AEn.
*Joseph ab Arimathæa, nobilis, dives, Decurio, vir bonus.
 & justus, cum Nicodemus, & aliis ex Principibus, qui
 occultè credebant in Jesum, nunc apertè non con-
 sentiant consilio, & assensu Judæorum.*
- Geo. 3.** Pars autem, & quorum melior sententia menti, 1. AEn.
AEn. 12. Responsanti (nec enim levis, aut ludicra petuntur) Ibid.
AEn. 5. Et primū ante omnes pariter pietate, vel armis. 6. AEn.
AEn. 11. Insignis, nulli veterum virtute secundus, Ibid.
Geo. 4. Urbi consiliis habitus non futilis anchor, 11. AEn.
Geo. 2. Dives opum variarum, & mens cui conscia recti, 1. AEn.
AEn. 12. Significatque manu, & magno simul incipit ore:
AEn. 5. Ore favete omnes, audite o mentibus æquis; 9. AEn.
AEn. 9. Consilium summis regni de rebus habendum.
AEn. 11. Dicam equidem licet arma mihi, mortemque minentur 1. AEn.
AEn. 2. Adversī: sed summa sequar fastigia rerum.
AEn. 1. Res dura, & regni novitas me ad talia cogunt.

Argu-

Jesu Christi - Lib. I. 3

*Argumentando à uaticiniis, genealogia, signis, miraculis,
& ipsa uita probare intendis Hunc esse Messiam.*

AEn. 7.	Quid peritis, miseri? quæ tanta infania, cives?	1. AEn.
AEn. 2.	Insontem infando indicio, quia magnus Olympi	5. AEn.
AEn. 2.	Monstrat iter quaque, & Virtutem extendere factis,	6. AEn.
AEn. 2.	Exstinxisse, nefas; sacrata resolvere iura.	Ibid.
Geo. 3.	Ferreæ progenies, quæ te dementia cepit?	2. Eclo.
AEn. 6.	Hic Vir, Hic est, tibi quem promitti sæpius audis:	
AEn. 12.	Multa Virum meritis sustentat fama trophæis,	
AEn. 4.	Multaque præterea Vatum prædicta priorum.	
Geo. 3.	Quid? Juvens si prima domus repetatur origo,	7. AEn.
AEn. 1.	(Non vacat annales nostrorum audire parentum,	5. AEn.
AEn. 6.	Jam pridem hanc prolem cupereim enumerare virorum.)	3. AEn.
AEn. 7.	Hunc aravi Reges, Hunc claro ex ordine avorum	Ibid.
AEn. 6.	Magnanimi heroes antiquæ ab origine gentis	1. AEn.
AEn. 10.	Agnoscent longe Regem de stirpe nepotum:	6. AEn.
Geo. 4.	At genus immortale manet in vertice cœli.	1. AEn.
	<i>Signa Natiuitatis commemorat.</i>	
Eclo. 4.	Tu modo nascenti Puero in præsepibus altis,	7. AEn.
Geo. 4.	Et cum tristis Hiems, & cum in tempesta flet Nox,	1. Geo.
Eclo. 9.	Audieras, & fama fuit, cum exercitus omnis	11. AEn.
AEn. 12.	Agminis aligeri cœlo demittitur alto,	4. Eclo.
AEn. 1.	Et cœto cinxere polum, cantusque dedere,	
Eclo. 1.	Atque simul pacis solum inviolabile pignus.	15. AEn.
Eclo. 5.	Intonsi montes, silvæque, & magnus Olympus,	3. Geo.
Eclo. 5.	Ipsa sonant arbuta; Deus, Deus ille deorum.	1. Geo.
AEn. 9.	Insupet & visenda modis animalia mitis	4. Geo.
AEn. 3.	Immensum Regem cœli novere sub antro,	4. Geo.
AEn. 7.	Atque imploranti simulis procumbit humi bos.	5. AEn.
AEn. 1.	Nec non & vario noctem sermone trahebant	
Eclo. 1.	Pastores ovium, pecudum custodia solers,	4. Geo.
AEn. 1.	Lætitiaque, metuque avidi, ventram precari,	3. AEn.
AEn. 6.	Haud mora, festinant; redeunt, pacemque reportant.	7. AEn.
	<i>Magorum adventum, adorationemque Stella duce.</i>	
AEn. 9.	Agnovere Deum proceres Orientis onustum	1. AEn.
AEn. 5.	Corpore, qui stellis numeros, & nomina fecit,	1. Geo.
AEn. 15.	Munera portantes, pretiosa & dona ferentes,	1. AEn.
Geo. 2.	Media fert tristes succos, sua thura Sabæi,	1. Geo.
Geo. 4.	Quaque pharetræ vicinia Persidis aurum	7. AEn.
AEn. 4.	Protinus ad Regem. Claraque in luce resulsit	2. AEn.
AEn. 1.	Stella facem ducens, oculi servare sequentum	6. AEn.
AEn. 6.	Quantum acie possent, terras tentare repostas.	3. AEn.
	<i>Eadem infantium saltim ab Herode timente, ne per jam natum Judæorum Regem sceptro privaretur.</i>	
AEn. 4.	Omnia tuta, timens odium crudele Tyranni,	1. AEn.

Nec

De Passione Domini N.

- Act. 1.* Nec latuere doli, totum vulgata per Orbem;
Eclo. 2. Cum dulcis vitæ exfortes, & ab ubere raptos,
AEn. 2. Alterum in alterius mactatos sanguine multo
AEn. 6. Abstulit atra dies, & funere inest accibo.
Agitationem, & vaticinium à Simeone in Templo.
AEn. 1. Regina ad Templum forma pulcherrima tendit
AEn. 3. Coelicolum Regi grates persolvere dignas
Gen. 3. Post partum. Vires ultra, sortemque senectæ
AEn. 7. Tali intus templo longa cum veste Sacerdos,
Geo. 1. Fortunatus & ille, & servantissimus æqui,
AEn. 8. Miraturque, interque manus, & brachia versat
Eclo. 9. Cantando Puerum, lacrimaque per ora volutæ;
AEn. 8. Optatos dedit amplexus, aperitque futura;
AEn. 9. Macie nova virtute, Puer qui secula vincis,
AEn. 1. Expectare venis: nec me mea cura scellit
AEn. 6. Tempora dinumerans. Spes tu nunc una senectæ,
AEn. 10. Tu requies, quem das finem, Rex magne laborum.
AEn. 8. Dum te, chare Puer, mea sera, & sola voluptas,
AEn. 8. Complexu teneo, nunc lumina morte resigna.
Eclo. 4. Ultima Cumæi venit jam carminis ætas;
Eclo. 4. Jam redit & Virgo: posito certamine reges
AEn. 11. Component pacem, leges, & foedera jungent.
Eclo. 1. Nunc etiam toto surget Gens aurea Mundo:
Eclo. 6. Jamque novum terræ stupeant luceſcere Solem.
AEn. 1. Tu sic Reginam alloquitur, ac talia satur:
AEn. 1. O quam te memorem, Virgo? namque haud tibi vultus
AEn. 1. Mortalis; nec vox hominem sonat: o Dea certe.
Eclo. 5. Quæ tibi, quæ tali reddam pro munere Nati?
Geo. 1. Scilicet & tempus veniet, cum plena laboris
AEn. 12. Infelix, Nati funus crudele videbis,
Geo. 3. Altius ad vivum trajectaque pectora ferro.
AEn. 1. Hæc ubi dicta dedit, solvantur frigore membra
AEn. 5. Longævi, placidaque ibi demum morte quievit.
Aquam vinum bonum factam in nuptiis Chana Galilee.
AEn. 6. Et consanguineus olim volventibus annis,
AEn. 1. Cui pater intactam dederat, pactosque hymenæos,
AEn. 8. Cognatique patres, pueri, inuuptæque puellæ
AEn. 1. Convenere, toris iussi discumbere pæctis.
AEn. 13. Tandem inter pateras, & lævia pocula vina
AEn. 14. Descisse videt, serpitque per agmina murmur.
AEn. 6. Sed comes admonuit, breviterque assata potentem
AEn. 9. Ipsa Deum fertur Genitrix: Da, Nate, potenti,
AEn. 9. Quod tua chara parens supplex in rebus egenis.
AEn. 9. Filius huic contra: Mitte hanc de pectore curam,
Geo. 1. Mox & sollicitos secreti ad fluminis undam

ibid.
6. AEn.
2. Geo.

4. AEn.
1. AEn.
6. AEn.
6. AEn.
1. AEn.

10. AEn.
6. AEn.
1. Geo.
6. AEn.
12. AEn.
1. AEn.

4. AEn.
3. AEn.

4. Eclo.
3. AEn.

3. Geo.
1. AEn.

1. AEn.
12. AEn.
9. AEn.

1. AEn.
4. AEn.
6. AEn.

3. Geo.
ibid.
2. Geo.

6. AEn.
6. AEn.
3. AEn.

Ite

Jesu Christi . Lib. I.

7

- Æn. 7.** Ire jubet: summoque hausit de pargite lymphas
Æn. 6. Triste ministerium. Visu mirabile monstrum:
Æn. 4. Gens epulata toris Lenæum libat honorem,
Æn. 6. Atque omnes læti libant firmissima vina.
*Saturationem quinque millium hominum (exceptis mulie-
 ribus, & parvulis) quinque panibus in deserto Bethsaida.*
- Æn. 8.** Forte die quadam multis cum millibus ibat,
Æn. 3. Cum vitam in silvis, inter deserta sequentum,
Æn. 3. Obscenæque famem penuria adegit edendi.
Æn. 7. Intentos volvens oculos, cui summa potestas,
Æn. 11. Prospexit longe, longe & miseratus euntem est.
Æn. 7. Exiguam Ceterem (magnum, & memorabile nomen)
Æn. 1. Pars in frustra secant, & amor compressus edendi:
Æn. 1. Tum victu revocant vires tot millia gentis.
Morborum omnium curationem.
- Geo. 2.** Interdum tristi languebant corpora morbo:
Æn. 6. Sæpius occurrens iussa tum corpora curat.
Æn. 6. Corporeæ excedunt pestes juvenumque, senumque
Geo. 3. Nonne vides? ea visa salus morientibus una,
Geo. 2. Auxilium venit, quo non præsentius ullum.
*Tranquillitatem ventis, marique imperatam,
 & alia mirabilia.*
- Geo. 3.** Tempore post alio perstat componere fluctus,
Æn. 1. Luctantes ventos, tempestatesque sonoras;
Æn. 8. Mitis ut in merem stagni, placidæque paludis,
Æn. 8. Sterneret æquor aquis. Illum admirantur & omnes,
Æn. 6. Unus, qui nobis hinc usque ad sidera notus,
Geo. 4. Omnia transformat sese in miracula rerum:
Æn. 11. Ante oculos, interque manus sunt omnia vestras.
Defunctor vita redditor.
- Geo. 2.** Vidimus Hunc animas imis exire sepulcris,
Æn. 6. Cui soli imperium est animarum; hæc littora circum,
Æn. 10. Rem nulli obscuram, nostræ nec vocis egentem.
Æn. 12. Non hæc humanis opibus, non arte magistra
Æn. 12. Proveniunt: ollis vigor, & cœlestis origo.
*Concludit Jesum esse Messiam, ideoque deposita invidia
 sequendum, ac venerandum.*
- Geo. 2.** Quid majora sequar? nec dictu assabilis ulli
Geo. 2. Est numerus: neque enim numero comprehendere possem
Æn. 6. Quam multa in silvis Autumnû frigore primo
Æn. 6. Lapsa cadunt folia, aut veniunt ad litora fluctus.
Æn. 12. Cur nulla accendit tantarum gloria rerum?
Geo. 4. Tanta suæ cur te ceperunt tædî laudis?
Ecl. 4. Jam nova progenies cœlo demissa per auras
Æn. 11. Venit Amor. Positis mitescent secula bellis:

Jam

6 De Passione Domini N.

- Æn. 4.** Jam demum horrifono aridentes cardine sacre
Æn. 1. Claudentur. Belli portæ compagibus omnes;
Ecl. 4. Pacatumque reget patris virtutibus Orbem;
Æn. 8. Quis Deus, & quæ si poteris cognoscere Virtus.
Æn. 9. Luce palam certum est, manifesto numine ferri;
Æn. 6. Et dubitamus, adhuc? dicunt quæ iussa, sequamur;
Æn. 11. Ipsum obtestemur, veniamque oremus ab ipso
Æn. 6. Concordes animæ: quid non speremus amantes?
*His Domini partes, sustinentibus conciliabulo
 exclusis, insit Caspbar.*
- Æn. 11.** Talibus exarsit didis, quæ maxima turba est.
Æn. 1. Tum celerare fugam, patraque excedere suadet
Æn. 9. Mœnibus exclusos: tum facta silentia tectis;
Æn. 3. Atque hæc deinde canit divino ex ore Sacerdos:
Geo. 4. Venimus huc: sed non replenda est Curia verbis.
Æn. 8. Hunc circum innumera gentes cinxere corona
Æn. 6. Prodigis acti longe, lateque per urbes:
Æn. 12. Nos, patria amissa, Dominis parere superbis
Æn. 12. Cogemur, qui nunc lenti consedimus omnes;
Æn. 2. Romanos rerum Dominos ubi libera colla
Æn. 5. Accipiant, rerum & jaceant percussa ruina.
Æn. 5. Transeat elapsus caput horum, & causa malorum?
Æn. 1. Non ita: namque anima una dabit discrimina tanta:
Æn. 5. Unum pro multis dabitur caput.
*Omnes Pontifici assensumur: sed modum quarunt
 capiendi Jesu, cimentes ob id populi tumultum.*
- Æn. 6.** Talia fatus erat: potior sententia visa est.
Æn. 2. Assensere omnes, omnes eadem ore fremebant.
Æn. 4. Conficiri possit nunc quæ ratione, quod instat,
Æn. 1. Spemque, metumque inter dubii secumque volutant.
Æn. 6. Hoc opus, hic labor est: medium nam plurima turba
Æn. 6. Hunc habet: ad vitæ auxilium pro nomine tanto
Æn. 10. Hi jaculis, illi certant defendere saxis,
Æn. 10. Victoremque ferant subito turbante tumultu.
*Accedit ad Principes Sacerdotum, & Magistratur Judas
 Iscariotes, unus ex duodecim Apostolis, post quem nulla
 in Magistrum maledicta proditioem profertur.*
- Æn. 1.** Ecce, inimicus atrox, immani concitus ira,
Æn. 5. Muneribus cumulat magnis Regnator Olympi.
Æn. 2. Hoc ipsum ut strueret, argenti, aurique talenta
Æn. 6. Intersans, fidens animi, atque in utrumque paratus,
Æn. 4. Improvisus adest, atque hæc mirantibus addit:
Æn. 1. Solvite corde metum, proceres, secludite curas,
Æn. 4. Nam quid dissimulo, aut quæ me ad majora refero?
Æn. 5. Fas odisse Virum, morem, ritusque sacrorum

Nunc.

ÆEn. 6.	Nunc, & pauperiem cum Temiviro comitato	4. AEn.
ÆEn. 6.	It comes & malefunda Fames, & turpis Egestas.	Ibid.
ÆEn. 6.	Obscuris vera involvens dat inania verba :	10. AEn.
ÆEn. 4.	Nusquam tuta fides : terrorum, & fraudis abunde est :	7. AEn.
ÆEn. 7.	Moliturque novæ artes, nova pectore versat	1. AEn.
ÆEn. 1.	Consilia : propiusque ætus incendia volent,	2. AEn.
ÆEn. 10.	Hactenus indulgisse vacat : sententia nobis	Ibid.
ÆEn. 10.	Versa retro : tantos possim superare labores ?	3. AEn.
ÆEn. 10.	Iussa aliena pati ? vitam committere ventis	Ibid.
ÆEn. 10.	Perne sequens ? satis est gentem effugisse nefandam :	3. AEn.
ÆEn. 2.	Idque audire sat est. Jamdudum sumite poenas,	
ÆEn. 12.	Magnanimi, talem terris avertere pestem,	3. AEn.
ÆEn. 6.	Otia qui rumpet patriz fragante tumultu,	11. AEn.
ÆEn. 1.	Imperio explebit Regnum, Templumque tenebit.	3. Geo.
ÆEn. 2.	Quicquid id est ; timeo : simul ipsa silentia terrent.	Ibid.
ÆEn. 9.	Si mihi, quæ posco, promittunt præmia palmæ,	3. Geo.
ÆEn. 1.	Non obtusa adeo geitamus pectora, magnum	7. AEn.
ÆEn. 11.	Ut tanta quicquam pro spe tentare recusem.	
ÆEn. 10.	AUDENTES Fortuna juvat. Sumpsisse merentis	2. AEn.
ÆEn. 1.	Laudabor poenas, animumque expleisse juvabit.	2. AEn.
ÆEn. 4.	Mecum erit iste labor : nec me labor iste gravabit,	
ÆEn. 4.	Cum tacet omnis ager, pecudes, prætorque volucres,	4. AEn.
ÆEn. 3.	Interea, & placidam membris dat Cura quietem.	9. AEn.
ÆEn. 5.	Ardentisque locum insidiis conspeximu. ipsi	11. AEn.
ÆEn. 9.	Ne timeant : tali possum me opponere monstro.	2. AEn.
ÆEn. 4.	Aima parent : Dolus, an virtus, quis in hoste requirat ?	2. AEn.
	<i>Talibus auditis gavisus sunt, & constituerunt ei</i>	
	<i>triginta argenteos.</i>	
ÆEn. 9.	Talia jactantem dictis, ac dira canentem	
ÆEn. 2.	Bis medium amplexi (tantæ est victoria curæ).	3. Geo.
ÆEn. 8.	Hinc exultantes, animosque ad sidera tollunt,	9. AEn.
ÆEn. 9.	Lætitiaque fremunt : sonuerunt omnia plausu,	3. AEn.
ÆEn. 9.	Atque his ardentem dictis affantur amicum;	3. AEn.
ÆEn. 4.	Aggredere o magnos (adeit jam tempus) honores,	
ÆEn. 6.	Partem opere in tanto : quando hæc te cura remordet.	1. AEn.
ÆEn. 1.	Non opis est nostræ, stellantis regia coeli	7. AEn.
ÆEn. 2.	Per solvas grates dignas, & præmia reddat.	
ÆEn. 2.	Tu modo pronissus maneat, servandaque serves,	
ÆEn. 1.	Argentum, meritaque expectent præmia palmæ.	3. AEn.
ÆEn. 4.	Ergo iussa para ; suscepurum perforce munus.	6. AEn.
	<i>Arguit Judas synterefer.</i>	
Geo. 3.	Post hinc digressus perplexum iter omne revolvens	9. AEn.
Belo. 3.	Infelix, magno perferit pectore curas.	4. AEn.
ÆEn. 11.	Tangit honos animum, mentem mortalia tangunt,	11. AEn.
ÆEn. 6.	Et via, Tartarci quæ fess Acherontis ad undas,	

Pro-

- AEn. 1.** Prodere voce sua quemquam, aut opponere morti
Geo. 1. Auctorem frugum, tempestatumque potentem.
AEn. 11. Corripuit se se interea sic ore locutus:
AEn. 4. Posse nefas etiam sperari, perfide, tantum?
Geo. 3. Postubis collectum diversis partibus Orbis
AEn. 1. Ingens argentum, sceptrumque, sacerque tiaras,
Eclo. 3. An quicquam nobis tali sit munere majus?
AEn. 4. Quid struis? aut qua spe cunctis pro talibus unam
AEn. 13. Objectare animam? sic? sic juvat ire sub umbras,
AEn. 8. Tartareas etiam sedes, alta ostia Ditis,
AEn. 6. Quem rapidus flammis ambit torrentibus amnis,
AEn. 5. Quem nec longa dies; pietas nec mitigat ulla?
Geo. 3. Scilicet ante, omnes coelum sperare jubebas:
Geo. 1. Quippe, quia exciperet cœli indulgentia terras,
AEn. 11. Nunc, veluti montis saxum de vertice præcepit
AEn. 12. Fertur in abruptum magno, subitoque fragore,
AEn. 1. Despiciens cœli jucundum lumen, & auras,
Eclo. 1. Hæc mala tanta paras, Stygiamque intare paludem?
AEn. 1. Excutere: & primus, qui me sibi junxit, amores
AEn. 4. Ille meos habent secum, sequeveque sepulcro.
AEn. 3. O felix. hæc sit nostri medicina furoris.
Urget Satanas Judam.
AEn. 9. Parte alia horrendus visu inflammavit amore:
AEn. 10. Argenti, atque auri: jam fert ita corde voluntas,
AEn. 11. Exultatque animis, & spe jam præcipit aurum;
Eclo. 8. Nec curare deum credit mortalia quemquam:
Eclo. 1. Usq; adeo sua cuique deus fit dira cupido.
*Jesus, quem Judæorum decretum latere non potuit, quis
 nondum venerat hora ejus, secessit in desertum ju-
 xta Jordanem in Civitatem Ephrem, ibique
 cum suis morabatur Discipulis.*
AEn. 2. Tempore jam ex illo dicunt regionibus illis
AEn. 2. Evasisse viam longa in deserta sine ullis
Geo. 3. Hospitius: tantum deserta quærere terra:
AEn. 1. Effugia. Incipiunt quæ se subducere colles,
AEn. 11. Planities ignota jacet: tutique receptus
Geo. 4. Urbis habent, tardis ingens ubi flexibus errat
Geo. 1. Fluviorum Rex, & cœlo gratissimus annis.
Tangitur mysterium baptismatis Christi in Jordane.
AEn. 8. Huic Deus ipse loci fluvio mersare salubri:
Eclo. 5. Hac corpus properat fluviali spargere lympba:
AEn. 8. Atque improvisò vibratus ab æthere fulgor
Geo. 1. Non aliàs, cœlo subito commota columba
AEn. 4. Devolat, & supra caput astitit. Hunc ego Natum,
AEn. 8. Tu Pater æterno satur devotus amore,

9. AEn.
 Ibid.
 11. AEn.
 7. AEn.
 11. AEn.
 4. AEn.
 4. Geo.
 2. Geo.
 1. AEn.
 6. AEn.
 6. AEn.
 4. AEn.
 10. Eclo.
 4. AEn.
 6. AEn.
 7. AEn.
 9. AEn.
 2. Geo.
 3. Geo.
 4. AEn.
 9. Eclo.
 3. Geo.
 8. AEn.
 1. Geo.
 4. AEn.
 5. AEn.
 5. AEn.

Et Re-

1. Et Regem æquævum, formæque insignis paternæ,
 AEn. 8. Accipio; agnoscoque libens: mea maxima cura
 AEn. 1. Primus hic ante omnes patrium servavit honorem.
*Tempore Passionis appropinquante, Jerosolymam
 revertitur, præcedens Discipulos alacer.*
 AEn. 11. Jamque propinquabat, perfectæ temporis orbe,
 AEn. 9. Ultimus ille dies, quo non felicius alter
 AEn. 9. Visus ab Aurora miseris mortalibus ævi.
 AEn. 4. Post quam altos ventum in montes, statione relicta,
 Geo. 1. Sponte sua antevolans tardum præcesserat agmen
 AEn. 11. Impavidus: sociis edieit, signa sequantur;
 AEn. 7. Unde Ducem haud timidus vadentem passibus æquant.
*Assumit duodecim Discipulos secreto, illisque mortem
 suam, postque triduum resurrectionem prædicat.*
 AEn. 5. Agmine partito, notâ regione viarum.
 AEn. 11. Interea excedit. Pauci, quos æquus amavit,
 AEn. 6. Tum demum admissi: cœpit cum talia Vates
 AEn. 1. Suspirans, imoque trahens à pectore vocem:
 Geo. 3. Ipsi autem pendent iterum narrantis ab ore.
 Geo. 1. Ecce, supercilio: clivoso ascendimus urbem:
 AEn. 1. Jamque dies infanda aderit mihi sacra parari
 AEn. 11. Supplicia, & scelerum pœnas expendere: pœnas
 AEn. 6. Quid memorem? multo vitam cum sanguine fundam.
 Geo. 1. Nam primi prima crescentis origine Mundi
 AEn. 6. His misere malis, Autumno carpere pœna
 AEn. 10. Audentes, seris factura nepotibus umbram
 AEn. 9. Mortalem, sævam quæ exhalat opaca mephitim,
 AEn. 4. Pallentesque animas sub tristitia Tartara mittit.
 AEn. 8. Sed mea me virtus, & sancta oracula divum,
 Geo. 1. Ipse Pater tantos voluit me ferre labores.
 AEn. 6. His demum exactis, hæc nos suprema manebant
 AEn. 7. Exitus positura modum, rebusque salutem,
 Geo. 3. Omnibus humanis, quæ sit fiducia rebus.
 AEn. 9. Mox hic cum spoliis, ingenti cæde peracta,
 AEn. 11. Tertia lux gelidam cælo ut dimoverit umbram,
 AEn. 7. Diluvio ex illo (michi enim mora libera mortis)
 AEn. 9. Affore cernetis surgentem vallibus imis.
 AEn. 11. Hi nostri reditus, expectatique triumphi
 AEn. 5. Omnibus, hic erit unus honos Natoque, Patrique.
*Venit dies azymorum, quo opus erat, ut occideretur
 agnus, asandus, vescendusq; cum azymis pani-
 bus, lactueis agrestibus, &c. juxta legem.*
 AEn. 5. Expectata dies aderat, cum tempora soles
 AEn. 9. Debita complerant, & cum solemnia vota,
 AEn. 1. Religione Patrum multos servata per annos,

10. AEn.
 1. AEn.
 3. AEn.

6. AEn.
 Ibid.
 3. Geo.
 9. AEn.
 9. AEn.
 10. AEn.
 6. AEn.

11. AEn.
 6. AEn.
 Ibid.
 4. AEn.
 3. AEn.

10. AEn.
 1. AEn.
 2. Geo.
 4. Geo.
 3. Geo.
 7. AEn.

11. AEn.
 7. AEn.
 11. AEn.
 10. AEn.

11. AEn.
 1. Geo.

10. AEn.

9. Eclo.
 5. Eclo.

10 De Passione Domini N.

- Geo. 3.** Solvuntur inter mensas, laticemque Lyxum.
AEEn. 5. Undique conveniunt, dapibusque epulantur opimis,
Geo. 2. Aut ovium foetus, aut utentes culta caprarum,
AEEn. 4. Quos torrere parant flammis: & frangere saxo,
Geo. 1. Ac torrere igni non ullo semine fruges;
AEEn. 7. Subiiciunt epulis & amaris intyba fibris.
AEEn. 2. Accingunt omnes operi, quod lege tenentur,
AEEn. 9. Stant longis adnixi hastis, & taurea terga,
AEEn. 8. Et Tyrrhena pedum circumdant vincula plantis.
*Origo celebrandi Pascha jam inde à transitu filiorum Israel
per mare rubrum post exitum de Aegypto.*
AEEn. 8. Ex illo celebratus honos, ritusque sacrorum
AEEn. 9. Tempore, quo primum diffunditur, & tribus, & Gens,
Eclo. 6. Quo cursu deserta petiverit aspera dumis,
AEEn. 12. Servati ex undis: immittis rupta Tyranni
Geo. 3. Fœdera, & arctæ stimulis haud mollibus itæ.
AEEn. 12. Poscit equos, atque arma simul rex deinde superbus;
AEEn. 10. Lumina voluit, obitque truci procul omnia visu
AEEn. 3. Dentibus infrendens gemitu: Pro Iuppiter ibit
AEEn. 4. Hic, ait, & nostris illuserit advena regnis?
AEEn. 9. Ferte citi ferrum, date tela, scandite currus,
AEEn. 3. Præcipitare moras: dextra hac sub Tartara mittam:
Eclo. 1. Sic spoliis ego jam captis landabor opimis.
AEEn. 12. Emicat in currum, & campo sese arduus infert
AEEn. 9. Rex idem, & Regem qui sic comitatur euntem.
AEEn. 10. Advolat omnis eo terrore Aegiptus, & Indi.
*Videntes filii Israel Aegiptios post se timuerunt valde,
clamaverunt ad Dominum, & dixerunt ad Moysen:
Forſan non erant ſepulcra in terra Aegipti?
Multo enim melius erat ſervire eis,
quam mori in ſolitudine.*
AEEn. 11. Ingruere inſenſos hoſtes, inimicaque caſtra,
AEEn. 11. Adventumque pedum ſtatusque audiit equorum,
Geo. 1. Et Gens illa: orans oneravitque æthera votis,
AEEn. 6. Tendebatque manus ripæ ulterioſis amore:
AEEn. 10. Ecce, maris magno claudit nos obice pontus;
AEEn. 10. Deest jam terra fugæ, neque habet fortuna regressum:
AEEn. 11. Funditus occidimus inhumata, inſtætaque turba.
Eclo. 2. Nonne fuit ſatius duſos perferre labores,
Eclo. 2. Atque ſuperba pati ſaſtidia nonne Tyranni?
*Suadet illis Moyses animi præſentiam, & fidem in Deum,
cujus juſſu elevata virga ſuper mare; abſtulit illud Do-
minus, & vertit in ſiccum; iſiſdemque ingroſſiſſe fecit
aquam quaſi pro muro à dextra, & laus.*
Eclo. 3. Deſcripſit radio totum qui gentibus Orbem

1. AEEn.

3. AEEn.

1. AEEn.

Ibid.

1. Geo.

12. AEEn.

Ibid.

12. AEEn.

7. AEEn.

4. AEEn.

4. Geo.

11. AEEn.

7. AEEn.

4. AEEn.

3. Geo.

12. AEEn.

16. AEEn.

9. AEEn.

6. AEEn.

8. AEEn.

1. AEEn.

9. AEEn.

11. AEEn.

Ibid.

6. AEEn.

8. AEEn.

Prin-

Jesu Christi. Lib. I. TT

- Æn. 6.** Principio, cœlum, ac terras, camposque liquentes,
ÆEn. 1. Unde hominum genus, & pecudes, vitæque volantum, **6. ÆEn.**
ÆEn. 1. Ille regit dictis animos, & pectora mulcet:
ÆEn. 10. Fidite: nam est cœlo pietas, quæ talia curet. **1. ÆEn.**
ÆEn. 4. Tum virgam capit: hac, magnique ipse agminis instar, **7. ÆEn.**
ÆEn. 4. Interpretes divinis fert horrida jussa per auras.
ÆEn. 1. Terram inter fluctus aperit: præruptus aquæ mons, **ibid.**
ÆEn. 11. Seu dextra, lævaque velis, & mole sua stat. **10. ÆEn.**
Geo. 3. Jam maris immensi campos jubet esse patentes, **5. ÆEn.**
ÆEn. 9. Atque animum dedit, & præter vada servida venit. **7. ÆEn.**
*Persequentes Aegyptii ingressi sunt post eos per medium
maris, & involvit eos Dominus in mediis flucti-
bus, nec uno eorum evadente.*
- ÆEn. 5.** Jamque fere siccæ subductæ littore Gentes
ÆEn. 9. Alta tenent, sicca secum spatiantur arena: **3. Geo.**
ÆEn. 9. Hostis adest, pulsuque pedum tremit excita tellus; **1. Geo.**
ÆEn. 11. Quadrupedumque putrem sonitu quatit ungula campum. **7. ÆEn.**
Geo. 1. Jam sibi tum fidens & cœlum territat armis, **8. ÆEn.**
ÆEn. 11. It mare per medium furiis accensus, & ira. **11. ÆEn.**
ÆEn. 5. Ut pelagus tenere, ruunt: creberque procellis **ibid.**
ÆEn. 1. Scuta virum, galeasque, & fortia corpora volvit **1. ÆEn.**
ÆEn. 1. Africus, & vasto, medioque sub æquore merfit. **6. ÆEn.**
ÆEn. 11. Sternuntur letho. Nihil illos Herculis arma, **10. ÆEn.**
ÆEn. 10. Nil validæ juvere manus, nil gratia currum. **6. ÆEn.**
*Mittit Dominus e Bethania duos ex Discipulis
ad parandum Pascha.*
- ÆEn. 9.** Ergo aderat promissa dies. Regnator Olympi
ÆEn. 10. (Stant lecti circum comites, qui signa secuti)
ÆEn. 11. Hoc erat, hoc, inquit, votis quod sæpe petivi. **1. ÆEn.**
ÆEn. 1. Venit summa dies, longarum hæc meta viarum. **8. ÆEn.**
ÆEn. 8. Interea sacra hæc, quando huc venistis, amici,
ÆEn. 8. Annua, quæ differre nefas, celebrate faventes. **3. ÆEn.**
ÆEn. 5. Ergo agite, & cuncti lætum celebremus honorem.
ÆEn. 10. Nunc ite: & quæ signa serant, quo tendere pergant, **6. ÆEn.**
ÆEn. 1. Qui dapibus mensas onerent, & pocula ponant,
ÆEn. 5. Edocet. Imperium, & chari præcepta Parentis **ibid.**
ÆEn. 3. Haud secus, ac jussi faciunt: atque omne magno **7. ÆEn.**
ÆEn. 1. Instruitur; mediisque parant convivia lectis.
*Sub vesperum venit cum Discipulis Jerusalem,
ubi manducant Pascha.*
- ÆEn. 8.** Devexo interea propior fit Vesper Olympo.
ÆEn. 1. Conveniunt: stratoque super discumbitur ostro.
ÆEn. 11. Aurati & pendent lychui laquearibus aureis. **1. ÆEn.**

12 De Passione Domini N.

*Cena facta, instituiturque Santissimum Eucharistia Sacramen-
tum Discipulorum pedes lavat; Petro tamen primum
reluctante, mox obediens.*

- Æn.* 1. Postquam exempta fames epulis, cœlestia dona
Æn. 4. Perficere est animus, finemque imponere legi
Gro. 1. Tunc Agni pinguis, veterum monimenta virorum.
Æn. 8. Mollibus & stratis surgit, vestemque reponit;
Æn. 1. Et circumstitum croceo velamen acantho
Æn. 2. Cingitur, & studio videas g. stare lavandi.
Æn. 8. Procinbat: nequeant expleri corda tuendo.
Æn. 5. Et senior retroque pedem cum voce repressit;
Æn. 1. Improvisum aspris veluti qui sentibus anguem
Æn. 2. Pressit humi, obituque hæret defixus in uno.
Æn. 2. Primus ibi quibus, tu medis sic deinde locutus;
Æn. 9. Nunc ego te, Domine, aspicio? speravimus ista
Gro. 1. Terrea progenies, nunc hæc tam clara repente?
Æn. 10. Haud, heitum: haud equidem tali me dignor honores;
Æn. 9. Nec mea iam mutata horum sententia cedit;
Æn. 4. Sic mihi nunc animo fixum: Pronusque Magister
Æn. 6. Respondet: Ne præceptis parere recusa;
Elo. 3. Sensibus hæc omnis res est non parva, reponas.
Æn. 12. Desine jam tandem quo me deceat usque teneri?
Æn. 5. Cede Deo, ignarus venturique infectus ævi:
Æn. 1. Præterea haud aliter sedegi veniemus in unam.
Æn. 2. Talia perstabat memorans: Supradidit ore
Æn. 2. Sic fatus Senior: Rex omnipotentis Olympi
Elo. 5. Tu minor: tibi me est æquum prære minorem.
Gro. 4. Jamque pedem referens, atque hæc exempla secuti
Æn. 5. Ura omnes fecere pedem: Tum maximus Heros,
Æn. 1. O fortunati, nunc hos, nunc accipit illos
Æn. 5. Amplexus placide, puroque in fonte lavabat.
*Ablutit eorum pedibus, resumptisque, quas disposuerat, &
vestibus, iterum recubuit, & Santissimum Eucha-*
ristiam instituit, tradiditque Discipulis.
- Æn.* 11. Ventum ad supremum est: iterumque adpertus amictus
Æn. 8. Ipse sedens, dictis merentia pectora mulcet;
Elo. 7. Alternis igitur memoranda inventa Magistri
Gro. 1. Exercere, viris: & pacem laudare sedentes;
Æn. 2. Dixerit ille, & jam magno inflammatus amore
Æn. 11. Suspiciens cælum Genitor instaurat honores,
Æn. 8. Accepitque manu; sacris libamina poma;
Æn. 8. Dona laboræ Cæseris: haud multa mentus,
Æn. 1. Implevitque mero pateram, dehinc talia fatum
Æn. 5. Accipite hæc, nostri monumentum, & pignus amoris,
Æn. 3. Sanguinis & sacri pateras, corpusque recenti

Albo.

- Æn.* 10. Arboris acclivis trunco, stans hostia ad aram,
ÆEn. 1. Venturum excidio. Olli obstupnere silentes :
ÆEn. 1. Obstupuit primo aspectu (mirabile visu.)
Geo. 2. Hos Natura modos : quia sic divinitus illis
ÆEn. 1. Nutrimenta dedit. Socios partitur in omnes :
ÆEn. 8. Accipiunt, redduntque aliis : Sic deinde locutus :
ÆEn. 3. Hunc, sceli, morem sacrorum mente tenete,
ÆEn. 5. Et qua servetis nostri monumenta doloris.
ÆEn. 3. Hic casti maneat in religione sequaces.

*Post aliqua monita prædicit unius præditionem,
 & omnium scandalum in se.*

- ÆEn.* 11. Maxima res effecta, viri : timor omnis abesto.
ÆEn. 1. Durate ; & vosmet rebus servare secundis.
ÆEn. 1. Per varios casus, per tot discrimina rerum
ÆEn. 3. Tollimur in cælum. Hæc olim meminisse juvabit.
Eclo. 9. Interea haud tanto cessabit cardine rerum
ÆEn. 6. Tartareus Phlegæthon tenebris, cui tristia bella,
ÆEn. 7. Iræque, insidiæque, & crimina noxia cordi,
ÆEn. 11. Consilio versare dolos ingressus, & æstu.
ÆEn. 11. Arma parate animis, & præsumite bellum,
ÆEn. 5. Et prohibete nefas : vobis nunc tempus agi res.
ÆEn. 5. Unus erit tantum furto lætatus inani,
Eclo. 5. Infelix, dirumque nefas in pectore versat :
ÆEn. 3. Hinc me digressum (dictu mirabile monstrum)
ÆEn. 6. Vendidit hic auro. Non me, quicumque es, inulto
ÆEn. 10. Victor, nec longum lætabere : Luminæ vitæ,
ÆEn. 4. Felix, heu, nimium felix, si concita nunquam
ÆEn. 5. Vidisset, tristemque hoc ipso in littore finem.

*Aspicientes se invicem hæsitabant, de quo diceret,
 & contristati sunt valde.*

- ÆEn.* 8. Extemplo turbati animis, quæ nec fremebant
ÆEn. 1. Illi indignantes magno cum murmure circum,
ÆEn. 11. Conversique oculos inter se, atque ora lægebant.

Respondit illi Priamus.

- ÆEn.* 5. Tum Senior tales referebat pectore voces :
Eclo. 9. Heu cadit in quemquam tantum scelus : heu, tua nobis.
Eclo. 9. Pæne simul tecum solatia rapta videbo ?
ÆEn. 11. Haud ita : me patiar quemvis durare laborem.
ÆEn. 8. Non mihi tarda gelu, scelisque effeta senectus
ÆEn. 9. Debilitat vires animi, mutatque vigorem :
ÆEn. 11. Nam quicumque sacrum violari vulnere corpus,
ÆEn. 11. Morte luet merita. Possit quid vivida virtus,
ÆEn. 11. Experiare : libet caput objectare periclis.

At illi Jesus.

- ÆEn.* 12. Talibus occurrit dictis Rex ætheris alti :

3. *Geo.*
 11. *ÆEn.*
 12. *ÆEn.*
 1. *Geo.*
Ibid.
 5. *ÆEn.*
Ibid.
 22. *ÆEn.*
 4. *Geo.*

1. *ÆEn.*
 1. *ÆEn.*
 7. *ÆEn.*

- Ibid.*
 6. *ÆEn.*
 4. *ÆEn.*
 4. *Geo.*
 10. *ÆEn.*
 6. *ÆEn.*
 12. *ÆEn.*
 10. *ÆEn.*

10. *ÆEn.*
 8. *ÆEn.*

1. *Eclo.*
 8. *ÆEn.*

Ibid.

Ibid.

Nemo

14 De Passione Domini N.

ÆN. 3. Nemo ex hoc numero densos prorumpet in hostes;
 ÆN. 11. Non erit auxilio nobis discrimine tanto
 ÆN. 9. Unus homo; si nemo audet se credere pugnae:
 ÆN. 9. Sed celerare fugam in silvas, & fidere nocti.
 ÆN. 7. Tu quoque, cum mediam celi nox humida metam
 ÆN. 9. Contigerit, mentem ancipiti formidine pressus;
 ÆN. 11. Ventosa lingua contra me jurgia finges,
 ÆN. 6. Nec vidisse semel: mendacemque improba finget
 ÆN. 4. Femina. Sic fatus.

10. ДД.
3. АБВ.
3. АБВ.

5. AEm.
3. Em.
Ibid.
2. AEm.

At illo amplius loquebatur.

Contra cui talia reddit

10. *Em.*
1. *Em.*
Ibid.

Æn. 3. Jam Senior: Me ne incepto desistere victum?
 Æn. 11. Ibo animis contra: promitto occurrere turmæ:
 Æn. 2. Jam jam nulla mora est; sequor, & qua ducitis, adsum.
 Æn. 9. Nulla meis sine te quæretur gloria rebus.

Similiter & omnes Discipuli dixerunt : & Deo gratias
actis, de mensa confurgunt.

Æn. 1. Talibus incensū dictis Senioris amici,
Æn. 4. (Idem omnes simul ardor habet) sic ore profantur:
Æn. 2. Si periturus abis, & nos rape in omnia tecum:
Æn. 3. Mox tamen ardentes sequimur te, Sancte deorum.
Æn. 3. Et tandem læti, perfecto munere Sacri,
Æn. 8. Consurgunt mensis sanctarum in munere laudum.

TO. ~~THE~~

4 AEM.
8. EN.
Ibid.

PETRI

PETRI ANGELI
S P E R Æ
DE PASSIONE
D. N. JESU CHRISTI
VIRGILIOCENTONIS

Liber Secundus .

*Erat tunc nox : egressusque est Jesus cum Discipulis
suis trans torrentem Cedron. ad montem Oliveti
in Villam , ubi erat Hortus .*

- N** Ox erat , & terrens animalia Somnus habebat;
Laxabant curas , & corda oblita laborum :
Princeps ante omnes tum sese à menibus Heros;
Cum sociis multo suspensum numine ducit :
Raptat Amor ; juvat ire jugis felicitis Olivæ.
Incedant : varioque viam sermone levabat .
Tandem trans fluvium penitus convalle virenti
Antiqua ex cedro gressi per opaca viarum ,
Et jam summa procul villarum ad recta subibant .
Sunt propius tectis halantes floribus horti .

*Ibi assumpto Petro , Jacobo , & Joanne , capis contri-
buit , pavore , & tadere , ipsisque præcepit ,
ut vigilarent , atque orarent .*

- Huc ubi delati , delectos ordine ab omni
Accipit ille : etiam cecos instare tumultus
Sæpe monet , mixto dejectus lumina vultu ;
Quandoquidem hunc sollicitum timor anxius angit ,
(Et metus acer erat) pallentem morte futuræ .
Quæ vigilanda viris , ne cui succumbere culpæ
Accidat , incepto tegerent cum lumina somno ,
Et modus orandi qui sit , prius ordine dicit .
*Cæperant Discipulis orare , sed præ tristitia perseve-
rare non valentes & somno correpti sunt .*
Stabant orantes primum , & præcepta facessunt :
Tum vero tremefacta novus per pectora cunctis
Infinuat pavor , & scissos sopor irrigat artus .

Demi-

16 De Passione Domini N.

*Dominus vulsus ab eis iactum lapidis mortuo
a Patre deprecatur.*

- Æn.* 11. Jamque intra iactum teli progressus in altum,
Æn. 12. Suppliciter venerans divinum aspirat amorem
Geo. 4. Orando: Genitor propius res aspice nostras:
Æn. 6. Eripe me his, invicte, malis: miserere laborum
Æn. 2. Tantoium, miserere animi non digna serentis.
Æn. 4. Oro, si quis adhuc precibus locus, optime Regum;
Æn. 1. Consilia in mellus tua, qui potes, orsa reflectas.
Æn. 10. Sin sine pace tua, atque invito numine quicquam,
Æn. 2. Et sedet hoc animo; in me mora non erit ulla
Æn. 2. Sanguine querendi reditus ad sidera cæli,
Æn. 10. Et tua progenies mortalia demoror asma.
Geo. 4. En etiam hunc ipsum vitæ mortalis honorem
Æn. 3. Subiicio; pulcræque petam per vulnera mortem.
*Surgit ab oratione, venitque ad Discipulos dormientes,
quos excitat ad orandum.*
- Geo.* 2. Nec minus interea sociis timet: (omnia secum
Æn. 11. Versanti subito quis enim modus: adsit amori?)
Æn. 10. Tunc adiit. Placidum carpebant fessa soporem
Æn. 4. Corpora per terram, gelidique sub ætheris axe.
Æn. 6. Sic prior aggreditur dictis, atque increpat ultro
Æn. 10. Canentem? Potes hoc sub casu ducere somnos?
Æn. 11. Cur (inquit) diversus abis? vigilantia fugit?
Æn. 8. Sermonum memor, & promissi muneris esto.
Iterum, ac tertio abis, eundemque in modum oravit.
- Æn.* 2. Hæc fatus sublimis abis, sedesque revisit;
Ecl. 4. Atque iterum: ad tua, Magne Pater, consulta revertor;
Æn. 8. Adis o tandem, & propius tua numina firmes,
Æn. 6. Quod si tantus amor, tua si mihi certa voluntas,
Æn. 11. Idque placet, moriemur, & in media arma ruamus,
Æn. 12. Et solus Mundi crimen commune refellam.
*Has preces offerens cum clamore valido, Et lacrymis ex-
audiens est pro sua reverentia: apparuitque illi
Angelus de cælis confortans eum.*
- Æn.* 1. Talia voce refert, lacrymis ita satur obortis;
Æn. 4. Hinc exaudiri voces, & verba precantis.
Æn. 2. Ecce, levis summo de vertice visus Olympi
Æn. 11. Nutius, ingentes desert mandata per auras
Æn. 11. Ordine cuncta suo, & dictis solatur amicis:
Æn. 8. Salve vera Dei proles, sanctum mihi Numen;
Æn. 6. Imperii superi, & divum tu maxime Rector,
Geo. 1. Ipse Pater tibi me claro demittit Olympo:
Æn. 9. Quid dubitas? tanto volvis sub pectore fluctus?
Æn. 12. Aude; atque adversum fidens ser pectus in hostem.

Con-

- Æn.* 11. Consilium ipse Pater, & magna incepta reposcit.
Eclō. 4. Aspice convexo nutantem pondere Mundum
Geo. 1. In peius tuere: en ingens Acheronte vorago
Æn. 7. Pestiferas aperit fauces, manditque: trahitque:
Æn. 10. Omnes dejecti fundo voluntur in imo,
Geo. 4. Magnanimum heroum, quondam dum vita manebat,
Æn. 6. Sublimes animas, loca nocte silentia late,
Geo. 3. Tartara, habent tristes: supera ut convexa revifant,
Geo. 1. Expectant, duplices tendunt ad sidera palmas.
Æn. 10. Cælicolæ generis lapsi facire ruinas
Æn. 3. Summissi perimus: precibusque infledere nostris.
Æn. 11. Primus ego en supplex venio: Miserere tuorum,
ÆEn. 9. At patiens, operum: pacem te poscimus omnes,
ÆEn. 7. Dum paci medium te offers justissimus unus
ÆEn. 10. Morte tua: miserere: potes namque omnia: nec te
Æn. 11. Impediat, segrove metu sententia tardet.
ÆEn. 5. Pertaxum magni incepti, rerumque tuarum est?
ÆEn. 6. Tu ne cede malis, sed contra audentior ito:
Æn. 6. Vincet Amor, quantos primus patiare, labores.
Eclō. 4. Aspice, venturo latentur ut omnia feclo,
ÆEn. 10. Et tua se quantis attollet gloria rebus:
Æn. 4. Et fore, cum gravida imperiis illa inclyta Roma
Æn. 4. Templa tibi centum latis immantia regnis,
Æn. 3. Et positis aris votum immortale sacrabit.
Eclō. 3. Ipse triumphatas utroque ab littore Gentes
ÆEn. 4. Oceani, æterna Gentes in pace futuras,
Æn. 6. Extra anni, Solisque vias, pietate videbis
Æn. 6. Mistus in imperium magnum, pro talibus ausis
Geo. 4. Te, veniente die, te, decedente, vocare.
Geo. 1. Quin etiam ad tua templa ferent solemnia dona,
Æn. 6. Quin & supremo tumulo solemnia mittent
Æn. 1. Munera, lætitiarumque Dei.
ÆEn. 5. Semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt
ÆEn. 3. Solemnes, convexa potus dum sidera pascet.
ÆEn. 5. Jamque vale; torquet in medios Nox humida cursus;
ÆEn. 9. Dixit, & in cælum paribus se sustulit alis.
Æn. 6. His dictis curæ emotæ, pulsusque parumper
ÆEn. 6. Corde dolor tristi: at rursus pugna aspera surgit.

Et factus in agonia prolixius orat, & sudat sanguinis guttas decurrentis in terram.

ÆEn. 10. Jamque in conspectu ipsius stetit qui quid acerbi est
ÆEn. 12. Morte pati: Ipse suo tristi cum corde volutat.
Geo. 1. Inde ubi jam in mediis fervoribus acrior instat
Geo. 1. Tam multas scelerum facies, tot volvere casus,
Æn. 12. Sanguineus toto manebat corpore sudor

10. *ÆEn.*

7. *ÆEn.*

9. *ÆEn.*

6. *ÆEn.*

5. *ÆEn.*

Ibid.

6. *ÆEn.*

1. *ÆEn.*

4. *Geo.*

11. *ÆEn.*

11. *ÆEn.*

6. *ÆEn.*

12. *ÆEn.*

4. *ÆEn.*

6. *ÆEn.*

3. *ÆEn.*

3. *ÆEn.*

11. *ÆEn.*

12. *ÆEn.*

1. *ÆEn.*

3. *ÆEn.*

9. *ÆEn.*

Ibid.

1. *ÆEn.*

9. *ÆEn.*

11. *ÆEn.*

6. *ÆEn.*

3. *Geo.*

1. *ÆEn.*

3. *ÆEn.*

C

Fusus

18 De Passione Domini N.

- Æn. 5.** Fusus humi, viridesque super madefecerat herbas.
*Et venit tertio ad Discipulos dormientes, quos ad
occurrendum suis hostibus excitat.*
- Æn. 3.** Multa movens animo graditur, sociosque revisit:
Æn. 11. Et socii toto prostabant pectore somnum.
Æn. 11. Sollicitat. suadetque: En hæc promissa fides est?
Æn. 4. Præcipientes vigilate, viri; venientibus ultio
Æn. 9. Acceleremus, ait: nam vis inimica propinquat.
Æn. 4. Dum trepidant alii, manet imperterritus ille.
*Adbuc eo loquente, ecce Judas cum cohorte, & turba
multa cum facibus, fustibus, & armis.*
- Æn. 12.** Has inter voces, media inter talia verba
Æn. 12. Turba furit; resonant. Hic torre armatus obusto,
Æn. 7. Stipitis hic gravidi nodis, quod cuique repertum,
Æn. 9. Prostratus armani, rapidi, totoque feruntur
Æn. 11. Agmine, nec longis inter se passibus absunt,
Æn. 5. Jactantes manibus magnum rescindere cælum,
Æn. 10. Invictum superisque Jovem detrudere regnis
Æn. 8. Consonant omne nemus strepitu, collesque resultant.
Æn. 6. Ergo inter inceptum peragunt: lucet via longo
Æn. 11. Ordine flammarum, & late æra micantia cœnas.
Æn. 4. Infandum caput atque illis comes additur una
Æn. 6. Hortator scelerum, mensæque aliuetus hostili.
*Proditor dederat ministris signum dicens: Quemcumque osten-
latus fuero, ipse est, tenete eum, & ducite caute.*
- Æn. 12.** Utque dato signo possent retinere Magistrum
Æn. 2. Dixerat, ille dolis instructus, & arte rapina:
Æn. 1. O focii, ne noster honos, infractave cedat
Æn. 7. Fama loco, quæ dicam animis advertite vestris:
Æn. 8. Quicquid in arte mea possum promittere curæ,
Ecl. 8. Dux ego vester ero. Experto credite, quantum
Ecl. 8. Improbus ille suæ contra non inmemor artis
Æn. 9. Mortales medio aspectus sermone relinquat:
Geo. 3. Addam urbes, mediosque fugam tenuisse per hostes,
Æn. 12. Non secus ac nervo per nubem impulsæ sagitta.
Æn. 3. Accipite ergo animis atque hæc: nunc viribus usus,
Æn. 8. Nunc manibus rapidis, omni nunc arte magistra,
Æn. 6. Vis ut nulla virum sitis contraria nostris,
Æn. 5. Ereptumque dolo reddi sibi poscat inanem:
Æn. 9. Sed vos, o lecti, unanimi densate catervas,
Æn. 12. Et Regem vobis pugni defendite raptum.
Æn. 5. Pro scelus. ECQUID NON mortalia pectora cogis
Æn. 3. Auri flora Famies, crimenque caputque malorum?
Æn. 2. Obsedere alii telis angustæ viarum
Æn. 9. Hinc, atque hinc, omnemque aditum custode coronant.
Et con-

6. **Æn.**
9. **Æn.**
6. **Æn.**
2. **Æn.**
12. **Æn.**
10. **Æn.**
7. **Æn.**
11. **Æn.**
6. **Æn.**
6. **Æn.**
12. **Æn.**
2. **Æn.**
6. **Æn.**
7. **Æn.**
5. **Æn.**
8. **Æn.**
7. **Æn.**
2. **Æn.**
11. **Æn.**
4. **Geo.**
6. **Æn.**
3. **Æn.**
8. **Æn.**
7. **Æn.**
2. **Geo.**
12. **Æn.**
3. **Æn.**
12. **Æn.**

Jesu Christi. Lib. II. 19

Et confestim accedens ad Jesum dixit : Ave Rabbi. Et osculatus est eum. Et dieit ei Jesus : Amice, ad quid venisti?

- Æn.* 1. Multa malus simulans, atque auri cæcus amore, *Ibid.*
ÆEn. 3. Horrendum & dictu videas mirabile monstrum,
ÆEn. 2. Oscula libavit, funditque has ore loquelas; *3. ÆEn.*
ÆEn. 5. Salve sanctæ Patens, (prætexit nomine culpam) *4. ÆEn.*
ÆEn. 12. Olli sedato respondit corde Magister: *5. ÆEn.*
ÆEn. 6. Fare, age, quid venias: jam istinc aut quid petis istis? *9. ÆEn.*
Eclo. 12. Scis, ut te cunctis unum mortalibus ævi *3. Geo.*
ÆEn. 12. Prætulcrim, coelique libens in parte locatim;
ÆEn. 10. Nec tecum meus hæc pepigit mihi fœdera quondam *4. ÆEn.*
Geo. 1. Tantus amor, potui tantum sperare dolorem? *4. ÆEn.*
Deinde Jesus processit, & dixit eis: Quem queritis? Responderunt: Jesum Nazarenum. Ut ergo dixit eis: Ego sum, abierunt retrorsum, & ceciderunt in terram.
ÆEn. 6. Dixit, & ante tulit gressum: Quem queritis? Adsum, *1. ÆEn.*
ÆEn. 1. Hæc ubi dicta; mesu versi, retroque ruentes *10. ÆEn.*
ÆEn. 6. Procumbunt, subitoque omnis de corpore fugit *12. ÆEn.*
ÆEn. 10. Effera vis animi, subitus tremor occupat artus. *7. ÆEn.*
ÆEn. 9. Fit sonus: ingenti concussa est pondere tellus.
ÆEn. 9. Nunc animos, fortes, nunc illas promitte vires. *Ibid.*
Geo. 2. Ne segnes jaceant terræ: precibusque vocatæ *7. ÆEn.*
ÆEn. 2. Sic Martem indomitum, aut divum referatis ad aures. *3. Eclo.*
Hoc miraculo ostendit se esse Deum, qui verbo fecit omnia, & ante cujus oculos injusti permanere non possunt.
ÆEn. 6. Aspice, ut insignis celi, qui sidera torquet, *8. ÆEn.*
Geo. 1. Fulmina molitur dextra, Solemque reducit, *1. ÆEn.*
Geo. 1. Temporibusque parem diversis quatuor annum,
ÆEn. 2. Armorum facie, & medio turbatus, inermis, *Ibid.*
ÆEn. 12. Ardentes oculorum orbis conjecit in hostem, *Ibid.*
Geo. 1. Unde tremor terris, qua vi maria alta tumescant,
ÆEn. 8. Deilicet in terras florentes ære catervas: *11. ÆEn.*
ÆEn. 3. Haud impune quidem, COELUM, qui vertice fulsit, *4. ÆEn.*
Geo. 1. Sæpe etiam spissa jacuit revolutus arena. *3. ÆEn.*
Facta à Christo prostratis potestate surgendi, & in se manus iniciendi, quis explicet, quam hostiliter eum traxerint?
ÆEn. 1. Corda, volente Deo, & rediere in pristina vires. *11. ÆEn.*
ÆEn. 6. Tollunt se celeres, & circumfusa repente *1. ÆEn.*
Geo. 1. Hunc ininuca super, misto premit agmine turba, *11. ÆEn.*
ÆEn. 10. Uni odisque Viro, telisque frequentibus instant,
ÆEn. 9. Et glomerare manum; cœni sævum turba Leonem
ÆEn. 9. Cum telis premit insensû; rapiuntque tuuntque. *4. ÆEn.*

Talia cernens Petrus, educto gladio amputavit auriculam Malebo ceteris ferociori.

<i>Æn.</i> 3.	Postquam cuncta videt Senior succedens amictu	11. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 10	Circumflare odia, procedere longius iras,	5. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 5.	Et scire animis, & verbera scæva sonare,	6. <i>Æn.</i>
<i>At.</i> 12.	Stabat acerbæ fremens: Hodie moriemur inulti?	2. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 2.	Quo res cumque cadent, unum, & commune peticulum,	
<i>At.</i> 1	Una salus. Dixit, vaginaque eripit ensẽ	4. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 8.	Terribilem; fluctumque aciem venientibus offert.	7. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 10.	Obvius adversoque occurrit: seque viro vir	
<i>Æn.</i> 10.	contulit. Ille idem venientem à vertice velox	5. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 3.	Excepit incautum; populataque tempora raptis	6. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 6.	Autibus, & iuro crepitant sub vulnere malæ.	3. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 2.	Exsulare ignes: is enim se primus agebat,	9. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 7.	Immensum sine more sunt huc turbidus, atque huc:	9. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 9.	Equis erit mecum, ô juvenes, qui primus in Hostem?	
<i>Æn.</i> 3.	Dixerat. I verbis virtutem illud e superbis.	9. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 5.	Milia multa daret lætio, sic fervidus instat	10. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 9.	Ille quidem, hoc cupiens sceleratam excindere gentem.	libid.
<p><i>Hoc falso, corripit Petrum: Chrillus; deinde auriculam suo loco restituit.</i></p>		

<i>Æn.</i> 10.	Quæ contra veritum discordia fuscitat arma?	2. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 10.	Ultero animos tollit dictis, atque increpat Heros:	5. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 6.	Non hoc ista sibi tempus spectacula poscit:	
<i>Æn.</i> 2.	Non tali auxilio, nec defensoribus istis,	
<i>Æn.</i> 2.	Tempus eger. Pater huc primis me misit ab annis,	<i>Ibid.</i>
<i>Æn.</i> 5.	Imperio Patris huc venio. Sic itur ad astra.	9. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 4.	Si mihi non animo fixum, immortumque sederet	
<i>Ecl.</i> 10.	Malle pati, possem incolumem servare Parenti	10. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 2.	Me bello et tanto digressum, & cæde recenti.	
<i>Ecl.</i> 5.	Ut mihi tam longe mineat pars ultima vitæ,	4. <i>Ecl.</i>
<i>Æn.</i> 7.	Cælestum vis magna parant defendere telis,	2. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 3.	Auxilioque levare armis sublimibus ardent.	11. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 12.	Uterius tentare veto, decernere ferro:	11. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 8.	Talia carminibus cecinerunt omnia Vates.	5. <i>Æn.</i>
<i>Æn.</i> 10.	Nunc sinite. Interea medicari cuspidis ictum.	7. <i>Æn.</i>

Cohors ergo, & Tribunus, & Ministri Judaeorum
comprehenderunt, & ligaverunt Jesum.

Æn. 10.	Injecere manus, & stupea vincula collo-	2. Æn.
Æn. 1.	Intendunt: teneras arcebant vincula palmas:	Ibid.
Æn. 10.	(Indignum) cui tanta Deo permissa potestas?	9. Æn.
Æn. 12.	Et Pater omnipotens summo fedit altus Olympo?	11. Æn.
Æn. 10.	Hic Magnus fedit? hæc oculis Pater aspexit æquis?	4. Æn.
Æn. 4.	Quin potius rapidas tellurem effundat in undas-	12. Æn.
Æn. 12.	Diluvio miscens, cælumque in Tartara solvat?	

Opta-

Jesu Christi. Lib. II. 21

- Æn. 11.** Optabis Nato funus Pater, hei mihi, dirum?
Æn. 9. Nec fas: non. Placitone etiam pugnabis amori?
Æn. 12. Quam pro me curam geris, hanc, Pater optime, pro me
Æn. 12. Deponas, mea fraus omnis: nihil iste, nec ausus,
Æn. 9. Nec potuit; quoniam Deus, æthere missus ab alto,
Æn. 9. Me, me, adsum qui feci: in me convertite ferrum
Æn. 12. Totæ aded conversæ acies, omnesque Latini:
Æn. 10. Omnes per mortes animam fontem ipse rependam.
*In illa hora dixit Jesus turbis: Tamquam ad latronem
 existis cum gladiis, & fustibus comprahendere me?*
Æn. 1. Qui mare, qui terras omni ditione recludit;
Æn. 5. Quis furor iste novus? quo vincula necitis? inquit.
Æn. 7. Stipitibus duris agitur, sudibusque pectus?
Æn. 7. Horrescit strictis seges ensibus, &raque fulgent?
Geo. 1. Collibus, an plano duri me Martis in armis
Ecl. 2. Sole sub ardenti, an per amica silentia Lunę
Æn. 9. Convecrare juvat prædas, & vivere rapto?
*Quotidie apud vos eram in Templo docens, & non me tenui-
 stis: sed hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum.*
Æn. 7. Ipse palam sari media testudine Templi
Ecl. 7. Semper, & assiduâ postes urgente catervæ,
Æn. 7. Sede sedens; omnes intentique ora tenebant.
Ecl. 5. Cur non correptum manibus, vinclisque tenere
Geo. 1. Tum, laqueis caprare, animis, opibusque parati
Æn. 1. Accessis? Non me potis est vis ulla tenere,
Æn. 8. Non ullum auxilium: nec me vis ulla volentem
Æn. 12. Avertet, Volvenda dies en attulit ultio:
Æn. 11. Advenit quia vestra dies, permissa potestas,
Æn. 6. Omnia præcepi, atque animo mecum ante peregi
Æn. 8. Haud Vatum ignarus: Mihi iussa capeßere fas est.
Invehuntur in Christum inimicæ.
Æn. 9. Illi autem: Causas ne quicquam necis inanes:
Æn. 12. Verte omnes te te in facies, & contrahe quicquid:
Æn. 12. Sive animo, sive arte vales, dabis improbe penas:
Ecl. 3. Nunquam hodie effugies. Nostras ne evadere, demens,
Æn. 9. Sperasti te posse manus? sat prava biberunt.
Æn. 2. UNA SALUS victis nullam sperare salutem.
Tunc Discipuli omnes relicto eo fugerunt:
Geo. 3. Tum demum diversa metu per littora passim
Æn. 4. Diffugiunt comites; pedibus timor addidit alas:
Æn. 2. Nunc omnes terrent aurę, sonus excitat omnis
Æn. 11. Semianimes. Ripis, aut alta fornice saxi,
Ecl. 1. Montibus, & silvis, & nocte teguntur opaca;
Æn. 6. Secreti & scopulos lacrymosis vocibus implent.
Æn. 11. OCCISO Pastore errant in montibus agnæ.

Ibid.

4. *Æn.*

8. *Æn.*

4. *Æn.*

8. *Æn.*

10. *Æn.*

8. *Ecl.*

10. *Ecl.*

2. *Æn.*

1. *Æn.*

11. *Æn.*

2. *Æn.*

4. *Geo.*

2. *Æn.*

11. *Æn.*

12. *Æn.*

9. *Æn.*

9. *Æn.*

3. *Æn.*

4. *Æn.*

9. *Æn.*

3. *Æn.*

4. *Æn.*

8. *Æn.*

10. *Æn.*

4. *Geo.*

11. *Æn.*

2. *Ecl.*

Trabi-

*Trahitur in Urbem Dominus, & in via dicitur,
factisque pessime tractatur.*

ÆN. 10.	Est via, qua molli divertitur orbita clivo	3. Græ.
Geo. 3.	Saxa per, & scopulos, & depressas convalles,	10. ÆN.
Geo. 1.	Nec non & torrentem undam cum ponte parato,	10. ÆN.
Eclo. 11.	Exsuperatque jugum, silvaeque evadit opaca.	10. ÆN.
ÆN. 9.	Hæc iter est. Globus ille Virum densissimus urget,	11. ÆN.
Geo. 4.	Circumstant frenu tu denso, stipantque frequentes	5. ÆN.
ÆN. 5.	Custodes: ipsiunque trahunt in mœnia Regem:	2. Geo.
ÆN. 12.	Dum trahitur, fixis in procurentibus hænt	5. ÆN.
Eclo. 6.	Captus, & hirsuti secuerunt corpora vepres,	2. Geo.
Geo. 3.	Labitur infelix: tum creber anhelitus artus,	5. ÆN.
ÆN. 5.	Aridaque ora quatit; sudor fluit undique rivis;	8. ÆN.
Geo. 1.	Et passim sparsi rorabant sanguine vepres.	11. ÆN.
ÆN. 7.	Respice: purpureus quondam color ora reliquit,	
ÆN. 3.	Et crines flavos, & membra decora juventæ.	4. ÆN.
Eclo. 5.	Hæc ea forma Dei vultu redeuntis eodem,	
ÆN. 1.	Vultu, quo cælum, tempestateque serenat?	2. ÆN.
ÆN. 9.	Quæsitum en Matri multis balatibus Agnum	1. ÆN.
ÆN. 9.	Martius à stabulis rapuit Lupus. Inter & hostes,	3. Eclo.
Geo. 2.	Et patiens, placida compositus pace quiescit,	11. ÆN.
ÆN. 10.	Nec cuiquam trasei transversa tuentibus hirsquis.	
ÆN. 3.	Turba sonans prædam, properans evadent ad urbem.	
	<i>Effundit se Turba Urbs cum plausu ad videndum Christum,</i> <i>jam omnium ludibrio objectum.</i>	
ÆN. 7.	Fama volat, furisique domos, & mœnia complet.	11. ÆN.
ÆN. 2.	Undique visendi studio populusque, Patresque	9. ÆN.
Geo. 4.	Erupunt portis: concurrunt undique: clamor	9. ÆN.
ÆN. 11.	Dissensu magnus vario se tollit in auras.	
ÆN. 10.	Cernis, ut insultent? sequitur tum cetera pubes,	7. ÆN.
ÆN. 7.	Clamat, Jo: ludisque viæ, plaususque fremebant.	3. ÆN.
ÆN. 4.	Ingreditur tectis urbis sine fine furentis:	2. ÆN.
ÆN. 1.	Ingeminant plausum, strepitumque & strata viarum	ibid.
ÆN. 5.	Collucent; noctem flammis funalia vincunt.	1. ÆN.
	<i>Sistitur Caipha, Principi Sacerdotum, apud quem</i> <i>Scriba, & Seniores erant: & ab eo de Disci-</i> <i>pulis, ac de doctrina interrogatur.</i>	
ÆN. 11.	Concilium ipse Pater vocat alta in templis Sacerdos.	6. ÆN.
ÆN. 8.	Jamque Sacerdotes, celsisque insana cupido,	9. ÆN.
ÆN. 2.	Succedunt tecto. Quoniam est oblata facultas,	4. ÆN.
ÆN. 1.	Unius insensu penas cum sanguine possunt.	2. ÆN.
ÆN. 5.	Cum Princeps super hęc inimico pectore satur,	11. ÆN.
ÆN. 8.	Et primum: Ingentem comitum affluxisse novorum	3. ÆN.
ÆN. 2.	Invenio, admirans numerum, genus omne natantum:	3. Geo.
Geo. 3.	Tum magis, atque magis blandis gaudere Magistri	

Lau-

- Geo. 3. Laudibus, & plausu. Tu nunc eris alter ab illo,
 Geo. 4. Qui viridem Ægyptum magnis terroribus implet,
 AEn. 6. Et septem gemini turbat trepida ostia Nili,
 AEn. 1. Terram inter fluctus aperit & littore rubro,
 AEn. 1. Jura dabat, legesque viris de montibus altis?
 AEn. 4. Quid super ipse tua moliris laude sonandum?
 AEn. 2. Scilicet hæc & quæ sit rebus causa novandis?
Respondit Jesus, se palam mundo locutum, & nihil in occulto: & ideo interrogaret eos, qui audierant.
 AEn. 10. Ille autem impavidus placido sic pectore cepit:
 AEn. 10. Talibus & dictis it contra dicta Tyranni:
 AEn. 9. Princeps, si prima repetens ab origine pergam,
 AEn. 11. Oceanum interea surgens Aurora relinquet.
 AEn. 3. Hoc sat erit: scio me concursu accedere magno
 AEn. 5. Templâ Dei. Causas penitus tentare latentes;
 AEn. 6. Excussisse fidem: aut gentes agitare quietas,
 Eclo. 3. Non nostrum inter vos. Quæ tandem verba locutus,
 Geo. 3. Omnia jam vulgata virum volitare per ora,
 AEn. 11. Per te non dubius poteris cognoscere signis.
 AEn. 3. Hæc sunt, quæ nostra liceat te voce doceri:
 Geo. 1. Maxima quæque alius post commemoranda relinquo.
His dictis, unus assilens Ministrorum dedit alapam Jesu, dicens: Sic respondes Pontifici?
 Geo. 4. Hic veid subito, ac dictu mirabile monstrum
 AEn. 6. [Scilicet id sperans magnum fore munus honori
 AEn. 3. Nunc victoris heri] assilens sic ore profatur:
 AEn. 12. Non pudet, o subito tales effundere voces,
 Eclo. 1. Nec tam præsentibus alibi cognoscere divos?
 AEn. 1. Ora Dei, justu torquet qui sidera Mundi,
 AEn. 5. Periculit; irarumque omnes effudit habenas,
 AEn. 9. O, adversa cadat scelerata infamia, belli
 AEn. 10. Dexteræque ex humero nervis moribunda revulsis.
 Geo. 3. Concussusque Deus circum caput egit honestum,
 AEn. 3. Dissiluisse ferunt mistosque in sanguine dentes.
 Eclo. 3. Quid Domini facient, audent cum talia fures?
Respondit ei Jesus: Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo: si autem bene, cur me cedis?
 AEn. 5. Ille autem ora modis attollens pallida miris,
 AEn. 8. Tum sic pauca refert: Quid me alta silentia cogis
 AEn. 10. Rumpere, & obductam cordis vulgare quietem?
 Geo. 1. Si verò, tantumque bonis communibus obsto.
 AEn. 2. Fando aliquid si forte tua pervenit ad aures.
 AEn. 6. Dic, age, namque mihi damnabis tu quoque votis:
 AEn. 4. Si bene: quid quassus immâni vulnere malas?

5. Eclo.
 11. AEn.

8. AEn.
 10. AEn.
 3. Geo.
 4. AEn.

1. AEn.

1. AEn.
 7. AEn.

1. AEn.
 3. AEn.
 10. AEn.

8. AEn.
 Ibid.
 4. Geo.
 6. AEn.
 4. Geo.

3. AEn.
 10. AEn.
 5. AEn.

9. AEn.
 11. AEn.
 7. AEn.
 8. AEn.
 2. Geo.
 5. AEn.

1. AEn.
 10. AEn.
 4. AEn.
 11. AEn.

5. Eclo.
 9. AEn.

Prim.

24 De Passione Domini N.

*Princeps Sacerdotum, & omne Concilium querebant falsum
Testimonium contra Jesum, ut eum morti traderent, &
non invenerunt, cum multi falsi Testes accessissent.*

Æn. 11.	Ergo Concilium magnum, cui lumen ademptum	3. AEn.
AEn. 4.	Invidia est, ardent animi, furor, itaque mentem	2. AEn.
AEn. 1.	Præcipitare jubent, dum præcipitare potestas,	4. AEn.
AEn. 4.	Sic aded infiliit secum, causatque requirit	6. AEn.
AEn. 2.	Infantem falso damnari crimine mortis.	2. Geo.
AEn. 7.	Hic & (infandum) cuncti contra omnia jura	4. AFu.
AEn. 7.	Mille nocendi artes, & inania murmura miscent.	8. Eclo.
AEn. 2.	Talibus infidiis quamquam nil testibus illis	Ibid.
AEn. 2.	Credita res: namque ora sono discordia signant. <i>Novissime duo falsi Testes affirmant de destructione Templi, ac reedificatione illius post triduum; neque fuit conveniens Testimonium eorum.</i>	
AEn. 6.	Et tandem extremis spes est accensa duobus.	3. AEn.
AEn. 9.	Artollant capita, atque arrectis auribus adsunt	1. AEn.
AEn. 5.	Ingenti præter solitum dulcedine læti	1. Geo.
AEn. 3.	Illi e Concilio; pertentant gaudia pectus.	1. AEn.
AEn. 6.	Continuo audite voces: Hunc vidimus ipsi	10. Eclo.
AEn. 4.	Talia dicentem jamdudum voce superba	7. AEn.
AEn. 11.	Dejecturum arces Templi, excidioque daturum:	
Geo. 3.	At tribus exactis spatius propioribus evi,	9. AEn.
AEn. 1.	Ter cum Sole novo terras irrorat Eous,	1. Geo.
AEn. 10.	Inde aliud, dixit, Templum de marmore ponam.	3. Geo.
Geo. 3.	Cum spes arrectæ, variis sententia dictis,	11. AEn.
AEn. 12.	Viribus haud ullis valuit, frustratur hiantes.	6. AEn.
Eclo. 2.	Ecce, doli circum hæc demum franguntur inanes.	4. Geo.
Eclo. 3.	O quoties, & quæ sentis perjuria gentis,	4. AEn.
AEn. 10.	Omnipotens, quin & torques tu fulmina contra? <i>Et exsurgens Summus Sacerdos interrogavit Jesum, dicens: Non audis quia isti aduersum te testi- ficantur? Jesus autem nihil respondit.</i>	Ibid.
AEn. 9.	Princeps ardentem folio se tollit ab alto	2. AFu.
AEn. 9.	Asper, acerba tuens (& turbida terret imago)	4. AEn.
AEn. 10.	Irritatque virum telis, & voce lacescit;	
AEn. 9.	Obiciunt quæ multa, vides? discrimine tali	Ibid.
AEn. 4.	Nec, quæ circumflent te, deinde pericula cernis,	
AEn. 6.	Demens? nec Zephyros audis spirare nocentes?	2. Geo.
AEn. 2.	Ille nihil: tantum egieg o decus enitet ore. <i>Et rursus Summus Sacerdos adjuravit Jesum, ut diceret, an ipse esset Christus, filius Dei.</i>	4. AEn.
AEn. 11.	Tum verò assurgunt iis, cui summa potestas,	10. AEn.
AEn. 10.	Ardet apex capiti, & habent redimicula mitræ.	9. AEn.
AEn. 3.	Clamorem in medio rapidus dedit, effuat ira;	9. AEn.

Pcc

- Ecl. 5.** Per ejus jurare timent, & fallere Numen
AEn. 10. Mortales, mihi hæc ediffere vera roganti;
Ecl. 1. Tu ne ille, magnum cæli ventura sub ætem
Ecl. 4. Chæra Dei soboles, magnum Patris incrementum?
AEn. 7. Quid tua sancta fides? sic nos in scepra reponis?
*Jesuc ait illi: Tu dixisti. Veruntamen amodo vido-
 bitis Filium hominis sedentem à dextris Dei,
 & venientem in nubibus cali.*
- Ecl. 4.** Olli (sensit enim simulata mente locutum)
Geo. 1. Jam sum responsum paucis ita reddidit Heros;
AEn. 3. Ne dubita, nam vera vides; neque dicta refello;
AEn. 1. Ille ego, qui quondam cæli de parte serena
AEn. 9. Nube sedens, magna mediis comitante caterva
AEn. 12. Descendam, & certis poteris cognoscere signis.
*Tunc Princeps Sacerdotum scidit vestimenta sua, dicens:
 Blasphemavit. Quid vobis videtur? At illi respon-
 derunt: Reus est mortis. Hinc Christus illu-
 ditur, velatur, & caditur.*
- AEn. 5.** Vix hæc ediderat magni Regnator Olympi,
Geo. 4. Cum clamore ruit magno, & discindit amictus
AEn. 5. Princeps ante omnes, oculis micat acribus ignis;
AEn. 7. Tum quassans caput hæc effudit pectore dicta:
AEn. 10. Nunc pereat; nobisque suo det sanguine penas.
AEn. 5. Cedere deinde jubet pugnæ, atque unguibus ora;
AEn. 1. Flagrantesque Dei vultus obnubuit amictu;
Geo. 3. Cædunt; & læti magno clamore fremebant.
*Petrus secutus Dominum usque in atrium Principis Sacerdotum,
 ut videret finem, interrogatus à Ministris, & ab Ancil-
 la de Christo, metu mortis ter negat nosse hominem,
 addito insuper juramento, & imprecationibus.*
- AEn. 9.** Atque ea diversa penitus dum parte geruntur,
AEn. 6. Jam Senior servans, quæ mex ventura trahantur,
AEn. 6. Prosequitur lacrymans longe, & miseratus amicum,
AEn. 2. Vestibulum ante ipsum, primoque in limine tecti
Ecl. 5. Ante focum in curas animo diducitur omnis.
AEn. 7. Vestibulo adstant alii; nomenque, genusque
AEn. 1. Instant ardentes scitari, & querere causas.
AEn. 8. Suspiciunt iterum, atque iterum; dux femina facti.
AEn. 2. Ille autem varia consultus imagine rerum
AEn. 11. (Præcipitant curæ, iurbataque funere mens est.)
AEn. 2. Prosequitur pavitans, & ficto pectore satur;
AEn. 1. Testor Numen [ait] terram, mare, sidera juro,
AEn. 6. Nec vidisse semel: O quæ satis ima dehiscat
AEn. 12. Terra mihi, manesque Deus demittat ad imos.
AEn. 8. Qui genus? unde domo? genus & nescimus, & urbem.

16 De Passione Domini N.

- Ecl. 8.** Nescio quid certe est, & conscia sidera testor.
- AEu. 10.** Ter circum adstantem in medio sine nomine plebem
- AEu. 2.** Abnegat; inceptoque, & sedibus heret in iisdem.
*Adhuc Petro loquente, Gallus iterum cantavit. Et recordatus
verbi Domini egressus foras fleui amaro.*
- AEu. 7.** Cum subito assurgens saxo facit ales ab alto
- Ecl. 6.** Cantando rigidas effudit ad æthera voces;
- AEu. 3.** Cum subito id sensit umbra, & lux reddita menti est.
- AEu. 1.** Ut primo lux alma data est, exire; profectus
- AEu. 5.** Tunc Senior mens late loca questibus implet,
- AEu. 2.** Et multum lacrymas verba inter singula fundit,
- AEu. 11.** Canit in immundo perfusam pulvere tu pans;
- AEu. 11.** Ingemitque, deditque his imo pectore voces;
- AEu. 10.** Infelix, quæ tanta animi dementia cepit?
- AEu. 10.** Tanta ne te tenuit vivendi corde voluptas
- AEu. 10.** Moritua tu vivens? o quæ satis ima dehiscat
- AEu. 11.** Terra mihi: o liceat crudelem abruptere vitam;
- AEu. 9.** Aut tu, Magne Pater, infesto fulmine morti,
- AEu. 5.** Si mereor, demitte; tuaque hic obrue dextra;
- AEu. 5.** Si concessa peto: nec turpi ignosce senectæ
- Ecl. 8.** Talis amor, virtus, animusque in pectore presens?
- AEu. 9.** Deficere? cursuque pedum prævertere venios?
- AEu. 11.** Non hæc, o Senior, dederas promissa Magistro.
*Ad sui increpationem, & confusionem quadam Christi insignia
gesta, & beneficia sibi collata commemorat: primumque trans-
figurationem in monte Tabor cum voce Dei Patris e nube.*
- AEu. 7.** Atque eundem memini, & nunc meminiisse necesse est.
- Geo. 1.** Cum positis novus exuvias, nitidumque juvena
- AEu. 1.** Vultus adde mihi ante, alios pulcherrimus cunæ;
- AEu. 9.** Insignis facie, qualis cum ægula nubes.
- AEu. 8.** Solis inardescit radiis, longeque resurgit;
- AEu. 1.** Ambrosiæque comæ divinum vertice odorem;
- AEu. 4.** Sprayeret pedes vestis, defluxit ad amos;
- AEu. 3.** Visa mihi ante oculos late candore nivali;
- AEu. 6.** Quicquid prius Vates, nati melioribus annis
- AEu. 8.** Flos veterum, virtutisq; visum, quos ille Taburnum
- AEu. 5.** Advocat, & licito tandem sermone fruuntur.
- AEu. 7.** Hic Pater omnipotens ostendit ab æthere nubem;
- AEu. 10.** Tum de nube cava vox reddita sentit ad aures;
- AEu. 7.** Hæc mea progenies, mea magna potentia solus;
- AEu. 3.** Audite, o proceres, ipsum, & spes discite vestras;
- AEu. 2.** Nos pavidi trepidare metu: calor ossa reliquit;
- Geo. 4.** Haud mora, continuo medio procumbere campo.
- Ecl. 2.** Ipse, ego ipse Deum manifesto in lumine vidi;
- AEu. 11.** Sermonem patrum, vocemque his auribus hausi.

Nec

- AEn. 6.* Nec vidisse semel? genus & nescimus, & urbem?
Eclo. 8. Nescio quid certe est? terram, mare, sidera juro?
Repetio gloriosum, triumphalemque ingressum
Jerusalem: die Palmarum.
- AEn. 4.* Nec venit in mentem, heu, rerum oblite tuarum;
AEn. 7. Ante urbem pueri, & primævo flore juvenis,
AEn. 4. Gaudens, & pariter ramos, & brachia tollens,
Geo. 4. Matres, atque viri, mediis in millibus ipsi;
Geo. 4. Cum properant, latumque Choro Pæana canentes:
AEn. 10. Conclamant: fœci lætæque Pæana secuti,
AEn. 6. Et lateri agglomerant nostro, & comitantur ovantes:
Geo. 5. Sæpe in honore Deum læto clamore salutant,
Geo. 4. Præterea Regem, & clamorem ad sidera tollunt?
AEn. 1. Arte laboratæ vestes, & pinguis oliva,
AEn. 9. Et palmæ, pretium victoribus ardua palma,
Eclo. 7. Strata jacent passim, sua quæ via ducit in urbem?
AEn. 4. Intransit muros, quo non præstantior alter,
AEn. 5. Excipiunt plausu? Divini signa decoris,
AEn. 5. Ardentesque notare oculos: qui spiritus illi,
AEn. 5. Qui vultus, vocisque sonus, vel gressus ennu?
AEn. 8. Qui genus? unde domo? terram, mare, sidera juro,
AEn. 6. Nec vidisse semel? Projecta vilior alga
Eclo. 1. Stultus ego, tantumque nefas nostro excidit ore?
Reminiscitur, cum à Domino super procellosum
mare ambulante sibi etiam super fluvium
ire permissum est.
- Geo. 2.* Quid memorandum æque, cum primum surgere, cumq;
Geo. 1. Omnia ventorum concurrere prælia vidi,
Geo. 4. Et sædam glomerant tempestatem? unda dehiscens,
Eclo. 6. Ah, timidos nautas potuit submergere ponto.
AEn. 1. Et jam finis erat navis surgentibus undis,
AEn. 3. Jamque rubescebat stellis Aurora fugatis,
AEn. 7. Vel mare per medium cum vertice montis ab alto
Eclo. 10. Venit, qui potuit rerum cognoscere causas,
Eclo. 6. Jussit & afflidis melius confidere rebus:
AEn. 6. Tunc egomet tales effudi pectore voces:
Geo. 1. Si Deus immensi venias maris, ac tua nautæ
Geo. 1. Numina sola colant, magna ditione jabeto
AEn. 12. Nunc ad te. Quia nota mihi tus, Magne, voluntas,
AEn. 1. Descendo multis circumstantibus undis
Videns vero ventum validum timens, & cum cap-
set mergi, manu Domini invocati apprehensus
salvatus est, ventusque cessavit.
- AEn. 5.* Confurgunt venti: coit in præcordia sanguis;
AEn. 1. Ipsi ante oculos rapidus vorat æquore vortex.

7. AEn.

12. AEn.

Ibid.

2. Geo.

21. AEn.

6. AEn.

1. Geo.

3. AEn.

10. AEn.

5. Eclo.

2. Geo.

9. Eclo.

6. AEn.

Ibid.

12. AEn.

7. Eclo.

2. AEn.

6. Eclo.

1. AEn.

1. AEn.

6. AEn.

Ibid.

2. Geo.

1. AEn.

3. AEn.

10. AEn.

11. AEn.

7. AEn.

10. AEn.

Ibid.

28 De Passione Domini N.

- AEn. 4.** Auxilium imploro. Palmas cum voce tetendit,
AEn. 8. Accepitque manu, dextramque amplexus inhaesit.
AEn. 7. Tum venti posuere, omnisque repente resedit
Eclo. 4. Spiritus, & dicto citius tumida aquora placat,
AEn. 11. Hæc mea magna fides, coeli cui sidera parent?
Eclo. 8. Nescio quid certe est? & conscia sidera testor?
Eclo. 1. Stultus ego, tantumque nefas nostro excidit ore?
Estetur ex piscatore se factum à Christo Dominum Cali, & Terra.
- Geo. 3.** Jam maris immensi prolem noctesque, diesque
AEn. 9. Venatu assiduo solitus contendere contra,
Eclo. 1. Pauperis, & tuguri duos posse ferre labores,
Eclo. 1. Atque humiles habitare casas rerum omnium egenus:
AEn. 11. Ille mihi ante alios Rex ætheris altus honorem,
AEn. 1. Imperium sine fine dedit, terramque, polumque
Eclo. 5. Iudicio nostro sub religione tueri,
AEn. 6. Parcere subiectis, detrudere sinibus hostem.
AEn. 6. Ipsius à folio Regis supera alta tenentis.
Prosequitur facti panitentiam.
- Geo. 5.** Quid labor, aut beneficia juvant? heu, perdita: necdum
AEn. 6. Terribiles visu formæ, lethumque moriordit:
Eclo. 1. Quid, cum frigida Mors anima seduxerit artus?
AEn. 11. Auditor ego audendi, quem non potuere phalanges,
AEn. 8. Nec belli terriere minis, nec sternere ferro.
Geo. 4. Immemor, heu, victusque animi? dux foemina facti?
AEn. 4. Foemina, quæ nostris varium, & mutabile semper
AEn. 2. Cum patribus, tantum venientis sibi. Ausuri,
AEn. 3. Dejecit fixum? si tantum pectore robur
AEn. 7. Præferimus, cur indecores in limine primo
AEn. 11. Deficimus? cur ante tubam tremor occupat artus?
AEn. 4. Dum memorem ipse mei, dum spiritus hos reget artus,
AEn. 8. Et matutini volucrum sub lumine cantus,
AEn. 2. Afflictus vitam in tenebris, luctuque trahendo,
AEn. 5. Constituam longas in dictum ducere voces,
AEn. 4. Abluam & in seram commissa piacula mortem.
AEn. 6. Heu miser, ut perii! ut me nilus abstulit error!
AEn. 1. Erranti tu parce, genus qui ducis Olympo,
AEn. 9. Cetera parce: tuum maculavi crimine nomen.
AEn. 5. Suus Pater, serva hanc animam, & miserere precantis:
AEn. 3. Et te lapsorum miseret: miserere tuorum.
AEn. 6. Sic satur lacrymans, curisque ingentibus æger,
AEn. 10. Canicemque sibi foedans, & pectora pugnis,
AEn. 6. Antrum immane petit: nec tempore segnior illo
AEn. 1. Luctus, nec dulci declinat lumina somno:
Geo. 4. Hæc super illum absens absentem auditque, videtque
Multæ

8. AEn.

1. AEn.

10. AEn.

9. AEn.

3. AEn.

6. AEn.

5. AEn.

6. AEn.

1. AEn.

11. AEn.

2. AEn.

2. AEn.

7. AEn.

Ibid.

4. AEn.

11. AEn.

4. AEn.

11. AEn.

7. AEn.

1. AEn.

Ibid.

5. Eclo.

11. AEn.

11. AEn.

4. AEn.

6. AEn.

8. Eclo.

6. AEn.

10. AEn.

10. AEn.

11. AEn.

1. AEn.

4. AEn.

8. AEn.

4. AEn.

4. AEn.

Mo. 19. Multaque se inculcat casu perculsus iniquo.

*A consilio dimisso ad Atroram quos irrisumum, po-
narumque generibus impiissimi Ministri, Judas-
rum suasu, & pollicitationibus, Chri-
stum affecterint, inenarrabile est.*

Mo. 1. Interea magno noctem custodia ducit

AEu. 9. Insomnem ludo; ceitantque illudere Capto.

AEu. 2. Quis cladem illius noctis, quis tristia facta

Mo. 2. Explicet? aut possit lacrymis æquare dolores?

6. Mo.

9. Mo.

8. Mo.

Mo.

1. Mo.

PETRI ANGELI

S P E R Æ

DE PASSIONE

D. N. JESU CHRISTI

VIRGILIOCENTONIS

Liber Tertius.

*Et confestim mane summi Sacerdotes cum Senioribus, &
Scribis Concilium congregant, quo Jesum duxerunt,
& interrogarunt, dicentes: Si tu es Christus,
dic nobis.*

Æn. 12.

Geo. 1.

Geo. 3.

Æn. 10.

Geo. 3.

Geo. 3.

Æn. 11.

Æn. 11.

Æn. 12.

Æn. 7.

Æn. 2.

Æn. 12.

Æn. 2.

Æn. 6.

Æn. 7.

Æn. 3.

Æn. 8.

Geo. 1.

Æn. 12.

Æn. 4.

Offera vix summo spargebat lumine montes

Tithoni croceum linquens Aurora cubile:

Sævit & in lucem Stygiis emissâ tenebris

Pallida Tisiphone, mediisque in millibus ardet. 1. Æn.

Rursus euta Patri, atque oculis vigilantibus exit. 5. Æn.

Invidiâ infelix: rursusque ad limina nota 7. Æn.

Cogere Concilium cunctis ex more vocatis. 5. Æn.

Olli conveneres: Quinque ad regia plenis

Tecta viis: sedet in mediis Templique sacerdos. 7. Æn.

Sævit amor ferri, & scelerata infania cordis 3. Æn.

Unius in miseri exitium: Coclitia virgo 7. Æn.

Pervolat ingenti per regia tecta tumultu. 11. Æn.

Ecce, manus Juvenem interea post terga revinctum

Conventus trahit in medios, gentemque togatam. 1. Æn.

Prospicit Hunc (mistoque ingens exorta tumultu 3. Æn.

Lætitiâ) & fari jubet, & responsa reposcit 11. Æn.

Gens eadem: Ut supplex aris imponat honorem, 1. Æn.

An Deus immensi cœlo descendit ab alto? 8. Æn.

Et Pater omnipotens promisso munere donat 5. Æn.

Mortales visus tot jam labentibus annis? 3. Æn.

*Ait illi: Si vobis dixerò, non credetis mihi; si autem
interrogavero, non respondebitis mihi, neque di-
mittetis. Ex hoc autem erit Filius hominis
sedens à dextris virtutis Dei.*

Æn. 6. Atque huic responsum paucis ita reddidit Heros:

Eelo. 2. Discessus tibi sum, & quis sim quæris? & ipsa

2 Geo.

Nota

- AEEn. 1.** Nota tibi mea, si non iuxta, dicta, putares : 10. *Æn.*
Eclo. 1. Quid faciem arcanos etiam tibi credere, sensus? 4. *AEEn.*
AEEn. 2. Ast, ubi jam patriæ perventum ad limina sedis, 1*bid.*
ÆEn. 3. Ipse Pater dextram, perfectio lætus honore, 3 *Eclo.*
Eclo. 1. (Namque erit ille mihi semper Deus, omnia plena) 10. *AEEn.*
Geo. 2. Ingentem cœlo tanta dabit indole dignam.
Et surgens omnis multitudo eorum vinclum adduxerunt eum ad Pilatum.
ÆEn. 6. Hæc ubi dicta dedit : ipsa ad Prætoria densi 4. *Geo.*
ÆEn. 6. Usia omnes rueret : informant Unum omnia contra. 1*bid.*
Judas interim penitentia ductus retulit triginta argenteos Principibus Sacerdotum in Templo, dicens : Peccavi iradens sanguinem justum.
AEEn. 9. Nec longum in medio tempus, cum peritus ille 4. *AEEn.*
AEEn. 8. Cuncta videhs, magno curarum fluctuat æstu : 1*bid.*
ÆEn. 4. Huc, illuc volvens oculos, animumque labantem, 7 *AEEn.*
AEEn. 4. Ardet abire fuga, tot Erinny's sibilat hydrys, 7. *ÆEn.*
ÆEn. 4. Et Diræ ultrices figunt sub pectore tardas. 9. *AEEn.*
ÆEn. 11. Necnon ad Templum Lupus insidiatus ovili, 3. *AEEn.*
ÆEn. 12. Præcipitansque moras omnes, vestigia torisit. 1. *AEEn.*
AEEn. 10. Ingemuit miserans graviter, scelus omne retexit : 5. *AEEn.*
AEEn. 10. Cælati argenti vestigia, inquit, munera vobis
AEEn. 4. Accipite hæc, meritumque malis avertite crimen 2. *Eclo.*
AEEn. 5. Consilium : liquidis immisi fontibus apros.
AEEn. 4. Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras,
AEEn. 12. Esto nunc, Sol, testis, & hæc mihi terra precanti ;
Eclo. 1. Namque (fatebor enim) cum me malus abstulit error : 8. *Eclo.*
Eclo. 1. Sed tamen iste Deus nobis, quo justior alter, 1. *AEEn.*
AEEn. 1. Nec pietate fuit, quâ sol utrumque, recurrens 7. *AEEn.*
AEEn. 7. Aspicit Oceanum super & Garumantas, & Indos. 6. *AEEn.*
At illi dixerunt : Quid ad nos? Tu videris : Et præcelsis argenteis abiens furibundus varia voluit in animo.
AEEn. 7. His ubi ne quicquam dictis furibunda Ministros 2. *Geo.*
AEEn. 7. Contra stare videt, & conscia numina veri 2. *AEEn.*
Geo. 1. Despicere; atque adytis hæc tristia dicta reportat : 2. *AEEn.*
AEEn. 7. I nunc, ingratius offer te, irrisse, capistris ; 3. *Geo.*
AEEn. 6. Audiit : obrutu tacito stetit. æstuat ingens 12. *ÆEn.*
ÆEn. 12. Imo in corde pudor, mistoque insania lusu :
AEEn. 6. Tandem proripuit se se, atrii turbinis instar, 11. *ÆEn.*
AEEn. 11. Conscius audacis facti, silvasque petivit. 1*bid.*
AEEn. 10. Se causam clamat, crimenque, caputque malorum :
AEEn. 12. Multaque per mastrum demens effata furorem,
Geo. 4. Et graviter frondens volucres dispersit in auras : 11. *AEEn.*
AEEn. 11. Dat gemitum, rumpitque has imp pectore voces :
AEEn. 4. En, quid agam? aut quæ jam sponder fortuna salutem? 12. *AEEn.*

Magna

32 De Passione Domini N.

- Geo.* 4. Magna lues commissa tibi: has & magnus Olympus
AEn. 9. Sulcat, & poenas inimico à sanguine sumit.
AEn. 2. Et tibi pro scelere (exclamat) pro talibus ausis
AEn. 5. Non vires alias, conversaue numina sentis,
Geo. 4. Immemor, ignarus rerum, ingratusque salutis:
AEn. 3. Heu, fuge crudeles terras, fuge litus avarum:
Geo. 3. Solis ad occasum ventis pete regna per undas,
AEn. 10. Vel quaecumque viam dederit fortuna, sequamur;
AEn. 12. Convenit amisso fluitantem errare Magistro.
Eclo. 2. Quem fugis, ah demnes? quæ mentem insania mutat,
AEn. 6. Infelix? dixere Deum namque ire per omnes
Geo. 4. Terrasque, tractusque maris, cælumque profundum:
AEn. 4. Omnibus umbra locis aderit sua tristis imago.
AEn. 6. Sævior intus habet sedem tum Tartarus ipse,
AEn. 9. Et mecum ultrices posuere cubilia Curæ.
AEn. 5. Infelix, cui te exitio fortuna reservat?
AEn. 9. Auxilium aut quod jam misero mihi denique restat?
Angeli Custodis internuo quærenti talibus afflatus.
AEn. 3. Haud mora, contrinuo quærenti talibus ille,
AEn. 6. Qui datus, hærebat Custos: Quæ semina monstrat,
AEn. 6. Ire ad conspectum chari Genitoris, & ora:
AEn. 8. Supplicibus superare votis, veniamque precare.
Judas ait.
AEn. 7. Ergo his Aligerum dictis affatur Iniquus:
AEn. 4. Quæ quibus anteferam jam ob tantum dedecus amens?
Horsatur Angelus.
AEn. 7. Ille autem attollit, animis audacibus implet:
AEn. 12. Perge; decet: forsan miseros meliora sequentur,
Eclo. 10. Et Deus ille malis hominum mitescere discat.
Secum iterat Judas.
Geo. 4. Hic verò insistit; secumque ita corde volutat
Eclo. 8. Jungentur jam gryphes equis? miserebitur hostis?
Aten. 10. Mutative putas illum? spes pascis inanes.
AEn. 8. Illum indignanti similem, similemque minanti,
AEn. 8. Turbatumque oculis, ardentem, & torva tuentem
AEn. 8. Aspiceres. Facies, & non tolerabile Numen
AEn. 1. Erroresque tuos, vultus, simulataque verba,
AEn. 11. Verba redargueret, ridens sic orsa vicissim:
AEn. 5. Salve sancte Parens, fugite hinc, latet anguis in herba.
AEn. 3. Nos procul inde fugam trepidi celerare, recepto
AEn. 3. Supplice sic merito; nam me complexus euntem
AEn. 6. Addiderat socium, atque alto succedere cælo:
AEn. 6. Prodigis & nos aliquod nomenque, decusque
AEn. 9. Gessimus: Invidia cælo deiecit ab alto.
Geo. 3. O fortunatos nimium, sua si bona norint,

3. *Geo.*
11. *AEn.*

10. *AEn.*

4. *AEn.*
12. *AEn.*
5. *AEn.*

4. *AEn.*
4. *Geo.*

6. *AEn.*

6. *AEn.*

3. *AEn.*

1. *AEn.*
1. *AEn.*

3. *AEn.*

4. *Geo.*
10. *AEn.*

Ibid.

4. *AEn.*
2. *AEn.*

6. *AEn.*
5. *AEn.*
Ibid.

7. *AEn.*
3. *Eclo.*

11. *AEn.*
4. *Geo.*

2. *AEn.*
5. *AEn.*

Agri-

- Geo. 1. Agricolas: ignotum argenti pondus, & auri
Eclo. 3. His. Utinam ex vobis unus, vestique fuisset,
Eclo. 10. Aut cuflos gregis, aut maturæ vinitor uvæ.
Æn. 2. Accipere, heu, quæ me tellus, quæve æquora possunt?
ÆEn. 2. Hic mihi nescio quod trepido male numen amicum
ÆEn. 2. Confusam eripuit mentem, & sic satur ad autem:
Æn. 6. Noctes, atque dies patet atri janua Ditis.
ÆEn. 4. Quid loquer? aut ubi sum? sequitur lupus ipse capellam.
Eclo. 2. Eheu, quid volvi misero mihi? nigra videre
Æn. 6. Tartara. Si nequeo superos, Acheronta movebo.
Inculcat Satanas divina misericordia desperationem.
ÆEn. 4. Quem simul ac tali persensit peste teneri
ÆEn. 6. Spiritus, intus agit, trepidanti fervidus instat;
ÆEn. 4. Solando cupit & dictis lenire dolentem:
ÆEn. 4. Ha, l cet tristes animo deponere curas:
Geo. 2. Nec tibi tam prudens quisquam persuadeat auctor
ÆEn. 7. Contra fata Deum flecti sperare precando.
ÆEn. 3. Incassum fletus; spe multum captus inani:
ÆEn. 4. Scilicet id superis labor est jam parcere genti.
Geo. 4. Sed tu desine velle Deum; nam maximus ultor:
Æn. 7. I nunc, atque hostem supplex affare superbum.
Insistit à laude proditoris, propter quam apud inferos as-
serit illi cum ingenti latitia paratam coronam.
ÆEn. 4. Eja, age, rumpe moras; melioribus utere fatis,
ÆEn. 12. Utere sorte tua: te sperant Tartara regem.
ÆEn. 7. Ipse patet Pluton prælato invidit honori.
ÆEn. 6. Excussisse Deum. Insignis gloria facti
ÆEn. 12. Nunc certe cingit viridanti tempora lauro.
ÆEn. 10. Nunc etiam manes dextera, lævaque frequentes
ÆEn. 8. Infernas referant sedes, & te quoque dignum
ÆEn. 5. Intenti expediant (levium haud spectacula rerum)
ÆEn. 6. Et pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt:
ÆEn. 12. Nec gens ulla tuos æque celebrabit honores.
Levat metum Tartari à societate magnorum virorum.
ÆEn. 1. Solve metus: feret hæc aliquam tibi fama salutem;
ÆEn. 10. Hoc solamen erit; Erebi descendit ad umbras
ÆEn. 1. Troius Æneas, genus alto à sanguine divum,
ÆEn. 7. Turnus axis, atavisque potens, Rex ipse Latinus,
ÆEn. 8. Augustus pulcra Troianus origine, Cæsar.
ÆEn. 6. Quid memorem Alcidem toties, quid Thesea magnum,
ÆEn. 8. Æneas magnos, Agamemnoniaque phalanges,
ÆEn. 1. Atridas, Priamumque, & sævum ambobus Achillem?
ÆEn. 6. Vis & Tarquinius reges? animamque superbam
ÆEn. 6. Ultoris Bruti, Marius, magnosque Camillos,
Geo. 2. Scipiadas duos bello? divisque videbis

1. ÆEn.
10. Eclo.

5. ÆEn.

2. Eclo.
6. ÆEn.
7. ÆEn.

10. ÆEn.
Ibid.
4 Geo.

6. ÆEn.
11. ÆEn.
6. ÆEn.
8. ÆEn.
4. ÆEn.

6. ÆEn.
1. Geo.
3. ÆEn.
12. ÆEn.
3. ÆEn.
6. ÆEn.
Ibid.
4. Geo.

6. ÆEn.
3. ÆEn.
11. ÆEn.
1. ÆEn.

6. ÆEn.

2. Geo.
4. Eclo.

34 De Passione Domini N.

Eclo 4. Permissos herois, & ipse videberis illis.

Munus herorem mortis à facilitate expirandi.

Æn. 12. UsQUE adeo non miserum est? fugit ocyor Euro

Ibid.

Æn. 4. Disapsus calor, atque in ventos vita recedens.

12. *Æn.*

A premiis post mortem.

Æn. 11. Felix morte tua. Gemmis, iuroque coronam,

1. *Æn.*

Geo. 2. Præmiaque, ingentes Romanorumque triumphos

8. *Æn.*

Æn. 1. Accipies. Meriti tanti non immemor unquam,

9. *Æn.*

AEn. 1. Et dabit amplexus, atque oscula dulcia figet

Æn. 7. Rex, genus egregium, genus insuperabile bello.

4. *Æn.*

Æn. 12. Quæ nunc deinde mora est? aut quis jam talia demens

4. *Æn.*

Æn. 4. Abnuat? aut in alit tecum contendere honore?

10. *Eclo.*

Æn. 7. Hinc sine me spem ferre ius: audentior ibo.

Æn. 2. Nusquam abero, & tutum patrio te limine sistam.

6. *Æn.*

Æn. 1. Occutim inspirans ignem sic forte precatur,

Æn. 6. Incenditque animam famæ venientis amore.

Assentitur Satana Judas, sed de mortis genere consilium petit.

AEn. 12. Auditis ille hæc gemitu cum talia reddit:

1. *Æn.*

Æn. 12. Et nunc cedo equidem, quod tota mente petisti:

4. *Æn.*

Eclo. 10. Siquis erit modus? aut quo nunc me tramite sistam?

6. *Æn.*

Æn. 10. (Hæc memorans animo nunc huc, nunc fluctuat illuc,

Æn. 10. Fluctibus an jaciatur mediis à vertice velox,

5. *Æn.*

Eclo. 3. An latebras animæ, pectus mucrone recludat,

10. *Æn.*

Æn. 4. Invisam quærens quamprimum abrumperè lucem.)

Suadet Satanas suspendium.

Æn. 8. Talibus Alesto dictis incendia miscet:

1. *Æn.*

Geo. 2. Per ramos victor, perque alta monilia pende:

7. *Æn.*

Æn. 4. DEGENERES animos timor arguit: eja, age, segnes

3. *Geo.*

Geo. 3. Rumpe moras: vocat ingenti te janitor Orci

8. *Æn.*

Æn. 12. Lætitia exultans. FACILIS descensus Averni.

6. *Æn.*

Æn. 5. Instigat, nec ferre videt sua gaudia ventos.

10. *Æn.*

Judas vitam, & salutem in penitus desperatis habens suspendis se.

Æn. 4. Decrevitque mori. Nigrescunt omnia circum,

11. *Æn.*

Geo. 3. Et faciem nox atra cava circumvolat umbra,

1. *Æn.*

Æn. 12. Arrestæque horrore comæ: sic deinde locutus:

5. *Æn.*

Æn. 10. Nunc vivo, neque adhuc homines, lucemque relinquo,

Æn. 1. Quidve moror? tædet cœli convexa tueri.

4. *Æn.*

Æn. 10. Alitibus linquere sens circumque, supraque;

7. *Æn.*

Æn. 9. Quando aliter neque crudelem abrumperè vitam.

Æn. 1. Jam cœlum, terramque meo sine nomine linquo:

11. *Æn.*

Eclo. 3. Et longum formosè Vale Rex omnibus idem;

10. *Æn.*

Æn. 11. Æternumque Vale, cœli quibus annuis arcem;

1. *Æn.*

Æn. 10. Nec mortem horremus, nec diudum parcimus ulli;

Omnia

- Ecl. 8.** Omnia vel medium fiant mare. Pallidus Orcus,
AEn. 6. Gorgones, Harpyæque, & forma tristis Erinys,
AEn. 6. Portitor ille Charon, inferni janua regis.
AEn. 10. Desine, jam venio moriturus. Vos mihi manes
AEn. 12. Este boni; quoniam superis averfa voluntas:
AEn. 4. Accipite hanc animam; hoc morientis munus habete.
AEn. 2. (Apparent diræ facies de sedibus imis,
AEn. 4. It nigrum campis agmen: totusque moveri
AEn. 3. Mons circum, & mugire, ululatusque ore dedere)
AEn. 12. Et nodum informis lethi trabe nectit ab alta,
AEn. 2. Et monstrum infelix ramo frondente pependit.
Geo. 2. Multa reluclanti obstruitur & spiritus oris;
Ecl. 2. Torva, & in æternam clauduntur lumina noctem,
AEn. 11. Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras.

*Quoniam non licebat Judæis Pascha manducaturis intrare
 Pretorium, exit ad eos foras Pilatus, à cuius Mi-
 nistris interim in ipso Prætorio Christus custoditur.*

- AEn. 6.** Ecce, Gubernator Tyrio conspectus in ostro
AEn. 4. Tandem progreditur magna stipante caterva.
AEn. 7. Imperat: & solio medius consedit eburno
AEn. 12. Conspectu in medio procerum, plebisque Patrumque;
AEn. 11. Et Caprum tecti in medio in penetralibus altis
AEn. 2. Custodes lecti Phoenix, Hypanisque, Dymasque,
AEn. 2. Therisandrus, Sthenelusque duces, & dirus Orodes,
AEn. 8. Brontesque, Steropes, Bitias, & Pandarus ingens,
AEn. 2. Prædam asservabant. Canibus data præda Latinis,
AEn. 7. Fecit qui cælum stellis fulgentibus aptum,
AEn. 5. Ipse gravis, graviterque ad terram lumina torquens
AEn. 10. Expositus stabat, & centum vinculus ahenis
AEn. 1. Post tergum nodis, animum labefactus amore.
AEn. 2. Vestibulum ante ipsum [nam religione parentum
AEn. 6. Nulli fas casto sceleratum insistere limen
AEn. 8. Romulidis } clamorem ad cœli sidera tollunt
AEn. 12. Turbati cunei, calefactaque corda tumultu.
AEn. 11. Antiqui soliti Patres accumbere mensis
AEn. 6. Infantes: oculos, & siccum sanguine guttur,
AEn. 9. Impastus ceu plena leo per ovilia turbans,
Geo. 4. Hi motus animorum, atque crudelia secum
Geo. 1. Monstra ferunt Erebi. O terque, quaterque beati
AEn. 7. Religione sacra, si mens non læva fuisset.

*Dixit eis Pilatus: Quam accusationem assertis
 adversus hominem hunc? & ceperunt
 accusare eum in multis.*

- AEn. 1.** Sceptra tenens patris acer Romanus in armis:
AEn. 9. Quid miserum vincolorum immensa volumina versant

E 2

Hic

1. Geo.
 2. AEn.
 Ibid.
 11. AEn.
 8. Ecl.
 4. Geo.
 3. AEn.
 11. AEn.
 7. AEn.
 Ibid.
 10. AEn.

3. Geo.
 6. AEn.
 1. AEn.
 7. AEn.
 Ibid.
 10. AEn.
 9. AEn.
 9. AEn.
 11. AEn.
 3. Geo.
 1. AEn.
 4. AEn.
 7. AEn.
 11. AEn.
 7. AEn.
 8. AEn.
 1. AEn.
 1. AEn.
 1. Ecl.

3. Geo.
 5. AEn.

- AEb. 5.** Imperat, & nostros ea fata manere nepotes.
Novissime ascensant, quod filium Dei se fecerit, subvertentis gentem eorum: prohibuerit tributa dari Casari, seque dixerit Christum Regem esse.
- AEb. 6.** Ibat ovans, divunque sibi poscebat honorem;
Eclo. 5. Quamvis huic mater, quamvis atque huic pater adsit,
Geo. 1. Vilibus hic stratis opera ad fabrilis surgit,
Æn. 8. Hæc vitam tolerare colo, tenuæque Minerva.
Æn. 6. Nunc quoque jam nimium gauens populis auribus;
AEb. 7. Perfidus, alta petens primos sibi poscat honores?
Geo. 4. Moies, & studia, & populos, & foedera jungens
AEb. 8. Invidet imperium, Romana invidet arces.
Geo. 4. Deterior qui visus eo te, maxime Cæsar,
Æn. 8. Dona recognoscens populorum, ærisque metalla
AEb. 11. Exigua, ingenti merito sed debita Patri,
Æn. 5. Insequitur; jam jamque virum diffundit in ora,
Æn. 5. Hortaturque viros: & ni tua cura resistat,
AEb. 2. Ausus quin etiam voces jactare per urbes,
Eclo. 3. Et nobis idem, Regem se dicere posei.
Eclo. 1. De cælo Regni trabeamque insignia nostri,
AEb. 7. Et sceptrâ accipere, & primos attollere faeces,
AEb. 11. Et sellam, tristi turbatus tempore differt.
Eclo. 10. Non illum nostri possunt mutare Magistri;
AEb. 9. Nec nos obniti contra: nec tendere tantum
Æn. 5. Sufficimus; superat quoniam Romana propago.
Geo. 9. Ergo omni studio custodi, & consule longe:
AEb. 5. Nec tantis mora prodigiis; it fama per urbes:
Æn. 4. Sed cadat ante diem; pariter det sanguine pænas.
AEb. 6. Causa mali tanti.
- Intrat Prætorium Pilatus, & interrogat Jesum, esset ne ipse Rex judæorum? Cui respondit: Regnum meum non est de hoc mundo, &c.*
Se se fortissimus heros,
- Geo. 2.** His animæ diversis, casus cognoscere tantos.
AEb. 8. Infert angusti subter fastigia tecti:
Æn. 8. Exquiritque, auditque Virum nova regna petentem.
AEb. 1. Expleti mentem nequit: os, oculosque loquentis
Æn. 8. Jamdudum & totum lustrabat lumine corpus.
AEb. 1. Miratur: hærent infixi pectore vultus.
Æn. 11. Nec minus & Miseri sortem miseratus iniquam,
AEb. 2. Auxilioque levare Virum secum ipse volutat.
Pilatus iterum exiit ad Judæos, dicens: Ego nullam invenio causam in hoc homine.
AEb. 5. Post acer se se & testis citus extulit altis,
AEb. 10. Hostibus insultans dictis, ac talia satur:

1. AEb.

4. Eclo.

8. AEb.

11. AEb.

12. AEb.

4. AEb.

2. Geo.

2. Geo.

4. AEb.

2. AEb.

3. AEb.

8. AEb.

11. AEb.

Ibid.

3. Geo.

6. AEb.

9. AEb.

4. AEb.

11. AEb.

6. AEb.

5. AEb.

1. AEb.

8. AEb.

4. AEb.

6. AEb.

12. AEb.

11. AEb.

5. AEb.

Quid.

38 De Passione Domini N.

- AEn. 6.** Quid scelerum tantas audetis tollere moles
AEn. 6. Hujus in adventu? Quæ sit sententia? posco.
AEn. 7. Ille, velut pelagi rupes immota, resistit:
At n. 6. Nullæ hic insidix tales: injuria longe:
AEn. 11. Justitiæ quacunq; viam virtute petivit:
AEn. 10. Nil super imperio moveor; non talia curat:
Geo. 2. Illum non populi fasces, non purpura ragum
AEn. 10. Arripuit, subitaq; animum dulcedine movit,
Geo. 3. Cum fugit, & se se frondosis montibus addit,
AEn. 8. Postquam exempta fames inter deserta ferarum
AEn. 7. Consilio Hunc omnes, animisque volentibus ultro
AEn. 4. Tradiderant regno: vulgatur fama per urbem:
AEn. 9. Terra autem in manibus nostris, & corpore, & armis,
AEn. 11. Hic pietate prior terris ostendit honestum,
AEn. 6. Nec mortale sonans & nescia fallere vita.
Ecl. 8. Ut vidi, ut stupui pro majestate suorum
AEn. 8. Sermonum! Illum aliquid magnum, vimque affore verba
AEn. 4. Credo equidem, nec vana fides, genus esse Deorum.
At illi tanto magis instabant accusantes, quos nibilominus Pilatus placare conatur, sed frustra; omnino enim Christi morte inhiabant,
AEn. 12. Flebitur hæc quaquam dictis violentia turbæ:
Geo. 3. Tum magis, atque magis sceleratas sumere poenas
Geo. 3. Ardebant. Mollitque animos, & temperat iras
AEn. 5. Ipse Gubernator pietate insignis, & armis.
AEn. 10. Nunc prece, nunc dictis virtutem accendit amicis,
AEn. 7. Mollius & solito loquitur de more; sed auræ
AEn. 9. Omnia discerpunt, & nubibus irrita donant:
Geo. 4. Namque uno ingentem clamorem ad sidera tollunt
Geo. 3. Ore omnes; unoque omnes eadem ore fremebant,
Geo. 2. Scilicet & sævam nullo discrimine cædem
AEn. 3. Faucibus expectant siccis, genus acre lipoium.
Audiens Pilatus Jesum esse de potestate Herodis, qui & ipse tunc ad celebrandum Pascha venerat Jerusalem, misit eum ad Herodem.
AEn. 9. Quid faciat? qua vi Juvenem, quibus audeat armis
AEn. 12. Eripere, & laxos jam, jamque ammittere funes
AEn. 7. Captivi? auxilioque viam, quæ proxima, poscit:
AEn. 11. Cedat jus proprium regi, qui tempore eodem
AEn. 2. Venerat & magna juvenum stipante caterva
AEn. 6. Sedibus optatis solennes ducere pompas,
AEn. 7. (Hæ sacris sedes epulis de more vetusto.)
Geo. 1. Continud magno ad regem clamore trahebant
AEn. 6. Egregium forma Juvenem, qui temperat æquor,
AEn. 4. Lucentemque globum Lunæ, strasque jacentes.

Herodes

1. AEn.
3. AEn.

1. AEn.
12. AEn.
10. Ecl.

11. AEn.
7. AEn.
7. AEn.
4. Geo.
11. AEn.
11. AEn.
4. Geo.
2. Geo.
11. Ecl.

10. AEn.

2. AEn.
1. AEn.
6. AEn.
2. AEn.
9. AEn.

10. AEn.
11. AEn.
11. AEn.
3. Geo.

3. AEn.
12. AEn.
1. Geo.
1. AEn.
3. Geo.
11. AEn.
5. AEn.
1. AEn.
1. AEn.

*Herodes viso Jesu gavisus est valde : jamdiu enim ipsum
videre cupiebat eoquod audierat multa de ipso :
sperebatque signum aliquod videre fieri ab eo .*

- Æn. 1.** Postquam introgressi : ingenti percussus amore
Æs. 1. Compellere Virum, coramque agnoscere cultus,
Æs. 10. Totus collocens, otioque insignis, & auro,
Æs. 12. Oblato gaudens, solio rex insit ab alto :
Æs. 6. Venisti tandem, tuaque expectata perenti
Æn. 3. Hic incredibilis rerum fama occupat aures
Æs. 12. Supra homines, supra ire deos. Tibi maxima rerum,
Æs. 9. Verborumque fides : sed famam extendere factis,
Æs. 10. Hoc virtutis opus. Si quid præsentius audes,
Æs. 9. Spondeo digna tuis ingentibus omnia cœptis.
*Interrogat insuper Jesum Herodes, num ipse esset
ille, propter quem ejus pater olim tot
infantes occiderat ?*
- Æs. 3.** Fate, age, & à prima die [inquit] origine nobis :
Geo. 1. Anne manus inter, mæstorumque ora parentum
Æs. 10. Tot nati cecidere, mei genitoris amore
Æs. 4. Te propter ? plenos spumanti sanguine rivos
Æs. 1. Cernere finitimi longe, lateque per urbes ?
*Aut, num esset Joannes, quem ipse paulo ante, cum
diem natalis sui celebraret, in carcere jussit
decollandum ?*
- Æs. 8.** Gredimus, an qui amans inter spelæa ferarum
Æs. 4. Degere more feræ, velatur corpora fetis,
Æs. 8. Pellibus in morem cinctus, quem vidimus ipsi
Æs. 1. Jampridem invisum caput à cervice revulsum
Æs. 1. Regales inter mensas, ad sidera rursus
Æs. 7. Ætheris, & superas coeli venisse sub auras ?
*Interrogabas item eum in multis sermonibus.
At Jesus nihil respondit.*
- Æs. 10.** Talia vociferans affatur voce superba :
Æs. 4. Multaque præterea studio jactabat inani.
Æs. 5. Ille autem incepto vultum sermone movetur,
Æs. 6. Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes,
Æs. 1. Ad cœlum tendens ardentia lumina semper.
*Stabant & Principes Sacerdotum, & Scribæ
constanter accusantes Jesum.*
- Geo. 2.** Nec minus interea, nec longe scilicet hostes
Æs. 2. Crimibus terrene novis, clamoribus instant.
Geo. 4. Ut mare sollicitum aridet resluentibus undis,
Æs. 12. Haud secus accensæ gliscit violentia turbat.

2. Geo.
3. Æs.
4. Æs.
11. Æs.
1. Æs.
9. Æs.
10. Æs.
12. Æs.
1. Æs.
2. Æs.
Ibid.
9. Æs.
6. Æs.
10. Æs.
3. Geo.
1. Æs.
4. Geo.
7. Æs.
7. Æs.
2. Æs.
6. Æs.
4. Geo.
11. Æs.
10. Æs.

40 De Passione Domini N.

*Sprevit illum Herodes cum exercitu suo, & illuſit, indu-
jum velle alba, & remiſit ad Pilatum. Et facti
ſunt amici Herodes, & Pilatus: & nam-
que amici inimici erant invicem.*

- AEn. 7.* At rex ſollicitus, nec voci, iraque pepercit. *1. AEn.*
Ecl. 2. Dixit & extemplo: (neque enim reſponſa dabantur)
AEn. 2. Quid tantum infano juvat indulgere? reducant, *Ibid.*
AEn. 7. Imperat; & lætus verbis odia aſpera movit. *2. AEn.*
AEn. 11. Turba ducum (namque omnis cum ſtipata regebat)
Geo. 1. Tum vario illudunt, peſtes, ac juſta faciſſunt *4. AEn.*
AEn. 7. Certatim regis, circumque exercitus omnis. *11. AEn.*
AEn. 6. His actis, propere veſte, atque inſignibus albis *10. AEn.*
AEn. 10. Indutum, & magno læti clamore reportant. *3. Geo.*
AEn. 5. Inſenſa læcia pariter nunc pace feruntur.
AEn. 12. Cuncta ſuo qui bella potens ſub numine torquet,
AEn. 6. Atque redditque viam toties per tela, per hoſtes, *2. AEn.*
AEn. 10. Vim cunctam, atque minas perfert plebiſque Patrumque. *2. Geo.*
AEn. 5. Tantane tam patiens hominum, rerumque Repertor? *11. AEn.*
*Pilatus convocatis Principibus Sacerdotum, Magiſtratibus,
& Plebe, denuo Chriſti liberationem ſuadet, at-
que incaſſam; nam illi magis inſtabant accu-
ſantes, ut morſe multaretur.*
AEn. 4. Ecce iterum ſtimular Romanæ ſtirpis origo, *11. AEn.*
AEn. 1. Sceptra tenens, animos iterum tentare precando *4. AEn.*
AEn. 4. Cogitur & ſupplicis, quæ numina voce moveret, *4. Geo.*
AEn. 11. Dent libertatem.
Geo. 4. Sed quanto ille magis tot ſe ſe vertit in ora, *7. AEn.*
AEn. 7. Heu ſtirpem inviſam, tolli miſerabile corpus *11. AEn.*
AEn. 7. Tam magis illa fremens, & triſtibus eſſera flammis
AEn. 9. Conclamat: ſcelus & formidine crimen acerbat. *11. AEn.*
*Student Pilatus liberationem Jeſu, in memoriam illis re-
ducit conſuetudinem liberandi unum ex vinculis in
Paſchate, & quò facilius id aſſequeretur, pro-
ponit cum Jeſu Barabbam, inſignem latro-
nem, ſeditioſum, homicidam, qui
tamen liberatus eſt, damnato Jeſu.*
Geo. 4. Omnia tentanti dem hæc ſententia ſedit. *11. AEn.*
AEn. 8. Jam tum religio Patrum redeuntibus annis *Ibid.*
Geo. 1. Eſt, cum carceribus ferro, & compagibus artibus *1. AEn.*
AEn. 6. Incluſi panam expectant; præque omnibus unum *3. AEn.*
AEn. 8. Avuſum ſolvit. Veteris ſtat gratia facta *4. AEn.*
Ecl. 1. Libertas, quæ ſera, tamen poſt tempore venit, *Ibid.*
AEn. 7. Horrida præcipue cum Gens, atque aſpera cultu *5. AEn.*
Geo. 4. Accolit effuſo ſtagnantem ſumine Nilum
AEn. 9. Servitio enixe: ſpolia & de rege ſuperbo *11. AEn.*

Rettu-

- Æn.* 3. Rettulit, & priscos docuit celebrare quotannis.
Æn. 4. Talibus aggreditur vim duram, & vincula Capto
Æn. 9. Eripere: at qua spe inimica in gente moratur?
Æn. 4. Heu, Vatum ignari, immemores, cæcique furorē:
Ecl. 3. Pro molli viola, pro purpureo narciso,
Ecl. 3. Horrentesque rubos, & amantes ardua dumos
Ecl. 3. (Insanire libet) perverso numine poscunt.
Geo. 1. Et quidem scelere ante alios immanior omnes,
Æn. 11. Seditione potens, dederat qui maxima vitæ,
Æn. 11. Et miseros toties in aperta pericula cives,
Æn. 6. Prensantemque uncis manibus videre frequentes,
Æn. 2. Sustulit exutas vinclis ad sidera palmas.
Æn. 10. STERNITUR (infelix) potuit quæ plurima, Virtus:
Geo. 4. Eligitur, altus Virium, vivitque regendo.
Ad Pilatum pro Tribunali sedentem misit Uxor, dicens,
ne se causa Christi misceret; sic enim in somnia
monita terribilem in modum fuerat.
Æn. 6. Egredia interea conjux, exterrita monstis,
Æn. 8. Talibus affata est dictis, simul ipsa precatur
Æn. 5. Restorem: Quæ me suspensam insomnia terrent?
Æn. 4. Quis novus hic nostris successit sedibus Heros?
Æn. 7. Nunc repero: portenta deùm terroribus obstant.
Æn. 1. Parce pio generi, Ducis & tu concipe curam:
Æn. 4. Adsis o, placidusque juves, charissime conjux.
Æn. 3. Parce pius scelerare manus: genus ab Jove summo,
Æn. 1. Os, humerosque Deo similis, moresque, manusque,
Æn. 3. Missus adest. Ne vana putes hæc fingere somnum.
Pilatus inter Christi innocentiam, & Judæorum
invidiam fluctuat.
Æn. 1. Frangit ut assiduis hinc, atque hinc vocibus heros,
Æn. 4. Atque animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc,
Æn. 4. Ne quid inexpertum prior, ambiguumque relinquat.
Æn. 10. At parte ex alia medios volat ecce per hostes
Æn. 11. Oblivæ Invidia graviter spirantibus hydrys,
Æn. 4. Pectoribus inhians, atque ossibus implicat ignem
Æn. 6. Tartareum, rursusque procul clamoribus instans:
Æn. 4. Mortem orat; sævitque animis ignobine vulgus.
Æn. 11. Sed Romana potens Italæ virtute propago:
Æn. 11. Ne vero, ne me ad tales impellere cædes,
Æn. 6. Respondet: tantumque animis certatis iniquis?
Æn. 1. Tantiæ vos generis tenuit fiducia vestri?
Æn. 8. Regem ad supplicium rapit inclementia mortis?
Æn. 1. Quod genus hoc hominum? queve hunc tam barbara morem
Æn. 1. Permittit patria? Non sic Agyptus, & ingens
Geo. 1. India, nec populi Parthorum, aut Medus Hydaspes,
Æn. 1. *Obfer-*

1 *Ecl.*
4. *Geo.*
4. *Æn.*
2. *Æn.*
7. *Æn.*
1. *Æn.*
3. *Æn.*
11. *Æn.*
3. *Geo.*
11. *Æn.*
3. *Geo.*
3. *Æn.*
4. *Geo.*
4. *Æn.*
10. *Æn.*
Ibid.
11. *Æn.*
3. *Æn.*
6. *Æn.*
6. *Æn.*
8. *Æn.*
4. *Æn.*
5. *Æn.*
12. *Æn.*
7. *Æn.*
7. *Æn.*
10. *Æn.*
1. *Æn.*
2. *Æn.*
10. *Æn.*
3. *Geo.*
4. *Geo.*
4. *Geo.*

42 De Passione Domini N.

- Geo. 4.* Observant; Rege incolumi mens omnibus una est:
AEn. 12. Sic Latium. Incertum studia in contraria vulgus
AEn. 2. Et magis, atque magis tum nititur, acrius instat.
AEn. 1. Insequitur clamorque virum, stridorque furentum.
Geo. 3. Dum medicas adhibere manus ad vulnera querit
AEn. 7. Succinctus trabea, ira, & inextinguibile pectus
AEn. 1. (Infandum) exuperat magis, aegrescitque medendo.
Judaorum clamoribus non valens Pilatus obfistere, Christum flagellis adjudicavit, ut sic rapidos illorum animos placando, ipsum a morte liberaret.
AEn. 6. Postquam illum variis astutibus irritus urget
AEn. 12. Eripere auxilio, nec spes opis ulla dabatur:
Geo. 3. Verbera lenta pati, & duris parere ministris
AEn. 4. Ipse hæc ferre jubet. Celeres, fervore furentes,
AEn. 1. Eripiunt subito (collectis omnibus una)
AEn. 11. Tum geminas vestes. Hominum sator, atque deorum,
AEn. 12. Indum sanguineo veluti violaverit ostro
AEn. 12. Si quis ebur, tales nudus dabat ore colores;
AEn. 6. Sed frons læta parum, & dejecto lumina vultu.
Christi denudati, columnaque revincti anteriorem partem carniſcees, & robora crudelissime flagellant: tum conversi dorsum pariter dilacerant, etiam costis apparentibus, & sanguine usque ad pavimentum disfluente.
AEn. 2. Aedibus in mediis ingenti adnixæ columnæ
AEn. 12. Vinxerat & post terga manus Mezentius ardens,
AEn. 8. Contemptorque deum, pariterque Saticulus asper,
AEn. 7. Catillusque, acerque Coras, Athamasque, Thoasque,
AEn. 8. Quod fieri ille sinit summi Regnator Olympi.
AEn. 12. Concurrunt legio ultrix accincta flagello,
AEn. 1. (Quos inter medius venit furor ore eruento)
AEn. 5. Nunc dextra ingeminans ictus, nunc illa sinistra,
Geo. 1. Ut multa in tectis crepitans salit horrida grando,
AEn. 9. Pectore in adverso: lavit ater corpora sanguis.
AEn. 8. Certatim totis in vulnera viribus itur
AEn. 7. Tum vero ad vocem celeres pars vertere terga:
AEn. 3. Certatim focu feriunt (miserabile visu)
AEn. 7. Omnem; diripiunt costas, & viscera nudant:
Geo. 3. Vulneribus crebris totus fluit undique rivis
Ecl. 6. Sanguineis, mistæque cruor calcatur arena.

1. AEn.
12. Ecl.
11. AEn.
4. AEn.
3. AEn.
12. AEn.

5. AEn.
2. AEn.
2. AEn.
10. AEn.
2. AEn.
1. AEn.

12. AEn.
10. AEn.
7. AEn.
2. AEn.
7. AEn.
6. AEn.
10. AEn.

3. Geo.
12. AEn.
6. AEn.
1. AEn.
1. AEn.
5. AEn.
12. AEn.

Quam-

44. De Passione Domini N.

*Producitur à Pilato Christus ad Populum, qui cum Pontificibus, & Ministris clamare caput :
Crucifige, crucifige eum.*

Dextraque prehensum

- Æn.* 2. Eductum testis, unde omnis vertice cello
Æn. 1. Cernere posset eum, faciem ostentabat, & omnem.
Æn. 2. Non tulit hanc speciem furrata mente caterva;
Geo. 4. Nesciaque humanis precibus insuescere corda:
Æn. 11. Tum vero immensus sublatum ad æthera clamor:
Geo. 4. Dede neci, & poenam scelerato ex sanguine sume;
Æn. 9. Invisum hoc detruide caput sub Tartara ligno.
Instit. Pilatus, ut dimittatur Christus.
Æn. 11. Auditis ille hæc placido sic reddidit ore:
Geo. 1. Hunc odiis satis est poenam traxisse per omnem:
Æn. 9. Poenarum exhaustum satis est; advertite mentes.
Ecl. 3. Parc te jam nimium procedere, tendere contra;
Æn. 3. Et placidi servare pium: nec vestra feretur
Æn. 7. Fama levis, tantique abolefcet gratia facti.

*Respondent Judæi Christum debere mori, quia
Filium Dei se fecit.*

- Æn.* 8. Contra autem magno, & multo clamore sequuntur:
Æn. 2. (Exegit cæcos rabies) Quaque improbus iste
Æn. 11. Morte luat: manibus hominum peruisse jvabit.
Æn. 2. Infandum, veterisque Dei se more tenentem.

*Hoc audito Pilatus magis timuit: Quippe qui,
ut Gentilis, veritus est, ne Christus
Jovis, aut Martis esset filius.*

- Æn.* 8. Obstupuit tanto percussus nomine Ductor;
Æn. 12. Illi membra novus solvit formidine torpor:
Æn. 7. Semine ab ætherio, præclara à stirpe deorum
Æn. 7. Hunc, decus egregium, famam qui terminet astris,
Æn. 10. Crediderat; cœloque animum fortasse ferebat.
Æn. 1. Id metuens, veterisque memor cœlestibus ira,
Ecl. 2. Cum genus antiquum Terræ, Titania pabes,
Æn. 6. Fulmine dejecti, tanto magis ille fatigat
Æn. 10. Hunc tegere, ut diræ valeat subducere morti.

*Incutit illis timorem ladenda Deitatis: post hæc
vero dicit: Regem vestrum crucifigam?*

- Geo.* 3. Ardentes mulcens dictis ac talia fatur:
Æn. 4. O, nostras audite preces nunc pectore firmo:
Æn. 6. DISCITE Justitiam moniti, & non temnere Divos.
Æn. 11. O cohibete iras: quæso miserefcite Regis.

1. *Æn.*

3. *Æn.*

4. *Geo.*

11. *Æn.*

2. *Æn.*

12. *Æn.*

2. *Geo.*

3. *Æn.*

5. *Æn.*

5. *Æn.*

7. *Æn.*

9. *Æn.*

5. *Æn.*

3. *Æn.*

7. *Æn.*

Ibid.

4. *Geo.*

1. *Æn.*

Ibid.

6. *Æn.*

Ibid.

9. *Æn.*

3. *Æn.*

6. *Æn.*

3. *Æn.*

Respon-

49

non es amicus Caesaris.

3. 结论

3. Geo.

3. ~~420.~~

B. B.

3. АБМ.

•

•

6. 100.

•

■

10

7. AED.

10. 10.

I. Geo.

5. AEM.

12. AER

11. A.F.A.

9. NEW.

3. ALB.

1. 1200
1. 1200

2. 5. 11

4. 五、

• •

3. AEn.

22. 证明

4. *Act.*

I. G. 50.

• ЛЕН.
15.

7. A. C. C. C.
C. E. C.

DAEN

TO AFRICA

9. A.E.

•

Digitized by Google

46 De Passione Domini N.

Susceperunt milites Iosum, quem chlamyde coccinea nudatum induunt vestimentis ejus, dolore vulnere renovato.

- ÆEn. 4.** Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo
ÆEn. 5. Et nunc terga Viri nudant: manibusque cruentis
ÆEn. 2. Corripuere sacram effigiem: Tum sanguine largo
ÆEn. 11. Spargitur & tellus: Juveni dolor ossibus ingens,
ÆEn. 5. Tum vero exarsit. Notas inducere vestes,
ÆEn. 10. Et tunicam olivi, Mater quam neverat alma
ÆEn. 11. Ipsa suis quondam manibus, labor omnibus unus.
Interea dum per Ministros, S. P. Q. R. vexillum ad carnificinam offeritur, illico & præstentibus Judæis lignum Crucis (qui turpissima mortis supplicio sentium pessimi damnabantur) altum pedes quindecim, latum vero decem, Christo Domino parari curatum est cum reliquis instrumentis ad patibulum necessariis.
- ÆEn. 11.** Hinc totam infelix bacchatur fama per urbem:
ÆEn. 2. Atque hæc exultans successu, animisque videri.
ÆEn. 8. Signaque ferre jubent, victorisque arma Quidini,
ÆEn. 6. Ausi omnes immane nefas, ausoque potiri:
ÆEn. 5. Turbam inter, fremitumque instant sub tempus, & omnes
Geo. 3. Impendunt curas duro distendere ligno,
ÆEn. 8. Tum Regem, totum qui viribus occupat Orbem.
ÆEn. 8. (Tormenti genus hoc iusti per secula Reges
ÆEn. 9. Horrendum statuere nefas, quod triste piaret;
Geo. 3. Nec via mortis erat simplex, infanda per Orbem:
ÆEn. 1. Artificis scelus & longa sic morte necabant)
Capibus illis Crucem sibi bajulare cogitur Christus: qui fractis jam viribus, præ erutientis, exinanitione sanguinis, ac pondere Crucis succumbens, inelementissime trahatur.
- ÆEn. 7.** Una ingens Amiterna cohors fremit ore cruento,
ÆEn. 11. Præcipitans humeris nequicquam fortibus aptat
ÆEn. 7. Quadrididam quercum. Ima dolor delapsus ad ossa.
Geo. 3. Ad terramque fluit devexo pondere cervix
Geo. 2. Illius, æthereos digito qui sustinet orbem:
ÆEn. 1. Tantæ molis erat antiquo robore quercus.
ÆEn. 2. Undique collecti invadunt immane frementes
ÆEn. 10. Nunc hi, nunc illi Dejectum cominus ictu:
ÆEn. 2. Sic animis juvenum furor additus illa pulsat.
ÆEn. 3. Heu, quinam tantum potuit perferre dolorem?

2. **ÆEn.**
 11. **ÆEn.**
 5. **ÆEn.**
 11. **ÆEn.**
 8. **ÆEn.**
 4. **Geo.**
 4. **ÆEn.**
 6. **ÆEn.**
 3. **Geo.**
 3. **Geo.**
 2. **Geo.**
 7. **ÆEn.**
 11. **ÆEn.**
 1. **ÆEn.**
 11. **ÆEn.**
 8. **ÆEn.**
 11. **ÆEn.**
 9. **ÆEn.**
 3. **Geo.**
 3. **ÆEn.**
 3. **Geo.**
 11. **ÆEn.**
 9. **ÆEn.**
 9. **ÆEn.**
 9. **ÆEn.**

PETRI ANGELI S P E R Æ

DE PASSIONE

D. N. JESU CHRISTI

VIRGILIO CENTONIS

Liber Quartus.

*Tuba clangente, Jesum Nazarenum Praefidis Pilati sententia mor-
si Crucis additum, exitur in Calvariam, locum crucifigen-
dis facinorosis deputatum, magno populorum concursu.*

- C**laffica jan. q; tonant: dant signum rauca ciuentū, *Æn.*
Nec nota, continuo totaque ex urbe iuventus, *Æn.*
Prospiceret arce ex summa, populumq; Patresque *ibid.*
Pars pedes ire parat campis: pars arduus altis
Pulverulentus equis, & montes insuper altos, *Æn.*
Æn. Corripiunt. Clamorque virum, clangorque tubarum *11. Æn.*
Æn. It coelo: pulsati colles clamore resultant. *5. Æn.*
Ecl. Præterea densisque virum seges horruit hastis, *2. Geo.*
Æn. Purpurei cristis, cincti fulgentibus armis. *11. Æn.*
Æn. O dolor atque decus, miro properabat amore. *7. Æn.*
Æn. Ad penam pulcra pro libertate suorum, *4. Æn.*
Geo. Et dulces animas offerre ad sidera celi. *ibid.*
*Domino nostro iterum in via sub onere Crucis defesso à sangui-
nariis illis majori cum feritate insultatur.*
Geo. Injusto sub fasce viam cum carpit, cuncti *5. Æn.*
Æn. Genua labant, fessos quatit æger anhelitus artus: *9. Æn.*
Æn. Funditur ater ubique cruor; dant vulnera vepres. *1. Geo.*
Æn. Induta capiti: illistant verberare torto, *3. Geo.*
Æn. Castigantque moras: cursuque, ictuque lacerant. *7. Æn.*
Æn. Pondere defecit projectus corpore terræ: *10. Æn.*
Æn. Tum super abjectum polito pede nixus & noctis *7. Æn.*
Æn. Urget atrinque latus, dictis affatur amaris. *10. Æn.*
*Sitientes ignominiosam Christi crucifixionem immisericordes
Judæi, Simonem Cyrenæum de villa venientem angaria-
verunt, eam Crucem portare post Jesum.*
Æn. Ut videre Virum lapsu tellure jacentem, *10. Æn.*
Æn. Viribus haud ullis artus, moribundaque membra; *6. Æn.*

Tum

48 De Passione Domini N.

AEs. 1.	Tum pietate gravem (genitor quem miserat Arcens	9. AEs.
Geo. 4.	Cyrene) pingues horros cui cura colendi.	Ibid.
Eclo. 4.	Robustus quoque jam qui se referebat ab agris,	7. AEs.
AEs. 5.	Impellunt. Magna hic ptopius jam urgente cervice	11. AEs.
AEs. 2.	Succeditque oneri, atque inhumani mole secutus	9. AEs.
	<i>Sequebatur & turba mulierum piarum, stantes Dominum.</i>	
AEs. 7.	Turbæque miratur matrum lacrymansque gemensque	11. AEs.
AEs. 10.	Ponè sequens casum miserari infontis amici	5. AEs.
Geo. 3.	Multa gēmens ignominiam, plagasque cruentas.	Ibid.
	<i>Illis dixit Dominus: Nolite flere, filia Jerusalem, super me,</i> <i>sed super vos ipsas, & super filios vestros; quoniam</i> <i>ecce venient dies, in quibus, &c.</i>	
AEs. 11.	Compellabat & has tristes mæstissimus Heros:	3. AEs.
Eclo. 3.	Quid prodest pro-nie tantum cepisse timorem,	6. AEs.
AEs. 3.	Et gemitum ingentem, lacrymasque effundere inanes?	10. AEs.
Geo. 1.	Romanas acies, venturaque desuper urbi	2. AEs.
AEs. 4.	Lamentis, gemituque, & fœmineo ululatu	
AEs. 8.	Expectate: ruet multos dominata per annos,	2. AEs.
AEs. 3.	Et nati natorum, & qui nascentur ab illis,	
AEs. 1.	Quos illæ tunc ad penas ob nostra reposcent	
AEs. 10.	Excidia: & culpam hanc miserorum morte piabunt.	2. AEs.
	<i>Tunc una istarum, nomine Beronice, divino vultui velum ap-</i> <i>plicuit absterfura cum sudore, & sanguine parier sordes à Juda-</i> <i>is ingestas: quare Christus velo illi suam impressit effigiem.</i>	
Eclo. 6.	Tum vero hic una e multis, quæ maxima natu:	5. AEs.
AEs. 3.	O felix una ante alias, miserata labores,	1. AEs.
AEs. 11.	Observans oculis (absata est numine quando	6. AEs.
AEs. 6.	Jam propiore Dei) cum toto corpore sudor	9. AEs.
AEs. 9.	Flumen agit, fasso nec respirare potestas,	Ibid.
AEs. 1.	Constitit & lacrymans. Animum inflammavit amore,	4. AEs.
AEs. 1.	Velum adversa tulit faciem miserata: reseceit	10. AEs.
Eclo. 8.	Effigiem, cui parva licet componere magnis,	4. Geo.
AEs. 4.	Sistere aquam fluvius, & vestere sidera retro.	
AEs. 2.	Infelix simulacrum, & nota major imago	Ibid.
AEs. 12.	Hanc versa in faciem (visu mirabile monstrum)	10. AEs.
AEs. 2.	Veste super, animum pictura pascit inani:	1. AEs.
AEs. 4.	Luminibus tacitis: radiisque adversa refulsit	9. AEs.
AEs. 3.	Effigies: Illa admirans venerabile donum	6. AEs.
AEs. 10.	Præcipuit se se, recipitque ad limina gressum.	11. AEs.
	<i>Et tandem venerunt in Calvaria locum.</i>	
AEs. 6.	Jam tandem horrentes rupes, montemque severum	7. AEs.
AEs. 1.	Devenere, locos multorumque ossibus albos,	5. AEs.
AEs. 6.	Terribiles visu: truncisque affixa superbis	3. AEs.
Geo. 3.	Membra virum tristi pendebant pallida tabo.	3. AEs.
AEs. 9.	Terrorum ingeminant attus, avulsæque membra	9. AEs.

Arbo.

- Geo. 2.* Arboribus positis tetrum dira inter odorem : *3. AEn.*
Interca quacunq; Jesus approbra, & tormenta sustinuit, afflictiſſi-
ma Matræ Mariæ nunciantur, quæ nimio dolore correpta eſt.
- AEn. 13.* Et jam fama volans tanti prævincia lucus
AEn. 4. (Fama malum, quo non aliud velocius ullum
AEn. 3. Audimus longe) maternas impulit aures
4. Geo.
AEn. 4. At Regina gravi jamdudum faucibus curæ,
Ecl. 3. Et nunc indigno Nati concepta dolore,
AEn. 12. Terque, quaterque manu pectus percussit, honestum,
AEn. 4. Incipit effari, mediaque in voce resistit,
AEn. 11. Concitantur trepidæ comites; Dominamque dolentem
AEn. 12. Suscipiunt: resonant late plangoribus ædes.
4. AEn.
Quas Matræ Virgini vires dolor abstulit, suffecit Amor vehementif-
simus in Filium, ut ad ipsam videndum gemebunda properaret.
- Geo. 3.* STARE loco nescit incensum pectus amore. *3. AEn.*
AEn. 4. It portis: Non illa virum, non illa pericli,
AEn. 9. Telorumque memor: cælum dehinc, quæstibus implet;
Geo. 4. Qualis populeæ mærens Philomela sub umbra
Geo. 4. Amisos querit setas ex arbore opacæ.
Geo. 1. Necnon & medio sic interfata dolore est:
AEn. 8. Nate, meæ vires, spes, & solatia nostri,
AEn. 4. Et Matræ præreptus amor, mihi dulcius Hybla,
AEn. 12. Tu requies miseræ, potuisti relinquere solam?
Geo. 2. Cui super & Genitrix quondam tua dicta relinquitur?
AEn. 9. Me ne igitur sociam summis adjungere rebus
AEn. 4. Sprevisse moriens? exoptatamque parentem?
AEn. 12. Quis mihi nunc tot acerba? Deus, tristefque ruinas,
AEn. 4. Sive extrema pati miseræ det munus amanti.
AEn. 4. Te propter? quis te nostris complexibus arcet,
AEn. 4. Dulce meum? vivisne, aut flux alma recessit,
AEn. 10. Quo feror? unde abii? quæ me post vespertur aura
AEn. 1. Ætheria, nec adhuc crudelibus occubat armis,
AEn. 8. Non ego nunc dulci amplexu divelleret unquam
Geo. 1. Ipsius: possem tantos finire dolores;
AEn. 4. Idem ambos ferro dolor, atque eadem hora tulisset.
AEn. 11. Hæc satur Virgo interea qua semita monstrat,
AEn. 7. Multa super Nato lacrymans: mæstusque per omnes
AEn. 9. Ingemitus comites, atque illætabile murmur.
Guttas sanguinis Christi non parcas in vis deprehendis, quas uno
cû aliis panis æterno Patri pro Mûdo redẽptione offert sacrificio.
- AEn. 7.* Haud mora, festinant, gressumque in castra forebant. *11. AEn.*
Geo. 4. Spectabat diversa locis, ubi plurima fuso
AEn. 12. Sanguine terra madet crudeli funere, Virgo,
AEn. 3. Et terram Nati monstrantem vulnera cernit.
AEn. 4. Quis tibi tunc, Mater, percernenti talia sensus?

50 De Passione Domini N.

- Æn.* 4. Quosve dabas gemitus? magna ter voce vocavit: 10. *Æn.*
ÆEn. 2. Natum: ante ora Patris magnumque ita ad æthera fatur: 10. *ÆEn.*
Geo. 2. Tu, Pater omnipotens nostram nunc accipe mentem; 1. *ÆEn.*
ÆEn. 3. Accipe & hæc: imoveat tantæ pietatis imago; 6. *ÆEn.*
ÆEn. 6. Infectum eluitur scelus. O miserere laborum 2. *ÆEn.*
ÆEn. 2. Tantorum, miserere: ea prima piacola sunt. 6. *ÆEn.*
ÆEn. 1. Nos tua progenies, nos & tua maxima cura: 4. *Geo.*
ÆEn. 10. Gnatis parce tuis, Pater, atque hæc omnia firma. 3. *ÆEn.*
ÆEn. 4. Talibus orabat, talesque miserrima fletus 3. *ÆEn.*
ÆEn. 8. Fundebat.

*Ad Calvariam appropinquat; ubi aspiciens Filium suum
jam omnium miserrimum maximum; miserrimum-
que spectaculum, tota contremuit, & indoluit.*

- Accelisse solum, collesque supinos 2. *Geo.*
ÆEn. 5. Jamque propinquabant: magnoque ululante tumultu 11. *ÆEn.*
ÆEn. 9. Audit equos, audit strepitus, turbamque sonantem. 6. *ÆEn.*
ÆEn. 12. Jam magis, atque magis ingens fragor æthera complet; *Ibid.*
ÆEn. 2. Clarescunt sonitus, armorumque ingruit horror: 11. *ÆEn.*
ÆEn. 2. Horror ubique. Animos, mentes, & pectora terror 12. *ÆEn.*
ÆEn. 4. Continuo invadit, gelidusque per ima cucurrit 2. *ÆEn.*
ÆEn. 12. Ossa tremor, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. 4. *ÆEn.*
ÆEn. 6. Vicit iter, durum pietas: auditque, videtque 9. *ÆEn.*
ÆEn. 1. Præcipue infelix digna, atque indigna relatu. 15. *Ecl.*
ÆEn. 10. At vero ut vidit corpus miserabile Natæ, 7. *ÆEn.*
ÆEn. 10. Corde premit gemitum; fletu acris, fusa dolore;
ÆEn. 4. Unittur, & tacitum vivit sub pectore, vulnus.

*Erat hora quasi sexta, quando D. N. Jesum eum irrisione,
& vituperio maximo crucifixerunt.*

- ÆEn.* 8. Sol medium cæli conscenderat igneus orbem: 11. *ÆEn.*
ÆEn. 4. Supplicia hausurum tela undique sæva præmebant. 12. *ÆEn.*
ÆEn. 3. Hostilis facies contra, præsenque iudicaturus 1. *ÆEn.*
ÆEn. 12. Exitium diem vasto cum murmure montis 1. *ÆEn.*
ÆEn. 12. Semianimi, lapsoque supervenit, & pede collo: *Ibid.*
ÆEn. 12. Impresso nitentes, sævo sibi pectore fatur: 8. *ÆEn.*
ÆEn. 10. Istic nunc mercede jace: Non te optima mater 3. *ÆEn.*
ÆEn. 10. Condet humi, faxis suspensam hanc aspice rupem; 9. *ÆEn.*
ÆEn. 6. Acris in campis malo suspendet ab alto 9. *ÆEn.*
Geo. 1. Infandum, ramidumque novo præcordia regno: 9. *ÆEn.*
ÆEn. 11. Jam nosces ventosa ferat cui gloria laudem.

*Antequam crucifigeretur spina corona; & suis iterum vestibus
excussus; accendebantibus cum ineffabili dolore vulneribus.*

- ÆEn.* 11. Pars spoliant membrorum artus, magna ossa, lacertos: *Ibid.*
ÆEn. 3. Vellitur: Hinc atro liquuntur sanguine guttæ. 6. *ÆEn.*
ÆEn. 9. Discissos nudis laniarent dentibus artus:
Geo. 3. Auderent validas in viscera vertere vires:

770000

Tri-

- Æn. 3.** Tristius haud illis monstrum Acheronte sub imo est.
Geo. 2. Quid tantum? vos o potius miserefcite venti:
Æn. 5. Nudatosque humeros, nudoque sub ætheris axe,
Æn. 2. Vulneraque illa, ab, ne penetrabile frigus adurat.
Geo. 1. Non mihi si linguæ centum sint, oraque centum,
Æn. 6. Omnia poenarum percurrere nomina possem.
Æn. 8. Post hinc compactis trabibus (quam eduxerat ipse
Æn. 9. Immanem molem) fatis urgetur acerbis.
*Dulcissimus Jesus amarissima Passioni sua voluntarium crucientum-
 que sacrificiæ offert Deo Patri, quo ei humani reconciliet genus.*
Æn. 12. Ille humilis, supplexque oculos ad sidera lætus
Æn. 2. Extulit, effuditque preces Rex pectore ab imo:
Æn. 7. O Genitor, præsens nostro succurre labori:
Æn. 3. Et me tu tales voluisti expendere poenas
Æn. 1. Unius ob noxam, cunctam quæ ab origine gentem
Æn. 12. Inficit: hoc nostris aboleri dedecus armis
Æn. 2. Accipe nunc: nostro dirimatur sanguine bellum:
Æn. 6. Huc gemipas nunc flecte acies, hanc aspice mortem:
Æn. 3. Aspice nos: pacem hanc æterno sedere jungas.
*Quatuor carnifices, omni humanitate exuti, furibunde mansue-
 tissimum Agnum Dei, interrupta oratione, corripuerunt, &
 extenderunt in Cruce. Primum perforato stipiti dexteram,
 sponte porrectam acuto, longoque clavo configunt, tum si-
 nistram, post pedes distractis fune interim tanta vi mem-
 bris, ut quasi omnes vena, ejusque nervi rumperen-
 tur, junctura dissolverentur, omniaque ossa dinu-
 merari possent. Quo facto, rursus spineam co-
 ronam divini capiti sæviter imposuerunt,
 sanguine undique decurrente.*
Æn. 3. Sed vocis, precibus cunctantem, & multa parantem
Æn. 10. Dicere, deturbat terræ, truncoque parato
Æn. 12. Attulit, admovitque Gyas, quem deinde Cloanthus,
Æn. 9. Et preceps animi Tmarus, & Mavortius Hæmon
Æn. 11. Consequitur: summis adnixus viribus urget
Æn. 10. Membra; manusque ambas jaculis oneravit acutis
Æn. 5. Brachia protendens Eheu, quis talia fando
Æn. 2. Temperet à lacrymis? miseros adduxerat artus
Æn. 12. Quippe dolor omnis. Telo terebrantur acuto
Æn. 11. Atque pedes, quantas ostendant, aspice, vires:
Æn. 9. Ictibus ingeminant iterum, fragor intonat ingens:
Geo. 3. Non secus, ac gemit impositis incudibus Ætna.
Æn. 2. Fit via vi: largusque cruor de stipite manat.
Æn. 1. (Aspice namque omnem salientem sanguine venam)
Æn. 7. Id vero, horrendum, ac visu mirabile, Fixi
Geo. 3. Ossa minutatim inter se vix ossibus hærent.

11. **Æn.**

10. **Æn.**

2. **Æn.**

1. **Geo.**

12. **Æn.**

11. **Æn.**

2. **Æn.**

6. **Æn.**

9. **Æn.**

10. **Æn.**

3. **Geo.**

11. **Æn.**

12. **Æn.**

9. **Æn.**

11. **Æn.**

4. **Æn.**

3. **Æn.**

3. **Æn.**

3. **Æn.**

2. **Æn.**

3. **Geo.**

3. **Æn.**

6. **Æn.**

8. **Æn.**

4. **Geo.**

3. **Æn.**

3. **Geo.**

9. **Æn.**

3. **Æn.**

32 De Passione Domini N.

Geo. 1.	Ter sunt conati imponere tempora circum	8. Eclo.
AEn. 8.	Olli tunc dumos; rivus cadit atque cruenta	11. AEn.
AEn. 8.	Cæde tepebat humos. Voces ad sidera jactant	5. Eclo.
Eclo. 4.	Ipsi lætitia: cæloque educere certant	6. AEn.
Geo. 4.	Sic positum in ligno Regem, regumque parentem.	6. AEn.
	<i>Erecta Cruce, ex toto Christi sustato, confossoque</i>	
	<i>corpore reliquus sanguis effunditur.</i>	
Geo. 2.	Altius, ac penitus terræ desigitur arbor:	
Geo. 1.	Apparet liquido sublimis in aere Passus;	10. AEn.
Eclo. 3.	Et vobis idem torquet qui sidera Mundi,	9. AEn.
AEn. 9.	Torquet qui nimbos, & non imitabile fulmen,	6. AEn.
AEn. 1.	Imperium; æternumque tenet per secula nomen.	6. AEn.
AEn. 4.	Deficit: infixam stridet nunc vulnus acerbum;	11. AEn.
Geo. 3.	Rufus abundabat fluidus liquor; omnia rivis:	10. AEn.
Geo. 2.	Sanguineis inculta rubent; ipsique Latini.	12. AEn.
	<i>Deridebant cum cum prætereuntibus Principes Sacerdotum,</i>	
	<i>Scriba, Seniores, & milites, & latrones.</i>	
AEn. 9.	Quem circum glomerati hostes, immania monstra,	3. AEn.
AEn. 7.	Insultant, tremulique ululatibus æthora complent:	Ibid.
AEn. 7.	Idem omnes simul ardor agit: miseretque, pudetque	9. AEn.
Geo. 1.	Nequequam tanti sceleris pro nomine læso;	1. AEn.
AEn. 3.	Infandi varisque instigant vocibus aures:	11. AEn.
AEn. 9.	En, qui nostra sibi magnis uberrima regna	3. AEn.
Geo. 2.	Viribus eniti cælo descendit ab alto.	8. AEn.
AEn. 11.	Invidit fortuna tibi; ne regna capestas:	8. AEn.
AEn. 12.	Sunt tibi regna Patris, hominum curare triumphos	1. Geo.
Eclo. 8.	Decline: ut ad sedes victor velerere paternas,	11. AEn.
AEn. 6.	Remigium alarum posuit densissima silva.	2. Geo.
Geo. 4.	Cum properant alii, tam vox horrenda per aëras:	9. AEn.
AEn. 2.	Eripuit lætho socios, & morte reduxit,	4. AEn.
AEn. 1.	Non potuisse suamque animam defendere telis?	1. AEn.
AEn. 6.	Eripe te his, invide, malis de robore duro	11. AEn.
AEn. 6.	Descendens: factis & moniti meliora sequemur;	3. AEn.
AEn. 12.	Tum vero manifesti fides, & credere dignum est;	3. Geo.
AEn. 1.	Extemplo nomenque tuum tollemus ad astra.	5. Eclo.
AEn. 1.	At non ille, satum quo mentiris Olympo	6. Eclo.
AEn. 12.	Non erit auxilio, placidas Deus obstruit aures,	4. AEn.
AEn. 10.	Quot turbata volent rapidis ludibria ventis,	6. AEn.
Eclo. 8.	Dicite Pierides: NON omnia possumus omnes.	
AEn. 6.	Heu pietas, heu prisca fides, ossidora cæli;	1. Geo.
AEn. 2.	(Horresco referent) miserantem incommoda nostra	8. AEn.
AEn. 12.	Mortalin decuit violari vulnere Divum?	
	<i>Clementissimus Dominus sua non oblitus natura miserandi, &</i>	
	<i>parcendi, pro hostibus ipse lætynum vult Patrem.</i>	
Eclo. 12.	Nec tamen interea medios moturus in hostes	9. AEn.
	Obli.	

- Æn.* 3. Oblitus sui est : erroremque hostibus illum
Æn. 3. Com fletu , precibusque tulit , cum talia reddit :
Æn. 10. O Pater , o hominum , divumque æterna potestas ,
Æn. 4. Extremam hanc oro veniam ; miserere cruentis :
Æn. 10. NESCITA mens hominum rebus sublata secundis
Æn. 4. Sævit inops animi ; nostræ hinc injuria cædis .
*Crucifixi sunt eum Jesu duo latrones , unus à dextris , alter
à sinistris , quorum unus Christum Deum , & innocentem
prædicans , meruit Paradiso , quem petiit donari .*
Geo. 1. Tunc exercentur pennis , veterumque malorum
Æn. 6. Supplicia expendunt alii duo sanguine sacro :
Æn. 9. Transfossi ligno elati sublime videntur .
Æn. 8. Quorum de numero qui se se crimine dignum
Æn. 5. (Haud equidem sine mente reor , sine numine sancto)
Ecl. 3. Ipse fatebatur , his se cum vocibus offert :
Æn. 1. Quis te , Nate Dea , per tanta pericula ligno ,
Geo. 4. Haud quaquam ob meritum pœnas expendisse merentem ,
Æn. 1. Confixit ? multa vastavit cæde cruentus ?
Ecl. 8. Nunc scio , quis sit ; Amor demisit ab æthere summo ;
Geo. 1. Scilicet est illi curæ mortalis egestas :
Æn. 2. Mortales cælo tandem miseratus ab alto est .
Ecl. 4. Te duce , si qua manent sceleris vestigia nostri :
Ecl. 4. Irrita perpetua solvent formidine terras .
Æn. 1. Ad te confugio , & supplex tua numina posco ,
Æn. 6. Et cape dicta memor veniens : tegna invia vivis ,
Æn. 6. Per Genitorem oro , per spem surgientis ab imis ,
Æn. 6. Da dextram misero , & tecum me tolle per auras .
Æn. 12. Dixit ; opemque Dei non cassa in vota vocavit .
Æn. 10. Cui Rex ætherii breviter sic fatur Olympi :
Æn. 12. Do , quod vis , mecum pariter confidere Regnis .
*Matrem , Cruci adstantem , & sibi omnifarè condolentem solatur ,
cui pro se Joannē filium assignat , ipsamq ; similiter Joanni Matrē .*
Æn. 7. Nec minus interea visu cognoscere Matrem .
Æn. 12. Illum turbat amor , figitque in Virgine vultus ,
Æn. 8. Hæret inexplētum hæc oculis , hæc pectore toto ;
Æn. 2. Tum sic affari , & curas his demere dicitis
Æn. 11. Extrema jam in morte : Neque hoc sine numine lethum :
Æn. 5. Promissique Patris scis ipsa , & scire fateris :
Æn. 11. Deberi has leges , æternaque foedera certis ,
Æn. 1. Si genus humanum nimium dilexit amicum .
Ecl. 10. OMNIA vincit Amor ; & nos cedamus Amori .
Æn. 12. Ne te tantus edat : facit amor , & mihi curæ es :
Æn. 12. Vicius amore tui ; cognato sanguine pro me
Æn. 11. Accipies comitem , & consanguinitate propinquum .
Æn. 3. Ecce tibi , quem non superat : mihi charior alter ,

Qui

54 De Passione Domini N.

- Æs. 11.** Qui cum partiri curas, & possis amorem.
Æn. 5. Et consanguineo lacrymans commendat eandem.
Æn. 9. Hanc tu, oro, solare inopem, & succurre reliquæ;
Æs. 1. Hunc tu olim Matris serva communis amorem.
Virginis Matris Maria luctus.
Æn. 1. Ut via vix tāsīdem voci laxata dolore est,
Æn. 12. Ut primūm fari potuit, sic ore locuta est
Æn. 1. Cui Mater lacrymis oculos suffusa nitentes:
Æn. 5. Nare, mihi vita, quam extrema per omnia duco,
Æn. 5. Ghare magis, omnis curæ, casusque levamen,
Geo. 2. O decus, o famæ merito pars maxima nostræ,
Æn. 12. O præstans animi Juvenis, iustissimus unus,
Æn. 1. Hic pietatis honos? quæ causa indigna serenos
Æn. 2. Foedavit vultus? ant cur hæc vulnera cerno?
Æn. 6. Quas ego per terras, & quanta per æquora euntem
Æn. 6. Prospexi? quantis iactatum, Nate, periclis?
Æn. 2. Præcipue cum jam rex asper, & improbus ira
Æn. 2. Exultat telis, demittit corpora morti,
Geo. 3. Corpora perque vias sternuntur inertia passim
Æn. 6. Infantum, auditæ voces, vagitus, & ingens?
Æn. 12. Hic tibi mortis erant metæ, pulcherrima proles?
Æn. 11. Debita erant nostræ forsā fors ista senectæ?
Æn. 3. Solamenque mali, nec vitæ gaudia quero:
Eclo. 10. Malo pati, nec, Nate, tibi comes ire recuso:
Geo. 4. Conrutos animos, miseram solabere mortem.
Æn. 2. Sed quid ego hæc autem nequicquam ingrata revolvo?
Æn. 9. Te superesse velim; tua vita dignior ætas.
Æn. 1. Hei mihi, qualis eras, quantum mutatus ab illo,
Æn. 10. Intulerat qui se multis cum millibus Heros
Æn. 4. Urbem præclaram: cum cingunt tempora ramis,
Æn. 7. Impubesque manus: respondent omnia silvæ
Æn. 5. Tum plausu, fremituque virūm, studiisque faventum?
Æn. 5. Et nunc tergo flagris nudant, & spicula vertunt,
Æn. 8. Huic capiti, & spinis surgit paliurus acutis:
Æn. 2. Sic, o sic positum nec te tua funera Mater
Æn. 9. Produxi, pressive oculos, aut vulnera lavi
Æn. 1. Vix fati extremum miseræ data copia Matri.
Æn. 6. Heu, nimium de te vates ea verba locutus,
Æn. 3. Hos mihi prædixit luctus, sævosque dolores:
Æn. 11. Infelix, Nati finus crudele videbis.
Eclo. 6. Ah, Virgo infelix, nunc alte uvinus adactum:
Æn. 9. Iste Dolor cordi capulo tenus addidit ensē.
Æn. 12. Sed quid jam miseræ superest mihi tempore tali?
Æn. 11. Quid vitam moror in tenebris, & Sole cadente?
Æn. 9. Est hic, est animus lucis contemptor, & istam

Nec

- Æn. 10.** Nec mortem horremus, lethi discrimina parva.
Æn. 9. Fugite me, si qua est pietas; me absumite ferro,
ÆEn. 10. STAT sua cuique dies; animamque, in vulnere ponam
Geo. 2. Felicem, pulcrâque petam per vulnera mortem.
ÆEn. 4. Tantos illa suo rumpebat pectore questus.
ÆEn. 5. Inde alios gemitus ime de pectore ducens
Geo. 4. Stat lacrymans, & te morientem nomine clamat,
ÆEn. 8. Optime, quo dicente deum domus alta fiescit,
ÆEn. 9. Æquatæ spirant auræ, silet æduus æther.
*Et facta hora sexta, tenebra facta sunt super universam terram
 usque in horam nonam, & obscuratus est Sol.*
ÆEn. 11. Tunc etiam horribili visu portenta sequuntur.
ÆEn. 6. Jam medium hætherio cursu trajecerat axem,
Geo. 1. Cum caput obscura nitidum ferrugine textit
ÆEn. 8. Prospectum eripiens oculis formosus Apollo.
ÆEn. 11. Conditur in tenebras altum caligine cælum,
Geo. 1. Impiaque æternam timuerunt secula noctem.
*Circa horam nonam Jesus sitiens, spongia aceto plena, & hyssopo
 circumposita, potatur, cumque gustasset, noluit bibere.*
ÆEn. 5. Jamque fere spatio extremo fortissimus Heros
ÆEn. 9. Languescit moriens: lasso sed ubi ignea venis
Geo. 3. Omnibus acta sitis poena, petit ore cruento
Eclo. 5. Dulcis aquæ saliente sitim extinguere rivô.
Geo. 2. Misceveruntque herbas, & non ignoxia vina
ÆEn. 7. Fœda ministeria: tum rarsæ hastilia virgæ
ÆEn. 6. Tullunt libatos summo tenus attigit ore
Geo. 2. Hic latices; rorem late dispergit amarum.
*Sciens Jesus jam omnia consummata clamans voce magna spiri-
 tum Patri commendat: & inclinato capite expiravit.*
ÆEn. 11. Tum sic axspirans superi Regnator Olympi.
ÆEn. 3. Clamorem immensum tollit, quo protinus omnes
ÆEn. 1. Intonare poli: Hic me, Pater, optime, festum
ÆEn. 3. Deseris? heu quonam nostri tibi cura recessit?
ÆEn. 6. Tot maria intravi duce te; da tangere portus:
ÆEn. 4. Hæc precor, hanc vocem extremam cum sanguine fundo.
ÆEn. 2. Ergo age, chare Pater, perfectis ordine votis,
ÆEn. 10. Te precor, hanc animam seives jam morte sub ægra.
ÆEn. 9. Demisitque caput, sacloque hic sine quievit.
*Tunc Templum super liminare fractum est, aditeque vocer Vir-
 tutum ibi præsidum: Transseamus ex his sedibus: velum
 quoque scissum est à summo ad imum.*
ÆEn. 8. Ecce autem subitum, atque oculis mirabile monstrum.
ÆEn. 7. Tectum augustum, ingens, centum sublime columnis
ÆEn. 2. Limina perrumpit. Magno stridore per auras
ÆEn. 6. Continuo audite voces, fugientis imago

9. ÆEn.

ibid.

4. Geo.

11. ÆEn.

2. ÆEn.

4. ÆEn.

10. ÆEn.

10. ÆEn.

4. Eclo.

6. ÆEn.

3. Geo.

10. ÆEn.

3. Geo.

2. Geo.

1. ÆEn.

4. Geo.

2. ÆEn.

9. ÆEn.

3. ÆEn.

2. ÆEn.

4. ÆEn.

3. ÆEn.

3. Geo.

3. ÆEn.

1. Geo.

10. ÆEn.

Agui-

36 De Passione Domini N.

- Æn. 1.** Agminis aligeri, Templo post deinde relicto.
Æn. 4. Interiore domus summx, quo sacra ferebant,
Æn. 7. Religione sacra glauco velabat amictu
Æn. 7. Auro intertexta, & fulgenti murice vestis,
Geo. 2. Finditur in solidum: detecta apparuit ingens
Æn. 1. Et domus interior, tremulisque altaria flammis.
Et terra motu ista, & petra scisse sunt, & monumenta aperta sunt.
Æn. 2. His aliud majus miseris, multoque tremendum
Æn. 2. Obiicitur magis; ac sævus circumstet horror
Æn. 9. Dat Tellus gemitum: tremere omnia visa repente,
Æn. 6. Sub pedibus mugire solum, & juga celsa moveri:
Geo. 4. Quin ipsæ stupuerunt domus, atque intima Ditis
Æn. 6. Speluncæ alta, fragor stagnis auditus Avernis.
Æn. 8. Tunc Stygii tremuere latus, immane barathrum,
Æn. 8. Et centum geminus Briareus, manesque profundi.
Æn. 7. Undique disiectas moles, avulsæque saxa
Æn. 2. Saxa vides: scopuli ingentem traxere ruinam.
Æn. 7. Tu quodque littoribus nostris, Caieta, dedisti
Æn. 8. Hoc signum: abruptus magno mons improbus actu.
Æn. 10. Turrigeraque urbes concusso vertice nutant.
Geo. 3. Addam urbes Asiæ, ut radicibus eruta pinus,
Æn. 7. Multaque præterea disiectis oppida muris.
Æn. 2. Panduntur veterumque (vides) monumenta virorum
Ecl. 5. Interitum montesque feri, silvæque loquuntur,
Æn. 7. Successitque gemens pontem indignatus Araxes,
Geo. 4. Eridanus, Ganges, & pingui flumine Nilus.
Geo. 4. Flevisse, & Gelidas Templi immanesque columnas
Geo. 2. Crediderim; Pœnos etiam ingemuisse Leones.
Æn. 2. Luctus ubique, pavor, & plurima mortis imago
Æn. 4. Terrificant animos, mentes, stupefactæque corda;
Æn. 2. Præsentemque viris intentant omnia mortem.
*Et omnis turba, viso terra motu, & his, qua ferebant,
 percutientes pectora sua revertebantur.*
Æn. 3. Attonitis hædere animis, super inscisa turba.
Æn. 11. Ingentem gemitum tunsis ad sidera tollunt
Æn. 4. Pectoribus pueri, & pavide longo ordine matres,
Æn. 2. Orantes veniam, & Templum clamore petebant,
Æn. 3. Et votis, precibusque jubent exposcere pacem.
*Aderant ibi sacratissima Virgo cum sororibus, Magdalena, Martha,
 alisq; mulieribus, & notis ejus de longe aspicientes,
 condolentes, & orantes.*
Æn. 5. A procul in solâ secretæ parte sinistra
Æn. 6. Laude pudicitæ cælo capita alta ferentes
Geo. 4. Ingentes animos angusto in pectore servant
Æn. 1. Suppliciter tristes, & tunc pectora palmis.

Cana

- Æn. 1.** Cana Fides, quibus, & cælo te laudibus æquem?
Geo. 3. Illas ducit Amor deserta per ardua dulcis,
Eclo. 10. Tela inter media, atque adversos desinet hostes.
Geo. 3. Quem legere Ducem non ipsa in morte relinquunt;
Æn. 11. Et socij amissi; aut versi terga dedere.
Æn. 3. Hic Mater, miseræque nurus, hic chara sororum
Æn. 11. Pectora mærentum, longum testantur amorem
Æn. 10. Flentem Ingentem, atque ingenti cæde recisum,
Æn. 3. Auxilioque vocare Deum, sperare salutem.
Judai, quoniam Parasceve erat, ne remanerent in Cruce corpora sabbato, (erat enim magnus dies ille sabbati) obtinuerunt à Pilato, ut cruci effixorum crura frangerentur, & tollerentur.
Æn. 3. Solemnes tum forte dapes, solennia vota. **3. Eclo.**
Æn. 10. Ipsa, caput populis; Gens dura, atque aspera cultu **3. Æn.**
Æn. 9. Apparat: inter se læti convivia curant; **1. Geo.**
Æn. 7. Crateras læti statuunt, & vinâ coronant.
Geo. 1. Relligio vernit tum corpora luce carentum; **4. Geo.**
Æn. 6. Corpora viva, nefas, teretes circumdare truncos. **Ibid.**
Æn. 4. Nunc eadem labente die, (tot funera passis **1. Æn.**
Æn. 11. Annuit oranti quamquam dare tempus humanis **Ibid.**
Æn. 8. Romulides) nec dum antiquum saturata dolorem, **5. Æn.**
Æn. 7. Huc repetit, jussisque ingentibus urget anhelans **10. Æn.**
Æn. 9. Corpora, seminecesque viros absumere letho. **3. Æn.**
Amantissima Mater, prospiciens miles ab urbe venientes, Filioque nova mala timens, novo dolore, atque tremore concutitur.
Æn. 12. Regina, ut cecili venientes prospicit hostes,
Æn. 12. Haud secus instructos ferro, quam si aspera Martis
Æn. 12. Pugna vocet, necnon rapido contendere cursu **3. Æn.**
Æn. 7. Sublimes in equis, mentem turbata dolore **11. Æn.**
Æn. 5. Obstupuit visu; non vultus, non color unus, **6. Æn.**
Æn. 6. Non comptæ mansere comæ. Præfaga mali mens **10. Æn.**
Æn. 4. Concipit, aut graviora timet, quam morte, Perempto: **4. Geo.**
Æn. 8. Multaque dura suo tristis cum corde putabar.
Venerunt ergo milites, & latronum crura confringunt, eorumque examinata corpora in Valle cadaverum condunt.
Æn. 1. Corripuere viam interea celeresque Latini: **11. Æn.**
Æn. 11. Continuo adversis hastilibus horrida myrtus **3. Æn.**
Geo. 3. Altius aggreditur, & mollia crura latronis **11. Æn.**
Æn. 1. Hinc, atque, hinc vaste lethali vulnere rupit. **9. Æn.**
Æn. 5. Creber utraque manu pulsat, qui viribus auxax **3. Æn.**
Æn. 5. Nisus, & Euryalus, Mæstheus, acerque Sereftus: **9. Æn.**
Æn. 3. Et terram tabo maculant hinc cominus, atque hinc **9. Æn.**
Æn. 11. Confixi, expirant animas, quos sorte suprema **5. Æn.**
Æn. 3. Corripuere, ruunt, & curva valle recondunt. **2. Æn.**

58 De Passione Domini N.

Ad Jesum autem cum venissent, ut viderunt eum iam mortuum, non fregerunt ejus crura, sed unus militum lancea latus ejus aperuit, & continuo exiit sanguis, & aqua.

- Æn.* 12. Horum unum ad medium, qui foedera fulmine sancit, *Ibid.*
Ecl. 5. Sub pedibusque videt nubes, & sidera cæli, *2. Geo.*
Æn. 6. Ut venere, vident spoliarum lumine corpus, *12. AEn.*
Æn. 3. Eloquar, an fileam? procul; o procul este profani, *6. AEn.*
Geo. 4. Quis tantus furor en iterum crudelia corda *1. AEn.*
Æn. 12. Suscitât, & stimulos acres sub pectore vertit? *9. AEn.*
Æn. 11. NULLUM cum victis certamen, & æthere cassis
Æn. 5. Arduus arma tenens, centeni quemque sequuntur, *9. AEn.*
Æn. 2. Non tamen abstinit; certam quatit improbus hastam; *11. AEn.*
Æn. 9. Irruit, & ferrum adverso sub pectore condit. *12. AEn.*
Ecl. 8. Crudelis sævam lato dedit ore fenestram *1. AEn.*
Æn. 12. Lancea, virgineumque alte bibit acta cruorem. *11. AEn.*
Æn. 2. Intemerata fides, sequitur de vulnere sanguis, *12. AEn.*
Æn. 10. Una, eademque via sanguis simul unda relabens *Ibid.*
Æn. 3. Cernitur, & rennis fugiens per gramina rivus. *4. Geo.*
Hoc deloris gladio transfixa omnium cruciatissima Mater, deficiens, à sororibus, & Magdalena sustentatur, & cōsolatione respicitur.
Geo. 4. Hinc perculsa nova mentem formidine Mater,
Æn. 10. Cum latebras animæ inimicus, & hauserit ensis, *2. AEn.*
Geo. 3. Deficit, inque humeros cervix collapsa recumbit, *9. AEn.*
Æn. 10. Sustentant dextra comites Dominamque ruentem. *11. AEn.*
Geo. 2. Verum ubi collectum robur, viresque receptæ,
Æn. 2. (Sufficit ipse Deus animos, viresque secundas) *3. Geo.*
Æn. 6. Lenibant dictis animum, lacrymasque ciebant. *Ibid.*
Inclinata jam die, Josephus ab Arimathæa petiit audacter à Pilato corpus Jesu.
Æn. 3. Sol ruit interea, & montes umbrantur opaci. *12. AEn.*
Æn. 8. Hæc inter magnorum haud unquam indignus avorum, *4. Geo.*
Æn. 11. Largus opum, magnisque agitans sub legibus ævum, *3. Geo.*
Æn. 11. Redderet, ac tumulo sineret succedere corpus, *10. AEn.*
Æn. 5. Rectorem alloquitur marentem, ac talibus inquit: *12. AEn.*
Æn. 11. O decus Italix, magnæ spes altera Romæ,
Æn. 5. Consiliis, & fama ingens, ingenitor armis, *11. AEn.*
Æn. 11. Egregiusque animi: supplex ad lumina veni;
Æn. 4. Pro re pauca loquar: Vitam cum sanguine sudit, *8. AEn.*
Geo. 4. Et super arboribus jamdudum in montibus altis, *2. AEn.*
Æn. 4. Gentis honos, forma insignis, virinque juvena, *7. Ecl.*
Æn. 7. Nobilis, & fama multis memoratus in oris, *5. AEn.*
Æn. 2. Gloria, quem falsa sub prodicione maligna *1. Geo.*
Æn. 2. Demisere neci, nunc, & tu testis in undis. *5. AEn.*
Geo. 3. Nec sum animi dubius, Juvenem quantum ipse feroci *12. AEn.*
Æn. 10. Juvenis auxilium: sint hinc sua præmia laudi. *1. AEn.*
Geo. 2. Sol quoque signa dedit. Solem quis dicere falsum

Audeat

- Æn. 4.** Audeat affatu? qui ne quid tale videret,
Geo. 1. (Nec fuit indignum) nocti se immiscuit atqz
Æn. 2. Involvens umbra magna calumqua, diemque,
Æn. 10. Et tremefacta solo tellus, mortalia corda
Geo. 1. Per Gentes humilis stravit pavor, ac magis horror.
Geo. 1. Si te digna manet divini gloria facti,
Æn. 5. Quod superest; oro; da, non indebra posco:
Æn. 11. Aspice nos hoc tantum, & si pietate meremur,
Æn. 10. Quisquis honos tumuli, quicquid solamen humandi est
Æn. 10. Cordus humo patiare tegi, concede sepulcro.
Geo. 3. Hęc quoque non cura nobis levioze tuenda:
Geo. 1. Fas, & jura sinunt duri solatia casus;
Æn. 9. Neu Matri miserę tanti sit causa doloris.
*Ahuc innocentia Christi Domini per studiosus Pilatus benigne
 Josepho donavit corpus petitum honorifice sepeliendum.*
Æn. 4. Talibus orantem jam, haud aspernanda precantem
Æn. 11. Prosequitur venia, & verbis hęc insuper addit,
Æn. 11. Cui genus à proavis ingens, clarumque resulget:
Æn. 11. Oratis? equidem, & vinum concedere malle
Æn. 1. Insignem pietate Virum: per sidera testor,
Æn. 3. Per superos, atque hoc cęli spirabile lumen,
Geo. 1. Jam pridem nobis fama super æthera notum,
Æn. 11. Jam verò in testis coram data copia fandi.
Æn. 4. Quem sese ore ferens, quam forti pectore, factis!
Æn. 4. Multa Viri virtus animo, multumque recurfat
Geo. 1. Dignus honos, neque enim credo, sine numine divum
Æn. 1. Hunc lætum exverso juvenem succurrere sæclo
Æn. 6. Alma parens partu sub luminis edidit auras,
Æn. 12. Quem propter tantos potui perferre labores;
Æn. 1. Et casum Infantis mecum indignabar: in ipsis
Æn. 10. Omnia sunt oculis. Animum, mentemque benignam
Æn. 12. Suasi, & pro vita majora audere paratus:
Æn. 7. Quæ potui infelix, qui memet in omnia verti?
Geo. 1. Quippe ubi fas versum, atque nefas: Hunc sidere regnis;
Æn. 1. Gens inimica, mihi contraria fata rependes,
Æn. 2. Implevit clamore vias quoque. Sępe furores
Æn. 5. Compressi, & tantam rabiem, nec turba moveri
Æn. 8. Effera (Dii capiti ipsius, generique refervent)
Æn. 10. Dejecit letho: nec habet victoria laudem.
Æn. 2. Heu, NIHIL invitis fas quemquam sidere fatis.
Æn. 5. Nunc quoque mens eadem perstat mihi: cęde Peremptum
Æn. 6. His saltem accumulem donis. Contentus abito,
Æn. 1. Ptarmia digna fer, exanimum tibi corpus amici.
Æn. 3. Vade, age, & Ingentem factis jam conde sepulcro:
Æn. 7. Fenebre felici secum ferat omnia mortis.

11. Æn.

4. Æn.

1. Æn.

1. Geo.

11. Æn.

9. Æn.

6. Æn.

Ibid.

6. Æn.

11. Æn.

8. Æn.

3. Æn.

1. Æn.

Ibid.

7. Æn.

6. Æn.

1. Geo.

7. Æn.

10. Æn.

1. Æn.

2. Æn.

5. Æn.

Ibid.

5. Æn.

10. Æn.

1. Æn.

1. Geo.

9. Æn.

5. Æn.

5. Æn.

6. Æn.

4. Æn.

60. De Passione Domini N.

- Joseph cum Nicademo, paratis rebus ad Jesum Christum de Cruce deponendum, & sepeliendum, in Calvariam pergunt.*
- Geo. 3. Ego omni studio cursu petit ardua montis, 8. AEn.
 AEn. 11. Corpus ubi exanimi positum pendebat ab alto. 5. AEn.
 AEn. 5. Talibus incensus (rebus jam rite paratis) 4. AEn.
 AEn. 6. Ut comes, & paribus curis vestigia figit;
 AEn. 5. Quem docuit (multaque insignem reddidit arte) 5. AEn.
 AEn. 4. Auxilium, adventumque Dei Deus ille Magister. 3. AEn.
 AEn. 11. Ambo animus, ambo insignes pietate; quid ultra?
 AEn. 9. Fortunati ambo, si quid mea carmina possunt,
 AEn. 9. Nulla dies unquam memori vos eximet ævo.
- De Cruce depositum tradunt dolentissima Matri Filium: quem omnes gementes cum ingenti veneratione, & amore osculavi, & officiose tangere certatim student.*
- Geo. 4. Post ubi jam ramis deponunt arboris altæ 7. AEn.
 AEn. 1. Exanimum socii, multo gemitu, lacrymisque 10. AEn.
 Geo. 4. Implerunt montes: it tristis ad æthera clamor; 12. AEn.
 AEn. 12. Sic omnes amor unus habet: solatia luctus 11. AEn.
 AEn. 11. Exigua ingentis. Hinc, atque hinc Diva lacertis 8. AEn.
 Eclp. 31. Jam complexa sui corpus miserabile Nati, 5. AEn.
 AEn. 10. (Implevitque sinum sanguis, & brachia circum) 2. AEn.
 AEn. 10. Membra, manusque ambas, fletu simul ora rigabat, 6. AEn.
 AEn. 1. Purpureum lavique patens in pectore vulnus, 11. AEn.
 AEn. 4. Cum gemitu atque atros siccabat veste cruores,
 AEn. 10. Hoc tamen infelix longumque bibebat amorem. 1. AEn.
 AEn. 12. Quid consanguinei, longe pars maxima luctus? 11. AEn.
 AEn. 3. Implerunt clamore locum: contingere gaudent 1. AEn.
 AEn. 9. Membra Dei; largoque humectant flumine vultum. 1. AEn.
- Inharet Magdalena suo more pedibus, secus quos famosa olim vita jubilatum consuevit.*
- AEn. 2. Ecce autem complexa pedes, genibusque volutans, 3. AEn.
 AEn. 4. Flaventesque abscissa comas, jam pectore toto 9. AEn.
 AEn. 5. Prona petit Maria: [Nimirum hæc illa Charybdis, 3. AEn.
 Eclp. 7. Candidior cynis, præstanti corpore nympha, 1. AEn.
 Geo. 2. Quæque sua late jam tum ditio premebat. 7. AEn.
 AEn. 1. Littoraque, & latos populos, notissima fama, 1. AEn.
 AEn. 12. Quam quondam incautam dementia cepit amantem, 4. Geo.
 Geo. 3. Dum faciles animi juvenum, flammæque furentes, 4. AEn.
 Geo. 3. Et mentem Venus ipsa dedit, solvitque pudorem.] 4. AEn.
 AEn. 7. Invocat, & vultum lacrymis, atque ora rigabat, 9. AEn.
 AEn. 4. Multa gemens, magno quoniam spoliata Magistro est. 5. AEn.
- Maria Matris Virginis mania.*
- Geo. 4. At Mater sacrum, & longum miserata dolorem, 4. AEn.
 AEn. 11. Procumbit super, & delibans oscula satur 12. AEn.
 Geo. 4. Illa: Quis, & me (inquit) miseram, & te perdidit alium? 8. Eclp.
 AEn. 6. Cui tantum de te licuit, justissima cura, 10. AEn.)

Nate:

Æn. 1. Nate? quis & sanctos ausus recludere fontes
Æn. 3. Sanguinis & sacri? sic obrutus undique telis?
Æn. 6. Quis tam crudeles optavit sumere poenas,
Eclo. 8. Commaculare manus, crudelis, sanguine nostro?
Æn. 12. Sic rigido latus en se ferit? sic tempora pingit
Æn. 3. Sacratæ capitis silvestribus horrida dumis?
Æn. 3. Ignoræ nova forma viri, miserandaque visu
Geo. 3. Omnibus, & major mortis jam apparet imago.
Æn. 6. Funeris, heu, tibi causa sui, quo tempore primum
Æn. 9. Nocte super media Gentis cunabula nostræ
Æn. 9. Lætæ dedi, teneris immulgens ubera labris.
Æn. 4. Ille dies primus lethi, primusque malorum.
Æn. 6. Hic te diuus amor crudeli tabe peredit,
Æn. 6. Hic crudelis amor: crudelis tu quoque Mater;
Æn. 2. Vitam exhalantem crudeli vulnere vidi,
Æn. 11. Contra ego vivendo vici mea fata, superstes
Æn. 11. Restarem ut Genitrix: multo cum sanguine vitam,
Æn. 11. Et vellem, & fuerat melius deponere tecum.
Æn. 9. Unum oro Genitrix sed te super omnia dona;
Eclo. 8. Talis amor teneat simul æquo sociare amantes,
Æn. 10. Et me consortem Nati decoretque sepulcro.
Æn. 3. Imperat excisa vitam producere Vita
Æn. 8. Felle Dolor: miseros morsu depascitur artus
Æn. 9. Ille Dolor: duri magno sed amore dolores.
Æn. 2. Vos æterni ignes, vos o clarissima Mundi
Geo. 1. Lumina, labentem cælo quæ ducitis annum,
Æn. 7. Vosque (ait) o fidi, animos adhibete, docete,
Æn. 1. Quæ regio in terris nostri monumenta doloris,
Æn. 7. Quæ loca, quive habeant homines? par en erit unquam?
Æn. 11. Ille dies, ni fallor, adest, quem semper acerbum,
Æn. 5. Semper honoratum nullo discrimine habebis.
Æn. 11. Heu, nimium, Fili, nimium crudele luiti
Æn. 11. Supplicium, hoc melior magno data victima Patri.
Æn. 6. O Nate, ingentem luctum immensum inter amorem
Geo. 1. Contemplator item; cape dona extrema tuorum.
Æn. 4. Si bene quid de te merui, te si qua Parentis
Æn. 12. Tangere cura potest, oro, miserere gementis.
Æn. 5. Amplexus pete, Nate, meos, coramque Parentem
Æn. 8. Alloquere, & tristi turbatam vulnere mentis,
Æn. 1. O dulcis, nostrumque leves quemcunque laborem;
Æn. 4. Quando aliud mihi jam miseræ nihil ipsa reliquit
Æn. 2. Labenti pietas, nisi lamentabile regnum.
Geo. 4. Matres, atque viri, tuque o sanctissime conjux,
Eclo. 1. Fortunatæ senex, neque in hunc servate dolorem.
Æn. 7. Si qua piis animis manet infelicitis Amati
Æn. 7. Gratia, si juris materni cura remordet,

2. Geo.
10. Æn.

1. Geo.
6. Eclo.
8. Æn.
12. Æn.
8. Æn.
1. Geo.
3. Æn.
11. Æn.

8. Eclo.
Ibid.

7. Æn.
3. Eclo.
Ibid.

4. Æn.
9. Æn.
2. Æn.
2. Æn.
3. Æn.
1. Geo.

11. Æn.
12. Æn.
8. Eclo.
5. Æn.
10. Æn.

12. Æn.
5. Æn.
3. Æn.
10. Æn.
3. Geo.
8. Æn.
12. Æn.
1. Æn.

Ibid.
11. Æn.
11. Æn.
10. Æn.

His

62 De Passione Domini N.

- AEn. 1.** His lacrymis tellus, maria undique & undique cælum,
AEn. 10. Cœlicolæ magni, densis exercitus alis,
Æn. 1. [Jampridem invisî cœlo venire volantes,
AEn. 11. Mærentes tota & passim regione vagantur.]
AEn. 3. Cœruleis mæsti virtis, acrique dolore
Æn. 11. Inter sint, qui supremum comitentur honorem.
AEn. 12. Hei mihi, quid. Non lingua valet, nec corpore notæ
Æn. 11. (Deficit ingenti luctu, devicta dolore)
Æn. 12. Sufficiunt vires, nec vox, nec verba sequuntur.
*Videntes illi Dominum ex nimio planctu defecisse, per Joannem
 orant, ut Filii corpus justis de causis sepeliendum concedat.*
AEn. 9. Hoc flæctu concussi animi. Et si plura supersint,
Æn. 6. Sed comes admonuit, dulcique affatus amore est
Æn. 1. Tum sic Reginam, & multo compellat honore:
Geo. 2. Salve magna Parens. Nos flendo ducimus horas,
Geo. 3. Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus;
AEn. 9. Nunc adeo melior quoniam pars acta diei est,
AEn. 8. Nox ruit, & fuscis tellurem amplectitur alis.
AEn. 12. Non lacrymis hoc tempus: (ait) satis una, superque
Æn. 2. Vidimus excidia, &, quod iam nunc instat, agamus.
AEn. 9. Sed periisse semel satis est. Gnatoque, Patrique
AEn. 1. Sic placitum Gentes æterna in fœdera mitti
AEn. 10. Sideream in sedem. Rerum prudentia major
AEn. 10. Et mentem subeat; sub divo carpere somnos?
AEn. 7. Hic domus? hæc patria? & quorum confederis aruis?
Æn. 5. Ex quo reliquias, divinique ossa Parentis
Æn. 5. Condamus, unum quod rebus vestat egenis,
AEn. 12. Pro se quisque prius, quam tela inimica sequantur;
AEn. 7. Quod neque fas festis cuiquam exercere diebus.
AEn. 4. Non illum nobis Genitrix sanctissima, Vates
Æn. 6. Præscia venturi, te reddere posse negabis,
Æclo. 3. Quem Pater ipse suo superùm jam signat honore.
AEn. 8. Tum quoque fas nobis telluris operta subire
Æclo. 5. Extinctum, metasque dati qui venit ad ævi.
AEn. 7. Solus iam lethum horrificum, morbosque deùm Rex
Æn. 11. Impulit, effuditque solo, sua sub juga misit;
AEn. 9. Confixique suis telis, urgente ruina,
AEn. 12. Et frenum accipere, & victi parere fatentur.
AEn. 6. Concretam exemit labem, purumque reliquit
AEn. 6. Ætherium sensum, atque aurat simplicis ignem:
Geo. 1. Votaque servati solvent altaria juxta
Æn. 8. Omnibus in templis; sunt & sua dona Parenti;
Æn. 10. Namque aliud quid sit, quod iam implorare queamus?
Geo. 4. Et caligantem nigra formidine Mundum
Geo. 4. Ingressus, manesque adiit. In faucibus Orci
AEn. 2. Aciatas portas, & duos obice postes

5. AEn.

1. AEn.

6. AEn.

6. AEn.

11. AEn.

Ibid.

Ibid.

4. AEn.

Ibid.

3. AEn.

6. AEn.

2. AEn.

9. Eclo.

11. AEn.

11. AEn.

1. Geo.

3. Geo.

4. AEn.

10. AEn.

11. AEn.

1. Geo.

6. AEn.

3. Eclo.

6. AEn.

6. AEn.

10. AEn.

11. AEn.

8. AEn.

11. AEn.

6. AEn.

3. AEn.

4. Eclo.

6. AEn.

11. AEn.

Belli.

- Æn.** 7. Belliferratos rupit, Regemque tremendum,
Æn. 7. Monstrum horrendum, informe, ingens, insignè superbum,
Æn. 6. Horrendum stridens, flammantia lumina torquens,
Æn. 6. Os rapidum, torvam faciem, & surialia membra,
Æn. 1. Imperio pietis, ac vinchis, & carcere sientat:
Geo. 1. Et conjuratos cœlum rescindere fratres
Geo. 2. Subjecit pedibus, debellavitque superbos.
Geo. 4. Magnanimum heroum ac animas ille evocat Orco,
Æn. 6. Rursus ut incipiant in corpora velle reverti.
Æn. 3. Jamque dies, alterque dies procedet, & inde
Æn. 6. Victor ager currum; patriis & redditus oris
Æn. 10. Tolle rapta manu diverso ex hoste trophœa:
Æn. 12. IMMORTALIS enim cum multo gloria venit
Æn. 11. Sanguine: Victorem sublimem gloria tollit.

Assensit, sed non sine maximo dolore lacrymosa Mater Joannis, & aliorum postulationi.

- Æn.** 7. At juveni oranti, quæ virginitatis amorem
Æn. 11. Intemerata colit, oranti, & multa precanti
Ecl. 8. Pignora chara sui, quæ nunc mirabile donum,
Æn. 10. Concessit mœsta, & duris dolor ossibus heret.

Acceperunt corpus Jesu, quod ablutum, & mixtura myrrhæ aloes, aliorumque aromatum conditum, ut moris erat Judæis, linteisque involutum sepeliunt, appositæ saxo magno ad osium monumenti.

- Geo.** 2. Balsama odorato referunt sudantia ligno,
Æn. 1. Crateras magnos statuunt, myrrhæque madentes:
Æn. 5. Hoc Juvenem egregium præstanti munere donant:
Ecl. 3. Et cum virginibus socijs, sacraque caterva
Æn. 6. Expediunt, corpusque lavant frigentis, & ungunt
Geo. 3. More Patrum: noto nares contingit odore
Ecl. 3. Et succus primo, mox sese attollit in auras.
Æn. 11. O fortunatæ gentes, hæc munera vobis
Ecl. 1. Non equidem invidéo, minor magis, undique adoro.
Æn. 9. His amor unus erat Passi componere membra;
Æn. 6. Coniiciuntque super vestes, velamina nota.
Æn. 7. Illorum pars ingenti subiere pheretror:
Æn. 11. Funereas rapuere faces atque ordine longo
Æn. 11. Haud segnes alii, tristia funera ducunt:
Æn. 4. Marmoreo referunt corpusque exsangue sepulcro.
Æn. 6. Ostia jamque domus (summa nituntur opum vi)
Æn. 7. Insignis referant ingenti fragimine montus.

Mare Matre austro venerantur, & osculantur omnes sanctum Christi sepulcrum.

- Æn.** 3. Numina magna loci jussi venerantur, & inde,
Æn. 2. Amplexique tenent postes, atque oscula figunt:
Æn. 11. Spargitur, & tellus lacrymis, plangoribus, æther:

Omnes

4. Æn.

64 De Passione Domini N.

- Æn.* 6. Omnes ceniculę, manibus date lilia plenis;
Ecl. 1. Pallentes violas, ferrugineos hyacinthos,
Ecl. 2. Narcissum, & florem, sint, & vaccinia nigra:
Ecl. 9. Hic Ver purpureum, varios hic plurima circum
Ecl. 9. Fundat humus flores, meritosque indicat honores.
Eadem iubente, sanguis effusus, & quotquot haberi potuerunt
Dominica Passionis instrumenta cum sacris aliis reliquiis,
collecta sunt, & decenter servata.
- Æn.* 8. Exin se cuncti divinis rebus ad urbem
Æn. 8. Perfectis referunt: rotantia sanguine portant
Æn. 4. Cuncta Viri monumenta, (jubet Lectissima matrum)
Æn. 9. Armaque, craterasque simul, pulcrosque cruores,
Æn. 7. Munera, reliquias; rerum pulcherrima Roma
Ecl. 6. Omnia quę plena supplex veneratur acerra
Æn. 7. Nunc, Italę gentes, Morini, Rhenuisque bicornis;
Ecl. 1. Et quę tanta alias inter caput extulit urbes,
Æn. 5. Iunioque mari multos dominata per annos:
Æn. 1. Europa, atque Asia, & locus, est ubi maximus Atlas,
Redeuntibus à sepulcro ad urbem salutifera jam Crucis prospectus
offertur, quam ipsa Virgo sanctissima primum, alii deinde om-
nes adorant, & tandem in urbe lustruissimam confidunt.
- Æn.* 5. Hic oculis subito obicitur venerabile Lignum;
Æn. 1. Cum subito manibus supplex orasse supinis
Æn. 9. Ipsa Deum fertur Genitrix. Amor omnibus idem
Ecl. 1. Formosam resonante hanc tanti Numinis aram,
Æn. 8. Communemque vocare Deum: veniamque rogantes
Æn. 4. Ite iterum in lacrymas, męstas expromere voces.
Geo. 4. DULCIS Amor, quid non mortalia pectora cogis?
Æn. 9. Illam incendentem luctus, & plura querentem
Æn. 2. Deducunt, interque manus sub testā reponunt:
Æn. 9. Stant męsti simul ora, & cassum lumine lugent.
Æn. 5. Hæc celebrata tenus exhausta pericula terrę
Æn. 3. Cęlicolum Regi, summoque in vertice montis
Æn. 2. Tum magnum exitium nostrę via prima salutis,
Ecl. 3. Jam nos immensum spatium consecimus æquor;
Geo. 4. Et tandem portus delati intra mus amicos.
Ecl. 5. Ecce, tibi ad tua templa feram solennia dona
Æn. 5. Gravior, & sacra redimitus tempora lauro,
Æn. 8. Paciferaque manum foliis ornatus olive.
Æn. 11. Summe deum. Si quis pietas antiqua labores
Æn. 5. Respicit humanos; da flammam evadere Vati
Æn. 7. Tartaream, colui vestros si semper honores,
Geo. 1. Munere sublimemque feret ad sidera cęli.

Ibid.

4. *Geo.*

10. *Ecl.*

5. *Æn.*

3. *Æn.*

11. *Æn.*

9. *Æn.*

4. *Æn.*

2. *Geo.*

5. *Æn.*

8. *Æn.*

Ibid.

2. *Æn.*

4. *Æn.*

12. *Æn.*

4. *Æn.*

3. *Geo.*

8. *Æn.*

11. *Æn.*

2. *Æn.*

4. *Æn.*

1. *Æn.*

9. *Æn.*

2. *Æn.*

10. *Æn.*

12. *Æn.*

6. *Æn.*

2. *Geo.*

5. *Æn.*

9. *Æn.*

5. *Æn.*

3. *Geo.*

5. *Æn.*

11. *Æn.*

12. *Æn.*

1. *Æn.*

F I N I S.

